

BEAUMARCHAIS

Egy őrült nap

avagy

Figaro házassága

Fordította:
Forgách András

SZEMÉLYEK

ALMAVIVA GRÓF, Andalúzia tartományi főbírája
GRÓFNŐ, a felesége
FIGARO, a gróf inasa, a kastély várnagya
SUZANNE, a grófnő első komornája, Figaro jegyese
MARCELLINA, házvezetőnő
ANTONIO, a kastély kertésze, Suzanne nagybátyja, Fanchette apja
CHÉRUBIN, a gróf első apródja
BARTOLO, sevillai orvos
BAZILIO, a grófnő zenetanára
DON GUSMAN DE HÜBELE, a törvényszék alelnöke
DUPLA-MARÉK, írnok, Don Gusman titkára
AJTÓNÁLLÓ
NAPLOP, pásztorfiú
PÁSZTORLÁNY
PEDRILLO, a gróf lovásza

Néma szereplők

CSELÉDEK

PARASZTASSZONYOK

PARASZTOK

Történik Aguas-Frescas kastélyában, három mérföldre Sevillától

ELSŐ FELVONÁS

*Félig bebútorozott szoba, középen betegnek való nagy karosszék.
Figaró a padlót méri. Suzanne, egy tükör előtt, a menyasszonyi
fejdíszül szolgáló kis narancsvirágcsokrot tűzi a hajába.*

ELSŐ JELENET

Figaro, Suzanne

FIGARO Az tizenkilencszer huszonhat láb.

SUZANNE Idenézz, Figaro; mit szólsz a fejdíszemhez így jobban áll?

FIGARO *(megfogja a kezét)* Csodásan, egyetlenem! Ez a pompás szüzi virágcsokor egy szép lány hajában - lehet ennél kedvesebb látvány egy szerelmes vőlegény szemének a házassága reggelén?...

SUZANNE *(hátrább lépve)* Mondd, fiam, mit mérícskélsz te ott?

FIGARO Azt nézem, kicsi Suzanne-om, hogy jó lesz-e itt az a szép ágy, amit a kegyelmes úrtól kapunk.

SUZANNE Ebben a szobában?

FIGARO Ezt a szobát adja nekünk.

SUZANNE Hát nekem nem kell.

FIGARO Miért?

SUZANNE Mert nem kell.

FIGARO És még miért?

SUZANNE Mert nem tetszik.

FIGARO Indokot kérek.

SUZANNE De ha nincs kedvem megindokolni?

FIGARO Így néz ki, mikor egy nő már biztos a dolgában!

SUZANNE Ha bizonygatnám, hogy okom van rá, elismerném, hogy tévedhetek. Parancsolód vagyok, vagy sem?

FIGARO És neked épp a kastély legkényelmesebb szobája ellen van kifogásod, amelyik a két lakosztály közé esik?

SUZANNE Mondjuk éjjel az úrnőnek valami baja van, csenget és hipp-hopp! - két lépéssel bent vagy nála. Akar valamit a kegyelmes úr? Elég, ha megrázza a csengőt - és én, tipp-topp! - három ugrással nála termek.

SUZANNE Úgy van! De ha egy reggel azért rázza meg, hogy téged valami fontos megbízatással rettentő sürgősen elküldjön valahova, és - hipp-hopp - két lépéssel az ajtónál terem, és - tipp-topp - három ugrással az...

FIGARO Mit akarsz ezzel mondani?

SUZANNE Tessék nyugodtan végighallgatni.

FIGARO De mi történt? Jézusmária!

SUZANNE Csak annyi, barátocskám, hogy Almagro gróf ráunt már a környék szépeire, belefáradt a széptevésbe, és úgy döntött, megtér kastélyába, de nem ám a saját feleségéhez, nem, mert a te kicsikédre vetett szemet, értesz? Na és ez a szálláshely, ez neki e célból éppen megfelel. És e hűséges Bazilio, ez a tisztességes lánykereskedő, az én széplelkű énekmesterem, ezt duruzsolja mindennap a fülembe, amikor leckét veszek tőle.

FIGARO Bazilio? Az én szívbeli jó barátom? Frissen tört vesszővel tesszük majd ruganyosabbá elpuhult izomzatod, te drága lélek...

SUZANNE Te tényleg azt hitted, te kis naiv, hogy a hozományt a két szép szemedért meg a viselt dolgaidért kapom?

FIGARO Tettem annyit, hogy azt hihessem.

SUZANNE Hogy a jófejű emberek mennyire vakok néha!

FIGARO Beszélnek.

SUZANNE De van olyan, aki nem is hagyja, hogy felnyissák a szemét.

FIGARO Az bolond.

SUZANNE Hát akkor tudd meg, hogy egy négyszemközt eltöltött negyedórácskát akar tőlem cserébe, persze titokban, még régi, nagyúri jogán... Ugye tudod, mi ez a kínos dolog, amiről beszélek?

FIGARO De még mennyire! Ha nem törölte volna el ezt a szégyenletes előjogot a házassága napján, hát soha ezen a birtokon el nem vettelek volna.

SUZANNE Nagyon bánja már, hogy eltörölte, és az én közreműködésemmel akarja visszaállítani, még ma.

FIGARO *(a fejét vakarja)* Egészen belelágylt a fejem, és e mögött a boltozatos homlok mögött most egy fia...

SUZANNE Ne vakard már!

FIGARO Talán veszélyes?

SUZANNE *(nevet)* Nem, csak a végén még ki talál rügyezni, és az emberek - tudod milyen babonások!...

FIGARO Kinevetsz, te cafat? De szívesen elkapnám a gigáját ennek a nagy szélhámosnak - becserkészném és még az aranyait is elhappolnám.

SUZANNE Pénz és intrika: elemekben vagy, látom!

FIGARO Nem a szégyen tartana vissza.

SUZANNE Talán a félelem?

FIGARO A veszély az nem számít - megúszni és a javunkra fordítani, az a művészet! Mi sem egyszerűbb, mint éjjel belopakodni valakihez, megszöktetni a feleségét és aztán száz korbácsütést inkasszálni a fáradtságért; ez a balfácánok műfaja. De... *(bentről csöngetnek)*

SUZANNE Tessék, felébredt a grófnő, és arra kért, hogy föltétlenül vele beszéljek legelőször az esküvőm reggelén.

FIGARO Hát e mögött meg mi lappang?

SUZANNE A pásztor szerint ez szerencsét hoz az elhagyott hitvesekre. Ágyő, kis fi, fi, Figarom. És törd a fejed a dolgunkban, hallod?

FIGARO Akkor csókolj meg, hátha megjön az eszem.

SUZANNE A szeretőmet? Ma reggel? Még csak azt kéne! Mit szólna hozzá este az uram? *(Figaro megcsókolja)* Nocsak! Nocsak!

FIGARO Neked fogalmad sincs róla, mennyire szeretlek.

SUZANNE *(megigazítja ruháját)* Mikor hagyja végre abba, maga rámenős alak, hogy ezzel üldözzön reggeltől estig?

FIGARO *(rejtélyes képpel)* Majd ha estétől reggelig szabad lesz bizonyítanom... *(újra csengetnek)*

SUZANNE *(távolabbról, ujját az ajkára téve)* Íme, a csókja, uram; egyébbel nem szolgálhatok.

FIGARO *(utána fut)* Álljon meg! Tőlem nem ilyet kapott maga!

MÁSODIK JELENET

Figaro, egyedül

FIGARO *(egyedül)* Elbűvölő lányka! Csupa kacagás, természetesség, derű, csupa szellem, báj, szerelem! És emellett tisztességtudó... *(élénken járkal föl-alá, kezét dörzsöli)* Kegyelmes uram, kegyelmes uram, drága kegyelmes uram! Szóval nekem adja... és el is veszi? Nem ment a fejembe, hogyha kinevez várnagynak, akkor mért visz magával a követségbe, és mért csinál belőlem gyorsfutárt? Értem már, gróf úr: ez három előléptetés egyszerre: ön meghatalmazott és rendkívüli nagykövet, én amolyan lóhalál-politikus, Suzanne-om meg az ügyeletes háziasszony, afféle zsebnagykövetné, és aztán lódulj futár! míg én elügetek balra, méltóságod jobb útra téríti a kedvesemet! míg én a sárban töröm magam az ön családjá dicsőségének növelésére, méltóságod az én családom növelése érdekében fejt ki dicséretes buzgalmat! szép kis kölcsönösség! De kegyelmes uram, ez a hivatallal való visszaélés. Egyidőben intézni Londonban urának és szolgájának ügyeit, idegen udvarban egyszerre képviselni a királyt és engem, ez több a soknál, úgy bizony! - Ami meg téged illet, Bazilio! drága kicsi gazember fiam! akasztott ember házában fogsz te kötélről énekelni, hallod?... Vigyázzunk, színleljünk, ahogy ők,

hadd sétáljanak egymás csapdáiba. Légy résen Figaro uram a mai napon! Mindenek előtt siettesd a kis háziünneped óráját, így biztosabb az esküvőd; rázd le Marcellinát, aki teljesen beléd van habarodva; vágd zsebre a pénzt és az ajándékokat; a gróf úr kisdéd szenvedélyeinek szabj új irányt: lásd el Bazilio baját alaposan és...

HARMADIK JELENET

Marcellina, Bartolo, Figaro

FIGARO *(félbeszakítja magát)* ...Nicsak, a dagadt doktor; így lesz teljes az ünnep. Á, jó napot, drága szerelmes doktorom! Csak nem Suzanne-nal kötött nászom híre hozta a kastélyba?

BARTOLO *(megvetéssel)* Szó sincs róla, drága uram.

FIGARO Pedig nagyvonalúságra vallott volna.

BARTOLO Úgy van, és hülyeségre is.

FIGARO Mikor én olyan szerencsétlenül megzavartam az önét.

BARTOLO Van még számunkra valami mondanivalója?

FIGARO Pedig megvendégelnének az öszvérét is!

BARTOLO *(dühösen)* Mit jártatja itt a száját! Hagyjon minket békén!

FIGARO Most haragszik, doktor? A maguk fajta nehéz eset! Nem esik meg a szíve a szerencsétlen állatokon... komolyan... mintha csak emberek volnának! Ég áldja Marcellina, még mindig be akar perelni? *Hol nincsen szerelem, gyűlölet mit ér?* A doktor úr ítéletére bízom magam.

BARTOLO Ez meg mit jelentsen?

FIGARO Majd a hölgy megmagyarázza.

NEGYEDIK JELENET

Marcellina, Bartolo

BARTOLO *(Figaro után néz)* Ez a nyikhaj ez sosem változik! Ha nem égetik meg elevenen, ennek nem fog lesülni a képéről a bőr, ezt megmondom előre.

MARCELLINA *(maga felé fordítja)* Hát itt van végre-valahára, örök doktorom? Még mindig olyan hűvös és merev? Felfordulhat, aki arra vár, hogy maga mentse meg az életét - pedig hiába volt olyan vigyázatos, csak egybekeltek a fiatalok!

BARTOLO Szurkálós kedvében van, mint mindig! Végére is ki miatt kellett ilyen lóhalálában idejönnöm? Csak nem a gróf urat érte egy kis baleset?

MARCELLINA Nem, doktor úr.

BARTOLO Vagy Rozina, a hamis grófné esett az ágynak, hála Isten?

MARCELLINA Majd eleped.

BARTOLO Miért?

MARCELLINA Hanyagolja az ura.

BARTOLO *(boldogan)* Ó, méltó hitvese bosszút áll értem!

MARCELLINA Meg nem tudnám mondani, milyen ember a gróf: egyszerre féltékeny és kicsapongó.

BARTOLO Unalomból kicsapongó, hiúságból féltékeny: nagy ügy.

MARCELLINA Ma például hozzáadja Figarójához a mi Suzanne-nunkat, ráadásul mindenféleképpen elhalmozza az egybekelésük örömeire...

BARTOLO Ami nyilván őexcellenciája miatt lett olyan sürgős!

MARCELLINA Nem egészen; de azért őexcellenciája is szeretné megünnepelni az eseményt, titokban, a menyasszonnyal...

BARTOLO A Figaro úréval? Azzal még ezt a vásárt is nyélbeütheti.

MARCELLINA Bazilio szerint korántsem.

BARTOLO Az az akasztófavirág is itt lopja a napot? Ez egy igazi büntanya! Mit keres az itt?

MARCELLINA A bajt - másnak. De még ennél is kellemetlenebb az utálatos udvarlása, amivel szünet nélkül üldöz.

BARTOLO Én a maga helyében már hússzor is megszabadultam volna az udvarlásától!

MARCELLINA De hogy?

BARTOLO Feleségül mennék hozzá.

MARCELLINA Olcsó és gonosz tréfa ez uram; ilyen alapon ön is rég megszabadulhatott volna tőlem, hát nem? Hát nem szent kötelessége lett volna, hogy elvegyen? Ennyit ért a sok fogadkozás? És elfelejtett szerelmünk gyümölcse, a kis Emmanuel? Mi lett belőle? Már csak miatta is, nem feleségül kellett volna vennie?

BARTOLO *(leveszi a kalapját)* Azért hivatott Sevilából, hogy ezekkel a sületlenségekkel beszélje tele a fülem? Látom, megint kitört magán a házassági mánia.

MARCELLINA Jó, ne többet erről. De ha már semmi sem bírhatja rá, hogy engem, amint az illem diktálná, feleségül elvegyen, legalább segítsen abban, hogy megtegye valaki más.

BARTOLO Ki lehet az az Istentől, asszonytól elhagyott árva lélek?...

MARCELLINA Ki lehetne más, doktor úr, mint az a csinos, az a derék, az a szeretnivaló Figaro?

BARTOLO Az a zshivány?

MARCELLINA Sosincs rossz kedve, mindig vidám; élvezi a jelent, a jövő éppoly kevésbé nyugtalanítja, mint a múlt, sziporkázó szellem és nagyvonalú, nagyvonalú...

BARTOLO Mint egy tolvaj.

MARCELLINA Mint egy nagyúr. Szóval elbűvölő, de közben egy igazi szörnyeteg!

BARTOLO És Suzanne?

MARCELLINA Nem szerzi meg magának az az álnok perszóna, ha maga segít nekem, kis doktorom, hogy a Figaróval kötött szerződésemet érvényesíthessem.

BARTOLO A házassága napján?

MARCELLINA Bontottak már fel ilyet későbbben is: és ha nem félnék egy kis női titokba magát beavatni!...

BARTOLO Lehetnek-e orvos előtt asszonyoknak titkai?

MARCELLINA Ah, hisz maga előtt, tudja, nincsenek! Mert forróvérű a nő, de félénk is. Sokszor ellenállhatatlan vágy taszít minket a gyönyör felé, de még, a kalandvágyóbb asszonyban is megszólal ilyenkor egy titkos hang, és ezt mondja neki: „Szép akkor is lehetsz, ha erényed nincs - de a jó hír, drága kincs”. S mivel a jó hír drága kincs, és minden nő meg van győződve a fontosságáról, ijesszünk Suzanne-ra azzal, hogy nagydobra verjük a neki tett ajánlatokat.

BARTOLO Mire lesz ez jó?

MARCELLINA A megszégyenüléstől való félelmében továbbra is elutasítja a grófot, az meg bosszúból engem segít majd az ő házasságuk ellenében, s így az én esküvőm válik bizonyossá.

BARTOLO Mond valamit. A kutyafáját, nem is olyan rossz! Ahhoz a csirkefogóhoz adom vén gazdasszonyomat, aki segített megszöktetni fiatal kedvesemet.

MARCELLINA *(gyorsan)* És aki külön élvezi, hogy megcsalt reményeimben.

BARTOLO *(gyorsan)* És aki a zsebrevágott száz aranyammal még ma is fájdtja a szívemet.

MARCELLINA Valóságos kéjmámor!...

BARTOLO Megbüntetni a gazembert...

MARCELLINA Hozzámenni, doktor, hozzámenni.

ÖTÖDIK JELENET

Marcellina, Bartolo, Suzanne

- SUZANNE *(kezében széles szalaggal átkötött női fejkötő, karján női ruha)* Hozzá-menni! Hozzá-menni! Kihez? Az én Figaromhoz?
- MARCELLINA *(cipősen)* Miért is ne? Hisz maga is hozzámegy!
- BARTOLO *(nevetve)* Mérgében milyen jól vág a nő esze! Arról a boldogságról beszéltünk éppen, szép Suzanne-kám, ami Figaróra vár maga mellett.
- MARCELLINA Nem beszélve a kegyelmes úrról, akiről jobb ha hallgatunk.
- SUZANNE *(bókol)* Szolgája, Madame; megjegyzéseit mindig fűszerezi egy kis epe.
- MARCELLINA *(bókol)* Az öné, Madame; de hol itt az epe? Tán egy szabadszellemű nagyúr nem engedheti meg magának, hogy némi része legyen az élvezet-ben, amit a szolgáltnak szerez?
- SUZANNE Amit ő szerez?
- MARCELLINA Igen, madame.
- SUZANNE A féltékenységet, madame, ország-világ ismeri, de Figaróra formált jogát nincs aki elismeri.
- MARCELLINA Elismertetni az ön módszereivel nem volna túl nehéz, Madame.
- SUZANNE Ó, ehhez a módihoz csak a kitanult nőszemélyek értenek, Madame.
- MARCELLINA A naiv gyermek! Ártatlan, mint egy nyugalmazott bíró!
- BARTOLO *(félrevonja Marcellinát)* Agyó, szép mátkája Figarónknak!
- MARCELLINA *(bókol)* S titkos arája a kegyelmes úrnak.
- SUZANNE *(bókol)* Aki önt nagyrabecsüli, Madame.
- MARCELLINA *(bókol)* Szeretetére is méltatna kissé, Madame?
- SUZANNE *(bókol)* E tekintetben, nem lehet kívánnivalója, Madame.
- MARCELLINA *(bókol)* Igazán milyen csinos, Madame!
- SUZANNE *(bókol)* Fáj is emiatt a feje, Madame!
- MARCELLINA *(bókol)* És főleg jó hírnek örvend mindenütt!
- SUZANNE *(bókol)* Az csak a vén satrafáknak fontos.
- MARCELLINA *(vérig sértve)* Vén satrafák! Vén satrafák!
- BARTOLO *(megállítja)* Marcellina!
- MARCELLINA Menjünk, doktor; mert nem állok jót magamért. Jó napot, Madame.

HATODIK JELENET

Suzanne, egyedül

SUZANNE Isten vele, Madame! Vén fontoskodó! Nem félek a mesterkedéseidről, nem ér el hozzám a dühöd. - Nézd a vén boszorkát! Mert néhány könyvbe beleszagolt és sikeresen megkeserítette az úrnőm ifjúságát, ő akar itt uralkodni a kastélyban? *(a kezében tartott ruhát egy székre dobja)* Már nem is tudom mért jöttem ide.

HETEDIK JELENET

Suzanne, Chérubin

CHÉRUBIN *(futva)* Hű, Suzanne-kám! Már két órája lesem a perét, hogy egyedül kapjalak! De szörnyű! Te férjhez mész, én meg elmegyek.

SUZANNE Éppen az én esküvőm távolítja el a kegyelmes úr első apródját a kastélyból?

CHÉRUBIN *(szánalmasan)* Suzanne, el vagyok bocsátva.

SUZANNE *(utánozza)* Chérubin, el tudom képzelni.

CHÉRUBIN Tegnap este ott talált Fanchette-nél, az unokahúgodnál. Csak az esti ünnepségre szánt ártatlan kis szerepét próbáltuk: iszonyú dührohamot kapott, amikor meglátott! - Takarodjon! mondta, maga kis... Ki sem merem ejteni azt a durva szót egy nő előtt. Távozzon; holnaptól nem alszik a kastélyban. Ha az úrnő, az én szépséges keresztanyám nem csitítja le, kész, vége Suzanne-kám, örökre megfoszt a boldogságtól, hogy téged láthassalak.

SUZANNE Hogy engem láthasson? Engem? Most én vagyok soron! Hát már nem az asszonyom után sóhajtozik nagy titokban?

CHÉRUBIN Jaj, Suzanne-kám, ő olyan jó és olyan szép! Csak olyan... tiszteletet parancsoló!

SUZANNE S mivel én nem vagyok az, velem merészelhet így...

CHÉRUBIN Jól tudod, te nagy gonosz, hogy én még merészelni sem merészelek. Hogy te milyen boldog vagy! Bármikor láthatod őt, beszélhetsz vele, reggel te öltöztetted, este te vetkőztetted, kikapcsolod az egyik kapcsot a másik után... Jaj, Suzanne-kám, mit nem adnék... Mit tartasz ott a kezében?

SUZANNE *(gúnyolódva)* Ó jaj, a boldog főkötő s a szerencsés szalag, kik a szépséges keresztanya hajzatát éjszakára beköthetik...

CHÉRUBIN *(élénken)* Az éjszakai szalag! Add nekem, kis szívecském.

SUZANNE *(elkapja előle)* Még mit nem! Az ő kis szíve! Mi ez a bizalmaskodás? Komolyan, ha nem egy ilyen taknyos mondta volna... *(Chérubin kikapja a kezéből a szalagot)* Hé, a szalag!

CHÉRUBIN *(a karosszék körül fut körbe)* Majd azt mondod, nincs meg, elszakadt, elveszett. Mondj, amit akarsz.

SUZANNE *(a nyomába ered)* Három-négy éven belül, annyit mondhatok, a legnagyobb kis csibész lesz magából!... Visszaadja végre a szalagot? *(vissza akarja venni)*

CHÉRUBIN *(kivesz egy románcot a zsebéből)* Kérlek, hagyd nálam, Suzanne! Cserébe odaadom ezt a románcomat; és míg szépséges asszonyod szomorú emléke kísér majd minden pillanatomban, a te emléked lesz az egyetlen vidám fénysugár, ami felderíti a szívemet.

SUZANNE *(kikapja kezéből a románcot)* Hogy felderítse a maga szívét, kis csirkefogó! Azt hiszi, most is Fanchette-jével beszél; rajta kapják nála; és közben meg az úrnőm után sóhajtozik, de úgy mellékesen nekem is csapja a szelet!

CHÉRUBIN *(felajzva)* Így igaz, esküszöm! Már azt sem tudom, ki vagyok; egy ideje érzem, hogy a mellemben minden összekavarodik; olyan izgatott vagyok; ha csak meglátok egy nőt, a szívem kalapálni kezd; a *kéj* és a *szerelem* szavakra majd kiszökik a helyéből és ugrál összevissza. És közben hajt belül hogy kimondhassam végre: „*szeretem magát!*”, ezt hajtogatom egyedül bolyongva a parkban, az asszonyodnak, neked, a fáknak meg a felhőket űző szélnek, az viszi tova kósza szavaim. - Tegnap például Marcellinával találkoztam...

SUZANNE *(nevetve)* Ah, ah, ah, ah!

CHÉRUBIN Miért is ne? Hisz nő! Lány! Lányka! Nő! Be édes ez a szó! Milyen érdekes, milyen izgató!

SUZANNE Ez megkergült.

CHÉRUBIN Fanchette aranyos; ő legalább végighallgat; de te nem vagy az, nem!

SUZANNE Nagyon sajnálom; figyeljen csak ide, uram! *(el akarja kapni tőle a szalagot)*

CHÉRUBIN *(körbefut előle)* Hogyisne! Nem kapod meg, hallod, csak az életemért cserébe! De ha neked ez kevés, még ezer csókot is kaphatsz érte. *(most ő üldözi Suzanne-t)*

SUZANNE *(körbefut előle)* Ezer pofont kaphat, ha hozzám mer érni. Bepanaszolom az asszonyomnál, nem hogy könyörögni nem fogok magáért, de így szólok a kegyelmes úrhoz: „igaza van, kegyelmes úr, üldözzé el innen ezt az enyveskezűt; küldje vissza a szüleihez ezt a rosszcsontot, úgy tesz, mintha bele szeretett volna az úrnőmbe, és közben engem akar állandóan csókolgatni.”

CHÉRUBIN *(észreveszi a belépő grófot, rémülten veti magát a karosszék mögé)* Végem van!

SUZANNE Hú de megijedt!

NYOLCADIK JELENET

Suzanne, a gróf, Chérubin, elrejtőzve

- SUZANNE *(észreveszi a grófot)* Hú!... *(a karosszékhez megy, hogy eltakarja Chérubint)*
- GRÓF *(közeledik)* Mi lett Suzette? Magadban beszélsz, és a kis szíved olyan izgatott... persze érthető... egy ilyen napon, mint ez a mai...
- SUZANNE *(zavartan)* Mit kíván tőlem a kegyelmes úr? Ha velem találják, még...
- GRÓF Mélységesen lesújtana, ha itt találnának veled, de hisz ismered irántad való érzéseimet. Bazilio nyilván nem hagyott kétséget szerelmem felől. Csak egy percem van, hogy mindent megmagyarázzak. Hallgass meg. *(beül a karosszékbe)*
- SUZANNE *(élénken)* Nem hallgatom.
- GRÓF *(megfogja a kezét)* Csak egy szóra. Tudod, hogy a király kinevezett londoni követének. Magammal viszem Figarót. Kitűnő állást adok neki; és mivel a feleség kötelessége, hogy kövesse urát...
- SUZANNE Mernék csak beszélni!
- GRÓF *(közelebb vonja magához)* Beszélj, drágám, beszélj; mától kiváltságod lesz ez, élj vele, amíg csak élek.
- SUZANNE *(rémülten)* Abból nem kérek, kegyelmes uram, abból nem. Hagyjon engem, könyörgöm!
- GRÓF De előbb beszélj.
- SUZANNE *(dühösen)* Már nem tudom, hogy mit akartam mondani.
- GRÓF Az asszonyok kötelességéről volt szó.
- SUZANNE Na jó! Mikor a kegyelmes úr a doktor házából megszöktette az asszonyát, és aztán szerelemből feleségül vette és a kedvéért eltörölte azt a förtelmes kiváltságot...
- GRÓF *(vidáman)* Ami úgy megkeserítette a lányok szívét! Ó, Suzette! bájos egy kiváltság volt az! Ha szürkületkor lejönnél csacsogni velem erről, a kertbe, olyan árat adnék e semmi kis kegyért...
- BAZILIO *(kintről)* A kegyelmes úr nincs a lakosztályában.
- GRÓF *(feláll)* Kinek a hangja ez?
- SUZANNE Milyen szerencsétlen vagyok!
- GRÓF Menj, ne engedj be senkit.
- SUZANNE *(zavartan)* S önt hagyjam itt?
- BAZILIO *(kint kiabál)* A kegyelmes úr a kegyelmes asszonynál volt, de már kijött tőle: mindjárt megnézem.

GRÓF Hova bújjak? A karosszék mögé! Gyatra kis rejtekhely; szabadulj meg tőle gyorsan. *(Suzanne a gróf útjába áll, a gróf gyengéden félretolja, Suzanne hátrál és így a gróf és a kis apród közé kerül; de míg a gróf lekuporodik és elfoglalja a helyét, Chérubin előpattan és rémülten térdepelve beleugrik a karosszékbe és ott meglapul. Suzanne fogja a magával hozott ruhát, betakarja vele az apródot és a karosszék elé áll.)*

KILENCEDIK JELENET

A gróf, Chérubin, elbújva; Suzanne, Bazilio

BAZILIO Nem látta a kegyelmes urat, kisasszony?

SUZANNE *(nyersen)* Mért kellett volna látnom? Hagyjon békén.

BAZILIO *(közeledik)* Ha megvolna a magához való esze, kisasszony, nem hüledezne így a kérdésemén. Egyébként Figaro keresi a kegyelmes urat.

SUZANNE Azt keresi, aki a legnagyobb rosszakarója maga után?

GRÓF *(félre)* Hadd lám, hogy szolgál engem.

BAZILIO Ha a feleségnek jót akarunk, ezzel vajon rosszat akarunk a férjnek?

SUZANNE A maga rémes elvei szerint nem, romlott kerítő.

BAZILIO De hát mit kívánnak öntől, ami ne pazarolna másra? Egy bájos kis ceremónia után holnaptól úgyis előírják, ami még tegnap tilos volt.

SUZANNE Nyomorult!

BAZILIO A komolyan vehető dolgok között a házasság lévén a legnevetségesebb, az jutott eszembe...

SUZANNE *(magából kikelve)* Valami iszonyatos aljasság, az biztos! Ki engedte, hogy bejöjjön ide egyáltalán?

BAZILIO Kis hamis! Nem kell izgulni. Csak az lesz itt, amit maga is akar. És ne higgye, hogy szerintem Figaro a kegyelmes úr terveinek legfőbb akadálya; ha ez a kis apród nem volna...

SUZANNE *(félénken)* Don Chérubin?

BAZILIO *(utánozza)* *Chérubino di amore*, aki szüntelenül maga körül forgolódik és aki ma reggel, amikor kijöttem magától, akkor is itt settenkedett, hogy beszökhessen; talán ez sem igaz?

SUZANNE Aljas rágalom! Menjen innen, maga sötét alak!

BAZILIO Sötét alak úgy látszik az, aki világosan lát. És az a rejtélyes románca, az nem magának szól?

SUZANNE *(dühösen)* Naná, persze, nekem!...

BAZILIO Hacsak nem a grófnőnek írta! Tény, hogy az asztalnál majd felfalja a szemével, miközben felszolgál!... Jobban tenné, ha nem játszana a tűzzel - a gróf *irgalmatlan* e tárgyban.

SUZANNE *(felháborodva)* Tudja, milyen aljasság magától, hogy ilyesmit terjeszt ennek a szerencsétlen gyermeknek az elvesztésére, aki amúgyis kiesett a gazdája kegyeiből?

BAZILIO Talán én találtam ki? Hisz mindenki erről beszél.

GRÓF *(felemelkedik)* Hogyhogy mindenki erről beszél?

SUZANNE Egek!

BAZILIO Hoppá!

GRÓF Gyorsan, Bazilio, dobjátok ki innen!

BAZILIO Igazán bánom, hogy rosszkor jöttem!

SUZANNE *(zavarban)* Istenem! Istenem!

GRÓF *(Bazilionak)* Úgy látszik rohama van. Ültessük a karosszékre.

SUZANNE *(vadul ellöki)* Nem akarok leülni. Szabadon járkálnak ide - micsoda aljasság ez?

GRÓF De hisz ketten vagyunk veled, drágám. Nincs veszély.

BAZILIO Roppantul sajnálom, hogy a füle hallatára így tréfálkoztam az apródon, csak azért tettem, hogy kipuhatoljam az érzelmeit; hisz végül is...

GRÓF Ötven arany, egy ló, és mars vissza a szüleihez.

BAZILIO Kegyelmes uram, egy kis tréfáért?

GRÓF Tegnap a kertész lányával kaptam rajta a kis nőfalót!

SUZANNE Fanchette-tal?

GRÓF A lány szobájában.

SUZANNE *(felháborodva)* Ahol a kegyelmes úrnak is volt némi keresnivalója?

GRÓF *(vidáman)* Az ilyen célzás kedvemre való.

BAZILIO Jó előjel.

GRÓF *(vidáman)* Dehogy. Az én korhely kertészemet, a te Antonio bácsikádat kerestem, hogy utasításokat adjak neki. Kopogok, jó sokára nyílik az ajtó: az unokahúgod, kövé dermedve állott, gyanút fogok, beszélni kezdek hozzá, és, míg szóval tartom, körülnézek. Az ajtó mögött volt valami függöny, egy ruhafogas, tudomén, teleaggatva göncökkel; én, mintha mit sem sejténék, lassan, óvatosan, felemelem a függönyt *(a mozdulatot utánózva felemeli a ruhát a karosszékről)* és kit látok... *(észreveszi az apródot)* ah...

BAZILIO Hoppá!

GRÓF Hát ez felér vele.

BAZILIO Még jobb is.

GRÓF Hát ez bámulatos, kisasszony! Csak az imént lett menyasszony és máris kezdi? Azért kívánt egyedül maradni, hogy az apródomat fogadja? És ön, uram, nem akar változtatni a viselkedésén? Az hiányzott magának, hogy a keresztanyjára való tekintet nélkül szemtelenül kikezdjen az első komornájával? A barátja feleségével? Nem tűrhetem, hogy az én szeretve tisztelt Figaróm ilyen fondorlatnak essen áldozatul. Veled jött be, Bazilio?

SUZANNE *(felháborodva)* Nincs itt se fondorlat, se áldozat! Végig itt volt, míg mi beszéltünk.

GRÓF *(feldúlva)* Bár hazudnál! Legkegyetlenebb ellensége sem kívánná neki ezt a balszerencsét.

SUZANNE Arra kért, szóljak az úrnőnek, hogy járjon közbe önnél az érdekében. Az ön érkezése annyira megzavarta, hogy elbújt a karosszékekben.

GRÓF *(tajtékozva)* Pokoli ravaszság! Hisz mikor bejöttem, rögtön beleültem.

CHÉRUBIN Jaj, kegyelmes uram, akkor én még mögötte remegtem.

GRÓF A másik gazság! Hisz az előbb én magam bújtam oda.

CHÉRUBIN Bocsánat, de akkor én már benne lapultam.

GRÓF *(magából kikelve)* Ez egy valóságos vízisikló ez a kis... kígyó! Kihallgatott minket!

CHÉRUBIN Ellenkezőleg, kegyelmes úr, mindent elkövettem, hogy semmit se halljak.

GRÓF Halandzsa! *(Suzanne-hoz)* Nem mész Figaróhoz feleségül.

BAZILIO Csillapodjon, jönnék.

GRÓF *(kihúzza Chérubint a karosszékből és talpra állítja)* Lenne képe itt maradni, az egész világ szeme láttára!

TIZEDIK JELENET

Chérubin, Suzanne, Figaro, a grófnő, a gróf, Fanchette, Bazilio, szolgák, fehérbe öltözött parasztasszonyok és parasztok.

FIGARO *(kezében fehér tollakkal és fehér szalagokkal díszített női fejék, a grófnőhöz beszél)* Csak ön, asszonyom, csak ön tudja kieszközölni számunkra ezt a kegyet.

GRÓFNŐ Láthatja gróf úr, nemlétező befolyást tulajdonítanak szerény fejemnek, de mivel kérésüket méltányosnak találtam...

GRÓF *(zavarban)* Nyilván méltányos, ha...

FIGARO *(halkan, Suzanne-nak)* Tarts ki mellettem, segíts.

SUZANNE *(halkan, Figaróhoz)* Úgyse jutsz semmire.

FIGARO *(halkan)* Csak tarts ki.

GRÓF *(Figaróhoz)* Mit kívántok?

FIGARO Kegyelmes úr, az ön jobbágysai, mélységesen meghatódva ama megalázó kiváltság eltörlésétől, melyet a kegyelmes asszony iránti szerelmében...

GRÓF Jól van, jól van, azt a kiváltságot már eltörlöttük; mit akarsz mondani?

FIGARO *(kaján ravaszsággal)* Csak azt, ideje hogy a világ is megismerje jószágos urunk nemes szívét; s nekem van abban a szerencsében részem, hogy ma, először én ünnepelhetem meg ezt az eseményt, éspedig az esküvőmön.

GRÓF *(még nagyobb zavarban)* Csúfolódsz, barátom! Ennek a szégyenletes kiváltságnak az eltörlésével csupán a tisztességnak tartoztam. Szép nőt spanyol úr enélkül is meg tud hódítani; mert szolgálai kötelességgé silányítani a legelső, a legédesebb kegyet - az lehet vandál zsarnokság, de soha sem egy értelmes kasztíliai nemes szentesített joga.

FIGARO *(kézenfogja Suzanne-t)* Engedélyezze hát, hogy ez az ifjú teremtés, kinek ártatlanságát megkímélte az ön bölcsessége, itt, nyilvánosan vehesse át az ön kezéből a szüzi fejéket, melyet, tiszta szándéka szimbólumaként, fehér tollak és fehér szalagok díszítenek - legyen ez a szertartás ezután része minden esküvőnek és négysoros kardal idézze az emlékét, míg a világ világ...

GRÓF *(zavarban)* Ha nem tudnám, hogy a szerelmes, a zenész meg a költő minden hóbortját meg kell bocsátani...

FIGARO Csatlakozzatok hozzám, barátaim!

MIND EGYÜTT Kegyelmes úr! Kegyelmes úr!

SUZANNE *(a grófnak)* Mért hárítja el a dicséretet, amit valóban kiérdemelt?

GRÓF *(félre)* Az álnok!

FIGARO Vessen rá egy pillantást, kegyelmes úr; csinosabb menyasszony aligha tanúsíthatná áldozatának nagyságát.

SUZANNE Rólam semmit, csak az ő erényeit magasztaljuk!

GRÓF *(félre)* Ez az egész egy komédia.

GRÓFNŐ Csatlakozom hozzájuk, gróf úr; ez az ünnepi szokás mindig drága lesz a szememben, mivel irántam érzett hajdani vonzalmát tanúsítja.

GRÓF Mely ma is elevenen él bennem, asszonyom, s ha engedek, ezért teszem.

MIND EGYÜTT Vivát!

GRÓF *(félre)* Megfogtak. *(fennhangon)* Hogy a szertartás még fényesebb legyen, javaslom, halasszuk estére. *(félre)* Kerítsük elő gyorsan Marcellinát.

FIGARO *(Chérubinhoz)* Na, kis gézengúz! Maga nem örül velünk?

SUZANNE Kétségbe van esve; a kegyelmes úr elbocsátotta.

GRÓFNŐ Jó uram, kérem bocsásson meg neki.

GRÓF Nem érdemli meg.

GRÓFNŐ Hisz oly fiatal még!

GRÓF Nem olyan fiatal, mint hiszi.

CHÉRUBIN *(remegve)* A nagylelkű megbocsátás kiváltságáról nem mondott le uram, mikor feleségül vette az úrnőt.

GRÓFNŐ Ő csak arról mondott le, ami mindannyiótok életét megkeserítette.

SUZANNE Ha a kegyelmes úr lemondott volna a megbocsátás jogáról, nyilván ez volna az első, amit titokban vissza akarna állítani.

GRÓF *(zavarban)* Nyilván.

GRÓFNŐ De mért is kellene visszaállítani?

CHÉRUBIN Léhán viselkedtem, így igaz, kegyelmes uram; de nem követtem el soha a legkisebb indiszkréciót...

GRÓF Jól van, elég már...

FIGARO Miről beszél ez?

GRÓF *(élénken)* Elég már, elég, mindenki megbocsátást sürget a számára, hát megbocsátok, sőt, tovább megyek: egy egész századot adok neki az ezredemben.

MIND EGYÜTT Vivát!

GRÓF De az a feltételem, hogy azonnal útrakel és csatlakozik a sereghez Katalóniában.

FIGARO Holnap, kegyelmes úr.

GRÓF *(makacsul)* Így akarom.

CHÉRUBIN Engedelmeskedem.

GRÓF Búcsúzzon el keresztanyjától és kérje a pártfogását. *(Chérubin feltétre ereszkedik a grófnő előtt, de képtelen megszólalni)*

GRÓFNŐ *(megindultan)* Mivel már egyetlen napig sem marasztalhatjuk tovább körünkben, induljon, fiatal barátom. Új hivatás szólítja; legyen rá méltó. Hozzon dicsőséget jötevőjére. Őrizze meg emlékezetében a házat, ahol annyi elnézéssel voltak ifjúsága iránt. Legyen engedelmes, becsületes és bátor; sikereinek együtt örülünk majd.

GRÓF Ugyancsak meghatódott asszonyom.

GRÓFNŐ Nincs okom tagadni. Ki tudja, mi vár a gyermekre, akit ilyen veszélyes pályára vetett a sorsa. Hisz szegről-végről a rokonom, sőt: a keresztfiam.

GRÓF *(félre)* Látom már, Baziliónak volt igaza. *(fennhangon)* Fiatalember, ölelje meg Suzanne-t... utoljára.

FIGARO Hogy érti, kegyelmes uram? Csak benéz majd hozzánk a télen! Csókolj meg engem is, kapitány! *(megöleli)* Agyő, kis Chérubinom. Az életed mostantól alaposan megváltozik, gyermekem. Azám! Nem sündörögsz többé a nők szobái körül egész nap; nem eszel több lekváros buktát, meg uzsonnára krémest! Vége a piroszacsinak, az ipiacacsnak. Igazi katonák közé mégy, a kutyafáját! A bőrük cserzett, a ruhájuk rongyos; egy jó nagy nehéz puska a vállra; jobbra át, balra át, előre a dicsőségért; meg ne botolj az úton; ha csak egy jól célzott lövés el nem...

SUZANNE Fúj, borzalom!

GRÓFNŐ Micsoda jóslatok!

GRÓF De hol van Marcellina? Elég furcsa, hogy nincs köztetek!

FANCHETTE A falu felé indult, kegyelmes úr, a tanyai ösvényen át.

GRÓF És mikorra várható?

BAZILIO Amikor Isten is úgy akarja.

FIGARO Bár úgy akarná, hogy sose akarná.

FANCHETTE A doktor úr karonfogva vitte.

GRÓF *(élénken)* Itt van a, doktor?

BAZILIO Marcellina rögtön megkaparintotta magának...

GRÓF *(félre)* Soha jobbkor nem jöhetett volna.

FANCHETTE Nagyon bele volt melegedve, ahogy ment, jó hangosan beszélt, aztán megállt, széttárta a karját, így... erre a doktor úr, hogy lecsillapítsa, így csinált a kezével: de ő annyira, de annyira mérges volt! Folyton Figaro bácsikámat emlegette.

GRÓF *(megfogja Fanchette állát)* Majd csak lesz... a bácsikád...

FANCHETTE *(Chérubinra mutatva)* És meg tetszett bocsátani, kegyelmes úr, a tegnapiért?...

GRÓF *(félbeszakítja)* Na szervusz, szervusz kicsim.

FIGARO Az a bolond, szerelmes vére fűti; csak megzavarta volna az esküvőnket.

GRÓF *(félre)* Meg fogja zavarni, arról kezeskedem. *(fennhangon)* Jöjjön, asszonyom, menjünk be. Bazilio, majd nézzen be hozzám.

SUZANNE *(Figaronak)* Odatolod a képed hozzám, fiam?

FIGARO *(halkan, Suzanne-nak)* Jól behúztuk a csőbe, mi?

SUZANNE *(halkan)* Ennivaló vagy! *(mind el)*

TIZENEGYEDIK JELENET

*Chérubin, Figaro, Bazilio - míg mennek kifelé,
Figaro megállítja és visszavezeti kettejüket.*

- FIGARO Mielőtt elfelejtem, fiúk: tehát meglesz ez a szertartás és utána következik este a lakodalmam; rögzítsük teendőinket, nehogy úgy járjunk, mint a színészek, akik azon a napon játszanak a legrosszabbul, mikor a kritikus a legéberebb. Minket nem ment a másnapi előadás, nem ám, tanuljuk be hát mai szerepünket alaposan.
- BAZILIO *(kaján ravaszsággal)* Az enyém nehezebb, mint hinnéd.
- FIGARO *(mutatja, a másik háta mögött, hogy majd jól elveri)* Nem is sejtet még, milyen nagy sikered lesz.
- CHÉRUBIN Barátom, elfelejtet, hogy én utazom.
- FIGARO Pedig a legszívesebben itt maradnál!
- CHÉRUBIN De még milyen szívesen!
- FIGARO Egy kis furfang kell ide. Ne zúgolódj az utazás miatt. Vállra az úti-köpenyt; poggyászkod rakd fel mindenki szeme láttára, lássák a lovat a kerítésen túl; vágta a tanyáig; gyere vissza gyalog a kertek alatt; a kegyelmes úr majd azt hiszi, elmentél; csak ne kerülj a szeme elé én majd megbékítem az ünnep után, azt magamra vállalom.
- CHÉRUBIN De Fanchette még mindig nem tudja a szerepét!
- BAZILIO Hát mi az ördögöt tanít neki, mikor nyolc napja el sem mozdul mellőle?
- FIGARO Ma már úgyszincs más dolgod, adj neki még egy leckét, ráadásul.
- BAZILIO Legyen óvatos, fiatalember, legyen óvatos! Az apa nagyon elégedetlen; a kislány kapott már néhány nyaklevest; maguk nem tanulnak: Chérubin! Chérubin! Bajba kerül a kicsike maga miatt, ha nem vigyáz! *Addig jár a korsó a kútra...!*
- FIGARO Ez a félnótás már megint az ócska közmondásaival jön! Hé! Te nagyokos! Mit mond a nép az ő nagy bölcsességében? *Addig jár a korsó a kútra, míg...*
- BAZILIO Meg nem telik.
- FIGARO *(távozóban)* Nem is hülyeség, komolyan mondom, nem is akkora hülyeség!

MÁSODIK FELVONÁS

Pompás hálószoba, alkóvos ágygal, ami előtt emelvény áll. A bejárati ajtó jobbra hátul; az öltöződőfülke balra elől. A háttérben ajtó vezet a cselédszobákhoz. A másik oldalon ablak.

ELSŐ JELENET

Suzanne, a grófnő - jobbról jönnek be

- GRÓFNŐ *(egy alacsony, párnás karszékbe veti magát)* Csukd be az ajtót, Suzanne, és részletesen mondj el mindent.
- SUZANNE Nem titkoltam el semmit a kegyelmes asszony előtt.
- GRÓFNŐ Suzanne, mondd: tényleg el akart csábítani?
- SUZANNE Ó, dehogy. A kegyelmes úr nem csinál akkora felhajtást egy cseléd miatt: csak meg akart vásárolni.
- GRÓFNŐ És a kis apród végig ott volt?
- SUZANNE Vagyis a karosszék mögött. Azért jött, hogy járjak közbe önnél az érdekében.
- GRÓFNŐ De miért nem fordult közvetlenül hozzám? Hát én elutasítottam volna, Suzanne?
- SUZANNE Én is ezt mondtam, de ő úgy el volt szontyolodva, hogy el kell mennie és itt kell hagynia a kegyelmes asszonyt: *Jaj, Suzanne-kám, ő olyan jó és olyan szép! csak olyan... tiszteletet parancsoló!*
- GRÓFNŐ Tényleg ilyen volnék, Suzanne? Én, aki őt mindig a szárnyaim alá vettem.
- SUZANNE Aztán meglátta a kezemben a kegyelmes asszony szalagját és valósággal rávetette magát...
- GRÓFNŐ *(mosolyog)* A szalagomra...? Gyerek!
- SUZANNE Vissza akartam tőle szerezni; védte, mint egy oroszlán, a szeme úgy ragyogott... Csak az életem árán kapod vissza, mondta, és valósággal erőszakot tett azon a kedves, vékony hangocskáján.
- GRÓFNŐ *(álmodozva)* És aztán, Suzanne?
- SUZANNE Aztán, kegyelmes asszonyom, ki tud ráncbaszedni egy ilyen kisördögöt? Hogy a keresztanyám így, meg hogy mennyire szeretném úgy; és mivel még a kegyelmes asszony szoknyájának a szegélyét sem merné csókkal illetni, hát folyton engem csókolgatna, engem.
- GRÓFNŐ *(álmodozva)* Hagyjuk... hagyjuk ezeket a bolondságokat. És végül is, szegény Suzanne-om, mit mondott neked az uram?

SUZANNE Azt, hogy ha nem hallgatom meg, akkor Marcellinát fogja támogatni.

GRÓFNŐ *(felkel és járkálni kezd, miközben sűrűn legyezi magát)* Engem már egyáltalán nem szeret.

SUZANNE De akkor mért ilyen féltékeny?

GRÓFNŐ Mint minden férj, kedvesem! Pusztán hiúságból. Az a baj, hogy túlságosan is szerettem! Elkényeztettem a gyengédségemmel, kifárasztottam a szerelmemmel; ez volt az egyetlen nagy hibám: de nem hagyom, hogy megbűnhődj az öszinteségedért; hozzámégy Figaróhoz. Csak ő tud segíteni rajtunk: idejön?

SUZANNE Ha már látta, hogy kimennek a vadászatra.

GRÓFNŐ *(legyezi magát)* Nyisd ki egy kicsit a kertre néző ablakot. Olyan hőség van itt!...

SUZANNE Mert olyan hévvel tetszik beszélni meg járkálni. *(kinyitja az ablakot)*

GRÓFNŐ *(hosszan elábrándozva)* De legalább ne kerülne folyton... A férfiak az igazi bűnösök!

SUZANNE *(az ablaknál állva kiabál)* Na végre! A kegyelmes úr épp most lovagol át a konyhakerten, nyomában Pedrillo és kettő, három, négy vadászkutya.

GRÓFNŐ Akkor hát van időnk. *(leül)* Kopogtak, Suzanne?

SUZANNE *(szalad kinyitni és énekel)* Ó, ez az én Figaróm! Á, ez az én Figaróm!

MÁSODIK JELENET

Figaro, Suzanne, a grófnő, ülve

SUZANNE Kedvesem! Végre itt vagy! A kegyelmes asszony már olyan türelmetlen!...

FIGARO És te, kicsi Suzanne-om? - De a kegyelmes asszony se izgassa magát. Mert miről is van szó? Egy kis semmiségről. A gróf úrnak megtetszett a mi szép, fiatal jegyesünk és megkívánja, szeretne lefeküdni vele - hát ez csak természetes.

SUZANNE Természetes?

FIGARO Ezért aztán kinevez engem gyorsfutárrá, az én kis Suzanne-omat meg követségi titkos tanácsossá. Nagyon jól ki van ez találva.

SUZANNE Fejezd már be.

FIGARO De mivel Suzanne nem fogadja el a kinevezési okmányt, ő Marcellina elképzeléseit támogatja, ez magától értetődik. Bosszút az ember úgy szokott állni, hogy annak tesz keresztbe, aki neki tett keresztbe. Értem? Más is így, mi is így. Kéremszépen, ennyi volna.

GRÓFNŐ Hogy képes ilyen nyeglén beszélni olyasmiről, amin mindannyiunk boldogsága áll vagy bukik?

FIGARO Nyeglén, kegyelmes asszonyom?

SUZANNE Ahelyett, hogy átéreznéd bajunkat...

FIGARO Nem elég, hogy foglalkozom vele? Vegyük át a gróf úr szisztémáját. Mi majd úgy vesszük el a kedvét attól, ami a miénk, ha amiatt izgul majd, ami az övé.

GRÓFNŐ Szép, szép, de hogyan?

FIGARO Már meg is történt, asszonyom: rossz hírért költöttem önnek.

GRÓFNŐ Nekem? Megkergült?

FIGARO A cél az, hogy ő kergüljön meg.

GRÓFNŐ Hát nem tudja, milyen féltékeny?

FIGARO Annál jobb: az ilyeneket úgy csavarhatjuk az ujjunk köré, ha felkorba-csoljuk a vérüket; a nők nagymesterek ebben! És mikor már teljesen ki vannak borulva, elég egy aprócska hadicsel és az orruknál fogva oda visszük őket, ahova akarjuk, el egészen a Guadalquivir partjára. Bazilio most kapott egy levelet, amiből az fog a kegyelmes úr tudomására jutni, hogy ma este, a bál alatt, egy gáláns lovag teszi önnél tiszteletét.

GRÓFNŐ Így játszik az igazsággal egy tisztességes nő rovására?

FIGARO Kevesen vannak, asszonyom, akikkel ezt meg mertem volna tenni, félek ugyanis, hogy igazat hazudnék.

GRÓFNŐ Most legyen hálás?

FIGARO De mondja meg őszintén, hát nem kedves időbeosztást csináltam neki? Egész nap a saját felesége mellett áll majd lesben, pedig legszívesebben az enyémmel cicázna. Már nem tudja, hova fusson: lovagoljon emerre? Leselkedjen amarra? Annyira összezavarodott - tessék csak megfigyelni - hogy kint rohangál a mezőn és egy szegény tapsifülest hajszol halálra, aki pedig igazán nem tehet semmiről. Elérkezik az esküvőm órája, nem találhat újabb kifogást; és a kegyelmes asszony miatt megakadályozni se merné.

SUZANNE Ő nem, de majd Marcellina, ez a széplélek, az majd meg meri tenni, ne félj.

FIGARO Brr. Ez engem is eléggé nyugtalanít, nem vitás. Te csak üzend meg a kegyelmes úrnak, hogy szürkületkor ott leszel a kertben.

SUZANNE Komolyan mondod?

FIGARO De még milyen komolyan! Aki nem vág semmibe, az nem is jut semmire és nem is jó semmire. Ez a jelgém.

SUZANNE De szép!

GRÓFNŐ Mint az ötlete: maga tényleg hagyná Suzanne-t odamenni?

FIGARO Azt már nem. Majd ráadjuk Suzanne ruháját valaki másra: ha rajta-
csípjuk, kimászhat belőle a gróf?

SUZANNE De kire?

FIGARO Chérubinra.

GRÓFNŐ Hisz elutazott.

FIGARO Nem hinném. Szabad kezet kapok?

SUZANNE Hát, ha egy kis intrikáról van szó, azt rá lehet bízni nyugodtan.

FIGARO Kettőt, hármat, négyet is egyszerre; jól összekuszálni a szálakat, hadd
legyen minél nagyobb a gubanc. Én udvaroncnak születtem.

SUZANNE Pedig azt mondják, hogy az nagyon nehéz mesterség.

FIGARO Vedd el, tedd el, csikard ki, - ebben áll a nagy titok.

GRÓFNŐ Olyan magabiztos, hogy a végén még nekem is kedvet csinál hozzá.

FIGARO Épp ez a célom.

SUZANNE Hogy szól a terv?

FIGARO Míg a kegyelmes úr nincs idehaza, elküldöm hozzátok Chérubint: fésüljé-
tek meg, öltöztessétek fel, én majd eldugom valahová, kiokosítom; és
aztán kezdődhet a tánc, kegyelmes uram! *(el)*

HARMADIK JELENET

Suzanne, a grófnő, aki ül

GRÓFNŐ *(kezében a szépségflastromos doboz)* Istenem, Zsuzsikám, hogy nézek
ki!... és ez a fiatalember mindjárt itt lesz!...

SUZANNE Hát nem az a célja, asszonyom, hogy kigyógyuljon a fiatalember?

GRÓFNŐ *(álmodozva ül a kistükre előtt)* Nekem?... Majd meglátod, hogy meg-
mosom a fejét.

SUZANNE Énekeltessük el vele a románcát, *(odaadja a románcot a grófnőnek)*

GRÓFNŐ De nézd meg, hogy áll a hajam...

SUZANNE *(nevet)* Ezt a két rakoncátlan fürtöt lesimítom és máris jobban megy majd
az a fejmosás.

GRÓFNŐ *(magához tér)* Mit mondott, kisasszony?

NEGVEDIK JELENET

Chérubin, szégyenlősen, Suzanne; a grófnő, aki ül

SUZANNE Lépjen be, kapitány úr, a kegyelmes asszony fogadja önt.

CHÉRUBIN *(remegve lép közelebb)* Ah, a kétségbeesésbe kerget ez a megszólítás, asszonyom. Arra int, hogy itt kell hagynom ezt a helyet... A kereszt-anyámat, aki annyira... jóságos!...

SUZANNE És annyira szép!

CHÉRUBIN *(egy sóhajjal)* Ah! igen.

SUZANNE *(utánozza)* Ah! igen. A kis ártatlan, azzal a képmutatóan hosszú szempillájával. Gyerünk, szép kék madaram, énekelje el a románcot a kegyelmes asszonynak.

GRÓFNŐ *(kinyitja a románcot)* Hogy kitől van... ez a...?

SUZANNE Tessék nézni, hogy elpirult a bűnös! Nem lángbaborult az egész arca?

CHÉRUBIN Talán az is tilos... a gyöngéd érzés...

SUZANNE *(Chérubin orra alá dugja az öklét)* Kitálalok mindjárt, jómadár!

GRÓFNŐ Szóval... elénekli?

CHÉRUBIN Ó, asszonyom, úgy remegek!...

SUZANNE *(nevetve)* Nyaf, nyaf, nyaf, nyaf, nyaf, nyaf, nyaf - ez a kegyelmes asszony parancsa! A szerény szerző! Majd én kísérem.

GRÓFNŐ Vedd a gitáromat. *(a grófnő ül, kezében a szöveggel, amit a szemével követ. Suzanne a grófnő karosszéke mögött áll, a grófnő válla fölött nézi a kottát és az előjátékot játssza. A kis apród a grófnő előtt áll földresütött szemmel. A tabló Vanloo „Spanyol társalgás” c. képe nyomán készült metszetet idézi)*

ROMÁNC

(Dallam: Marlborough s'en va-t-en guerre)

1.
Lélekszakadva visz lovam
(A szívem, a szívem jaj oda van!)
Tévelygek úton-úttalan
Egy délceg paripán.

2.
Egy délceg paripán
Körülfon a magány,
Forrás vizére szomjasan
(A szívem, a szívem jaj odavan!)
A drága emlék megrohan,
S zokogás tör reám.

3.
Zokogás tör reám,
Meg is halok talán,
S egy fába vésem komoran
(A szívem, a szívem jaj odavan!)
- A drága nevet én magam;
Jön arra egy király.
4.
Jön arra egy király,
Bárókkal oldalán,
S királyné szól míg elhalad
(A szívem, a szívem jaj meghasad!)
- Könnyedbe, mondd, mért fül szavad,
Szép apród, mondd, mi fáj?
5.
Szép apród, mondd, mi fáj
Ezt hallanunk muszáj.
- Uralkodónőm, halld magad
(A szívem, a szívem jaj meghasad!)
- Keresztanyámért, ki mint a nap,
Fáj a szívem s szól a szám!
6.
Fáj szívem s szól a szám,
Elpusztulok talán.
- Szép apród, szegény boldogtalan
(A szívem, a szívem jaj odavan!)
- Kívül az egy keresztanyán
Akad még annyi lány.
7.
Akad még annyi lány;
Királynő oldalán,
Heléna, lásd, máris szabad
(A szívem, a szívem jaj megszakad!)
- Holnap egy kapitány fess veje vagy,
Megházasítlak ám.
8.
Megházasítlak ám.
- Igent nem mond a szám,
Mert láncaimat vonszolom
(A szívem, a szívem jaj hova von!)
- Inkább öljön meg bánatom,
De vigaszt nem talál.

GRÓFNŐ

Milyen ártatlan..., milyen érzelmes.

SUZANNE *(egy karosszékre fekteti a gitárt)* Hát ami az érzelmeit illeti, ez a fiatal-ember már... Idefigyeljen, kapitány úr, most az esti mulatság kedvéért megnézzük, jó-e magára valamelyik ruhám, rendben?

GRÓFNŐ Félek, nem lesz jó rá.

SUZANNE *(az apródhoz méri magát)* Pedig egyformák vagyunk. Húzzuk le először is a köpenyét. *(leveszi róla)*

GRÓFNŐ És ha jön valaki?

SUZANNE Mi rosszat csinálunk mi? Bezárom az ajtót. *(odafut)* De előbb még a haját akarom megnézni.

GRÓFNŐ Az öltözködőasztalomon ott az egyik fejkötőm. *(Suzanne belép az öltözködőfülkébe)*

ÖTÖDIK JELENET

Chérubin, a grófnő, ülve

GRÓFNŐ Egészen a bál pillanatáig nem tudhatja meg a gróf, hogy ön itt maradt a kastélyban. Majd azt mondjuk neki, hogy a kinevezési oklevél elküldése adta az ötletet...

CHÉRUBIN *(megmutatja neki)* Sajnos, asszonyom, már nálam van; Bazilio adta oda, a gróf nevében.

GRÓFNŐ Máris? Nem vesztegették az idejüket. *(megnézi)* Annyira siettek, hogy lefelejtették róla a pecsétet.

HATODIK JELENET

Chérubin, a grófnő, Suzanne

SUZANNE *(nagy fejkötőt hoz)* A pecsétet? Miről?

GRÓFNŐ A kinevezésről.

SUZANNE Máris?

GRÓFNŐ Ezt mondtam én is. Ez az én fejkötőm?

SUZANNE *(leül a grófnő mellé)* A legszebb. *(szájában gombostűvel énekel)* Fordítsd arcod, énfelém Jean de Lyra, szép legény. *(fésüli az apródot)* Asszonyom, nézze milyen aranyos!

GRÓFNŐ Igazítsd meg a gallérját, hogy nőiesebb legyen.

SUZANNE *(megigazítja)* Tessék... de nézze csak ezt a kis taknyost, hogy ez lánynak milyen csinos! Még a végén komolyan féltékeny leszek rá. *(megfogja Chérubin állát)* Meg ne próbálj ilyen csinos lenni!

GRÓFNŐ Te bolondos! Hajtsd vissza a ruha ujját, így jobban. érvényesül a csipke... *(Suzanne feltűri)* Mit visel ez a karján? Egy szalagot!

SUZANNE Ráadásul az önét, asszonyom. Most legalább a saját szemével láthatta, kegyelmes asszony, hogy igazat mondtam. Megmondtam neki, hogy elárulom! Ha a gróf úr akkor nem jön, biztos, hogy visszaszerzem tőle; vagyok olyan erős, mint ő.

GRÓFNŐ Véres! *(leveszi a szalagot)*

CHÉRUBIN *(szégyenkezve)* Ma reggel, indulásra készen, a lovam álladzó láncát igazgattam; elrántotta a fejét és a zabla felsértette a karomat.

GRÓFNŐ Nem szokás szalaggal bekötni a...

SUZANNE Főleg nem lopott szalaggal. - Nézzük csak, mit csinált az az álladzó, vagy nyáladzó, a lónak a fejszerszámja, vagy mi? Nem ismerem ki magam a lószerszámok között. - Ah! milyen fehér a karja! Mint egy nő! Még fehérebb, mint az enyém! Nézze csak, asszonyom! *(összehasonlítja őket)*

GRÓFNŐ *(fagyos hangon)* Inkább hozza. ide az angoltapaszt a toalettasztalkám fiókjából. *(Suzanne tarkón csapja az apródot és nevet; Chérubin a két kezére esik. Suzanne belép az öltözőfülkébe)*

HETEDIK JELENET

Chérubin, térdén, a grófnő, ülve.

GRÓFNŐ *(egy pillanatig hallgat, a szalagot nézi. Chérubin majd felfalja a tekintetével)* Ami ezt a szalagot illeti, uram... ez a legkedvesebb színű szalagom... és nagyon bosszantott, hogy elveszett.

NYOLCADIK JELENET

Chérubin, térdén, a grófnő, ülve, Suzanne

SUZANNE *(visszajön)* És mivel kössük be a karját? *(odaadja a grófnőnek az angoltapaszt és az ollót)*

GRÓFNŐ Úgyis mész a holmidért, végy le egy szalagot egy másik főkötőről.

KILENCEDIK JELENET

Chérubin, térden, a grófnő, ülve

- CHÉRUBIN *(lesütött szemmel)* Amelyiket elvették tőlem; az egy pillanat alatt meggyógyított volna.
- GRÓFNŐ Mi módon? *(mutatja az angoltapaszt)* Ez többet ér.
- CHÉRUBIN *(habozva)* Ha egy szalag... a fejét... vagy a bőrét érintette valakinek...
- GRÓFNŐ *(közbevág)* ...akit az illető nem ismer? És az jó a sebre? Erről a tulajdonságáról eddig nem hallottam. Majd kipróbálom ezen, ami a maga karját kötötte át. Ha megkarcol... ja valamelyik szolgálómat valami, megnézem milyen hatása van.
- CHÉRUBIN *(megrendülten)* A szalag itt marad, és én, én elmegyek.
- GRÓFNŐ De nem örökre.
- CHÉRUBIN Olyan boldogtalan vagyok!
- GRÓFNŐ *(megindultan)* Tessék, most sír! Az a gonosz Figaro tehet róla, a jóslataival!
- CHÉRUBIN *(felajzva)* Bár úgy halnék meg, ahogy ő jósolta! A halálom előtt egy pillanattal az ajkam ki merné végre mondani, hogy...
- GRÓFNŐ *(a szavába vág, miközben letörli Chérubin könnyeit)* Hallgasson, hallgasson gyermekem! Egy csöpp esze sincs, ha így beszél. *(kopognak az ajtón, a grófnő felemeli a hangját)* Ki kopog így?

TIZEDIK JELENET

Chérubin, a grófnő; a gróf, kintről

- GRÓF *(kint)* Mért van bezárkózva?
- GRÓFNŐ *(megzavarodva feláll)* A férjem! Úristen!... *(Chérubinhoz, aki szintén felkelt a helyéről)* És maga itt van ingujjban, a karja és a nyaka meztelen! Ez a szörnyű rendetlenség, a névtelen levél, és ez a féltékeny örült!...
- GRÓF *(kintről)* Nem nyitja ki?
- GRÓFNŐ Az a helyzet, hogy... egyedül vagyok.
- GRÓF *(kint)* Egyedül van? És kivel beszél?
- GRÓFNŐ *(keresgélve a szavakat)* ...Gondolom - önnel...
- CHÉRUBIN *(félre)* Azok után, ami tegnap meg ma reggel történt... itt helyben megöl! *(az öltözőködőfülke felé szalad, belép és behúzza maga után az ajtót)*

TIZENEGYEDIK JELENET

A grófnő

GRÓFNŐ *(az öltözőfülkéhez szalad, kiveszi az ajtó kulcsát és szalad ajtót nyitni a grófnak)* Jaj, milyen vigyázatlanság! Milyen vigyázatlanság!

TIZENKETTEDIK JELENET

A gróf, a grófnő

GRÓF *(zordonan)* Önnek nem szokása, hogy így magára zárja az ajtót!

GRÓFNŐ *(zavartan)* Épp... épp ruhákat próbálgattam... igen, ruhákat próbálgattunk Suzanne-nal; és egy pillanatra kiment a szobájába.

GRÓF *(vizsgálgatja)* Az arca meg a hangja izgalomról árulkodik!

GRÓFNŐ Ebben nincs semmi... semmi különös az égvilágon... biztosíthatom... ugyanis éppen önről beszéltünk... kiment a szobájába, mondom...

GRÓF Szóval rólam beszéltek! ... Visszaűzött a nyugalanság; épp lóra szálltam, mikor egy levelet nyomtak a kezembe, nem hiszem el ugyan, ami benne van, de mégse hagy nyugodni.

GRÓFNŐ Hogyan, uram?... milyen levelet?

GRÓF Tudomásul kell vennünk, asszonyom, hogy magát vagy engem sötét alakok vesznek körül! Figyelmeztettek, hogy a mai napon valaki, akiről azt hiszem, távol van, a közelébe próbál férkőzni.

GRÓFNŐ Bárki legyen is az a vakmerő, ide kellene behatolnia, mert feltett szándékom, hogy egész nap ki sem mozdulok a szobámból.

GRÓF Ma este sem, Suzanne esküvőjére sem?

GRÓFNŐ A világ minden kincséért sem; nagyon rosszul érzem magam.

GRÓF Szerencsére van doktor a házban. *(az apród feldönt egy széket az öltözőfülkében)* Mi volt ez a zaj?

GRÓFNŐ *(még zavartabban)* Zaj?

GRÓF Valaki feldöntött egy bútort.

GRÓFNŐ Én... én semmit sem hallottam...

GRÓF Nyilván valami más köti le erősen a figyelmét!

GRÓFNŐ A figyelmemet! Micsoda?

GRÓF Valaki van a fülkében, asszonyom.

GRÓFNŐ Mi... ki lehetne ott ön szerint, uram?

GRÓF Ezt én kérdezem öntől - én csak most jöttem.

GRÓFNŐ De hát... nyilván Suzanne az, aki válogat a ruhák között...

GRÓF Az előbb azt mondta, hogy kiment a szobájába.

GRÓFNŐ Kiment... vagy be oda; már nem tudom hová.

GRÓF Ha ez valóban Suzanne, ekkor mért jött ennyire zavarba?

GRÓFNŐ Zavarba a komornám miatt?

GRÓF Hogy a komorna miatt-e, azt nem tudom, de hogy zavarba jött, az biztos.

GRÓFNŐ Az biztos, hogy megzavarta a fejét ez a lány, és nálam sokkal többet foglalkozik vele.

GRÓF Annyira foglalkoztat, asszonyom, hogy ebben a szent pillanatban látni akarom.

GRÓFNŐ Meghiszem, hogy gyakran akarja látni; de a gyanúsítása teljesen alaptalan...

TIZENHARMADIK JELENET

A gróf, a grófnő, Suzanne, karján a holmikkal belép és beteszi a hátsó ajtót.

GRÓF Annál könnyebb lesz eloszlatni. *(beszól a fürkébe)* Jöjjön ki Suzanne; megparancsolom. *(Suzanne megáll a háttérben, az alkóv közelében)*

GRÓFNŐ De hisz félmeztelen, uram; illik így rátörni egy nőre? Azokat a holmikat próbálta fel éppen, amiket az esküvőjére kap tőlem; bemenekült, amikor meghallotta önt.

GRÓF Ha fél is mutatkozni, beszélni azért beszélhet. *(a fürke ajtaja felé fordul)* Válaszoljon Suzanne; maga van bent? *(Suzanne gyorsan elbújik hátul az alkóvban)*

GRÓFNŐ *(élénken, a fürke felé fordulva)* Suzanne, megtiltom, hogy válaszolj. *(a grófnak)* A zsarnokságnak is van határa!

GRÓF *(indul a fürke felé)* Hát jó! Ha nem felel, megnézem én magam, akár meztelen, akár nem.

GRÓFNŐ *(az útjába áll)* Máshol azt csinál, amit akar, de remélem, hogy nálam...

GRÓF Én meg azt remélem, hogy egy percen belül megtudom, ki ez a rejtélyes Suzanne. Látom, hiába is kérném öntől a kulcsot! De van biztos módja annak, hogy benyomjuk ezt a gyenge kis ajtót. Hé, valaki!

GRÓFNŐ Idecsődíti az embereit, botrányt csinál a pusztá gyanú miatt, azt akarja, hogy az egész kastély rajtunk köszörülje a nyelvét?

GRÓF Rendben, asszonyom; nem is kell ide senki más, máris megyek és hozom, ami kell... *(indul kifelé, aztán visszajön)* De mivel, szeretném, ha minden ugyanígy maradna, lenne szíves feltűnés nélkül velem tartani, ha már annyira el akarja kerülni a botrányt?... Ezt a kicsiséget remélem nem tagadja meg!

GRÓFNŐ *(zavartan)* Ki merne ellenkezni önnel, uram?

GRÓF Ah, majd elfelejtettem a cselédszoba ajtaját; bezárom, így még teljesebb igazságot szolgáltatathatok önnek. *(bezárja a hátsó ajtót és kiveszi belőle a kulcsot)*

GRÓFNŐ *(félre)* Micsoda végzetes könnyelműség!

GRÓF *(visszatér a grófnőhöz)* Most, hogy be van zárva ez a szoba is, kérem, karoljon belém. *(hangját megemelve)* és ami az öltözőbeli Suzanne-t illeti, lesz szíves engem megvárni és más baj nem érheti, amikor visszajövök, mint hogy...

GRÓFNŐ Felhábortó, uram, ez az egész... *(a gróf kivezeti és kulcsra zárja az ajtót)*

TIZENNEGYEDIK JELENET

Suzanne, Chérubin

SUZANNE *(előjön az alkóvból, a fülke felé fut és a kulcslyukon át beszól)* Nyissa ki, Chérubin, nyissa ki gyorsan, én vagyok az, Suzanne, nyissa ki és tűnjön el.

CHÉRUBIN *(kijön)* Jaj, Suzanne-kám, micsoda borzalmas jelenet!

SUZANNE Tűnjön el, egy perce sincs!

CHÉRUBIN *(rémülten)* De merre?

SUZANNE Fogalmam sincs, csak tűnjön el.

CHÉRUBIN De ha nincs hol?

SUZANNE Az iméntiek után magát egyszerűen agyonveri és nekünk is végünk. - Fusson, mondja el Figarónak...

CHÉRUBIN A kertre néző ablak talán nem túl magas. *(odafut és kinéz)*

SUZANNE *(rémülten)* Egy egész emelet! Kizárt dolog! Ah, szegény úrnőm! és a házasságom, ó egek!

CHÉRUBIN *(visszajön)* A dinnyeágyásokra nyílik; egy-két ágyás sínyle csak meg...

SUZANNE *(sikoltva tartja vissza)* Kitéri a nyakát!

CHÉRUBIN *(átszellemülten)* Belevetném magam, Suzanne, még a lángörvénybe is, csak ne hozzak bajt rá... Ez a csók majd szerencsét hoz. *(megcsókolja Suzanne-t és nekifutásból kiugrik az ablakon)*

TIZENÖTÖDIK JELENET

Suzanne

SUZANNE *(rémülten felsikolt) Ah!... (egy pillanatra lerogy egy székbe. Aztán láthatóan erőt véve magán az ablakhoz megy, kinéz és visszajön) Már messze jár. A kis haszontalan! Van olyan fürge, mint amilyen csinos! Ha ennek nem lesz a nőknél sikere... Gyorsan, bújjunk a helyére. (belép a fülkébe) Most már betörheti az ajtót, gróf úr, ha ez örömet szerez a gróf úrnak; pusztuljak el, ha egy szót is kiejtek a számon! (bezárkózik)*

TIZENHATODIK JELENET

A gróf, a grófnő, visszajönnek a szobába

GRÓF *(kezében feszítővas, amit a karosszékbe hajít) Minden úgy van, ahogy hagytuk. Asszonyom, mielőtt kénytelen lennék feltörni az ajtót, kérem, gondoljon a következményekre. Utoljára kérdem, hajlandó kinyitni?*

GRÓFNŐ De uram, miféle szörnyű indulatok mérgezhetik meg ennyire két ember között a bizalmat? Ha a szerelme váltana ki önből ilyen dühöt, bármilyen értelmetlen is, megbocsátanám; az érzésére való tekintettel lenyelném a sértéseit. De hogy pusztá hiúságból ilyen messzire menjen egy tisztességtudó férfi...

GRÓF Szerelem vagy hiúság, azonnal nyissa ki az ajtót, ha nem akarja, hogy én...

GRÓFNŐ *(elébe áll) Uram, könyörgöm, ne tegye. Hát el tudja képzelni, hogy valaha is megfeledekzzem arról, amivel magamnak tartozom?*

GRÓF Ahogy tetszik, asszonyom, de előbb látni akarom ki van odabent.

GRÓFNŐ *(riadtan) Látni fogja, uram, ígérem. De előbb hallgasson végig... nyugodtan.*

GRÓF Tehát mégsem Suzanne?

GRÓFNŐ *(félénken) De nem is olyasvalaki... aki miatt félnivalója lehetne... egy kis tréfára készültünk... igazán egy kis ártatlan tréfára, ma estére... és megesküszöm, hogy...*

GRÓF Megesküszik?

GRÓFNŐ Hogy nem akartuk önt megbántani, sem én, sem az a másik ember.

GRÓF *(gyorsan) A másik ember? Férfi az illető?*

GRÓFNŐ Gyermekek még, uram.

GRÓF Kicsoda?

GRÓFNŐ Alig merem kimondani a nevét!

GRÓF *(örjöngve)* Megölöm!

GRÓFNŐ Istenem, istenem!

GRÓF Beszéljen végre.

GRÓFNŐ Az ifjú... Chérubin...

GRÓF Chérubin! Az a kis sunyi! Tehát a levél és a gyanú is beigazolódott.

GRÓFNŐ *(összekulcsolja a kezét)* Ó, uram, nehogy azt higgye...

GRÓF *(toppant a lábával, félre)* Mindenütt ebbe az átkozott apródba ütközöm! *(fennhangon)* Nyissa ki, asszonyom, rajta; most már mindent tudok. Ön nem lett volna olyan meghatott a reggeli búcsúzkodásnál; ő pedig eltávozott volna, amikor parancsoltam; ön nem hordott volna össze annyi mindent Suzanne-ról; és végül ő sem rejtőzött volna el ilyen alaposan, ha nem valami bűnös dologban mesterkedtek volna.

GRÓFNŐ Félt, hogy felingerli, ha meglátja.

GRÓF *(magánkívül üvölti az öltözőfülke felé)* Gyere már ki, te kis szerencsétlen!

GRÓFNŐ *(derékon fogja a grófot és elhúzza onnan)* Remegek érte, féltem a dühétől. Ne higgyen az igaztalan gyanúnak, könyörgök; és ha némileg ziláltnak találja a külsejét...

GRÓF Ziláltnak a külsejét!

GRÓFNŐ Sajnos, igen; éppen női ruhába készült öltözni, a fején az én fejkötőmmel, ingujjban, kabát nélkül, a gallérja nyitva, a karja meztelen, épp fel akarta próbálni a...

GRÓF És ön egész nap a szobájában akart maradni! Milyen feleség az ilyen? Hát most majd maradhat... lesz ideje bőven... de előbb elkergetem ezt a kis kígyót, hogy soha többé ne kerüljön az utamba.

GRÓFNŐ *(térdre veti magát, a karját felemeli)* Gróf úr, kímélje meg ezt a gyermeket, sose bocsátanám meg, ha miattam...

GRÓF Ez a rémüldözés is csak az ő bűnét súlyosbítja.

GRÓFNŐ Nem ő a bűnös, már elment, amikor visszahívtam.

GRÓF *(dühöngve)* Keljen már fel... Álljon félre... Van képed egy másik férfiért könyörögni!

GRÓFNŐ Legyen! Félreállok, uram, tessék, sőt, odaadom önnek az öltöző kulcsát is; de a szerelmünkre kérem...

GRÓF Szerelmünk? Te hűtlen!

GRÓFNŐ *(feláll és odaadja neki a kulcsot)* Ígérje meg, hogy futni hagyja ezt a gyermeket, nem bántja; és ha azután sem tudom meggyőzni, rajtam nyugodtan kitöltheti a haragját...

GRÓF *(elveszi a kulcsot)* Nem érdekel, amit mond.

GRÓFNŐ *(egy párnázott székbe veti magát, zsebkendőjét a szemére szorítja)* Istenem! Elpusztul.

GRÓF *(kinyitja az ajtót és hátrahőköl)* Suzanne!

TIZENHETEDIK JELENET

A grófnő, a gróf, Suzanne

SUZANNE *(nevetve jön elő)* Megölöm, megölöm. Tessék csak megölni ezt a csúnya apródot!

GRÓF *(félre)* Micsoda lecke! *(a grófnőre néz, aki szintén meg van döbbenve)* És ön? Ön is úgy tesz, mint aki nem hisz a szemének?... Talán van még bent valaki. *(belép)*

TIZENNYOLCADIK JELENET

A grófnő, aki ül, Suzanne

SUZANNE Szedje össze magát, asszonyom, már messze jár, kiugrott...

GRÓFNŐ Jaj, nem is élek, Suzanne.

TIZENKILENCEDIK JELENET

A grófnő, aki ül, Suzanne, a gróf

GRÓF *(az öltözőfülkéből zavart arckifejezéssel lép elő. Rövid szünet után)* Nincs ott senki, úgy tűnik, ezúttal tévedtem. - Asszonyom?... Kitűnő komédiás, mondhatom.

SUZANNE *(vidáman)* És én, kegyelmes uram? *(a grófnő, a szájára szorított zsebkendővel ül, hallgat, össze akarja szedni magát)*

GRÓF *(közeledik a grófnőhöz)* Csak ugratott asszonyom?

GRÓFNŐ *(némileg összeszedi magát)* Mért is ne, uram?

GRÓF Rémes viccei vannak! És mi volt a célja, ha szabad érdeklődnöm?...

GRÓFNŐ Talán meg kéne hatódnom ezektől a beteges túlzásaitól?

GRÓF Betegesnek nevezi, ami a becsületembe vág?

GRÓFNŐ *(fokozatosan visszanyeri a nyugalmát)* Azért lettem a felesége, hogy soha felém se nézzen, de közben egy perc nyugtot se hagyjon a féltékenységgel? Ezt a kettőt is csak maga tudja összehozni.

GRÓF Ez kíméletlenség öntől, asszonyom.

SUZANNE Talán ha hagyta volna, hogy becsódítse ide az egész cselédséget.

GRÓF Igazad van, nekem van okom a szégyenkezésre... Sajnálom, de teljesen össze vagyok zavarodva!...

SUZANNE Láss be, gróf úr, hogy rászolgált egy kicsit!

GRÓF De te mért nem jöttél elő, amikor hívtalak? Te rosszaság!

SUZANNE Javában öltözködtem, tele volt a szám gombostűvel, ráadásul a kegyelmes asszony megtiltotta, és meg is volt a jó oka rá

GRÓF Ahelyett, hogy folyton a hibáimat emlegetnéd, inkább segíts őt megbékíteni.

GRÓFNŐ Nem, uram, egy ilyen sértésre nem lehet fátylat borítani. Zárdába vonulok, az Orsolyákhoz, nagyon is belátom, hogy itt az ideje.

GRÓF És nem bánná meg, képes volna rá?

SUZANNE Abban biztos vagyok, hogy az a nap nagy sírások kezdete volna.

GRÓFNŐ Nem számít, Zsuzsi; inkább jöjjön a megbánás, de nem süllyedek odáig, hogy neki megbocsássak; vérig sértett.

GRÓF Rozina!...

GRÓFNŐ Én már nem az a Rozina vagyok, akit egykor üldözött a szerelmével! Én a szegény Almaviva grófnő vagyok, az elhagyott, szomorú feleség, akit már nem szeret.

SUZANNE Asszonyom!

GRÓF *(könyörögve)* Könyörüljön rajtam.

GRÓFNŐ Maga sem volt könyörületes.

GRÓF Ráadásul ez a levél... Vérbeborult tőle az agyam!

GRÓFNŐ A beleegyezésem nélkül írták.

GRÓF Hát tudott róla?

GRÓFNŐ Az a hebehurgya Figaro...

GRÓF Ő is benne volt?

GRÓFNŐ ...adta Baziliónak.

GRÓF Aki nekem azt mondta, hogy egy paraszttól kapta. Na te álnok zenész! Kétkulacsos gazember! Te fizetsz meg mindenért?

GRÓFNŐ Bocsánatért könyörög, de ugyanezt másoktól megtagadja: ez jellemző a férfiakra! Ha valaha is hajlandó lennék megbocsátani önnek a levél okozta ballépését, ragaszkodnék ahhoz is, hogy mindenki kapjon kegyelmet.

GRÓF Úgy legyen; tiszta szívemből, grófnő. De hogyan lehet jóvátenni egy ilyen megalázó hibát?

GRÓFNŐ Mely mindkettőnket magaláz.

GRÓF Csak engem egyedül, mondja nyugodtan. - De még mindig nem megy a fejembe, hogy képesek a nők ilyen gyorsan és pontosan eltalálni a helyzet megkívánta hangot és arckifejezést. Elpirult, zokogott, eltorzult az arca... Esküszöm, még most is olyan.

GRÓFNŐ *(erőltetett mosollyal)* Elpirultam... mert rosszul esett a gyanúsítása. Mikor lesz végre elég kifinomult egy férfi ahhoz, hogy meg tudja különböztetni egy bűnös lény zavarát a becsületében megbántott lélek felháborodásától?

GRÓF *(mosolyogva)* Na és a zilált külsejű apród, ingujjban, félmeztelenül.

GRÓFNŐ *(Suzanne-ra mutat)* Itt áll ön előtt. Nem is örül neki, hogy őt találta a másik helyett? Nem szokta bánni, ha vele hozza össze a sors.

GRÓF *(még hangosabban nevet)* És a könnyörgése, azok a színlelt könnyek...

GRÓFNŐ Megnevettet, pedig nincs túl sok kedvem hozzá.

GRÓF Azt hisszük értünk valamicskét a politikához, és kiderül, hogy csak kezdők vagyunk. Önt, asszonyom, önt kellett volna a királynak londoni nagykövetté kineveznie! Úgy látszik, a gyengébb nem alaposan kitanulta a színlelés művészetét, ha már ilyen tökélyre fejlesztette.

GRÓFNŐ Mindig a férfiak kényszerítenek rá.

SUZANNE Legyünk csak egyszer becsületszóra a foglyaik, majd meglátják, hogy mi álljuk is a szavunkat.

GRÓFNŐ Fejezzük be itt, gróf úr. Meglehet, túl messzire mentem, de ilyen komoly dologban az én bocsátanom talán megszerzi nekem is az önét.

GRÓF Ha megismétli, hogy megbocsát.

GRÓFNŐ Mondtam volna ilyet, Suzanne?

SUZANNE Én nem hallottam, asszonyom.

GRÓF Mondja már ki végre.

GRÓFNŐ Talán megérdemli, szívtelen?

GRÓF Igen, mert megbántam.

SUZANNE Feltételezni, hogy egy férfi van a kegyelmes asszony öltözőfülkéjében!

GRÓF Kegyetlenül megbüntettetett érte!

SUZANNE Kételkedni a szavában, mikor azt mondja, a komornája van ott!

GRÓF Nem tudom kiengesztelni semmivel, Rozina?

GRÓFNŐ Hogy én milyen gyenge vagyok, Suzanne-om! Milyen rossz példát mutatok neked! *(kezét nyújtja a grófnak)* Ki hisz majd ezután a nők jogos dühében?

SUZANNE Nem számít, úgyis mindig ez a vége, kegyelmes asszonyom! *(a gróf forrón megcsókolja a felesége kezét)*

HUSZADIK JELENET

Suzanne, Figaro, a grófnő, a gróf

- FIGARO *(kifulladásra jön)* Azt mondják, a kegyelmes asszony rosszul lett. Ide-rohantam... de boldogan látom, hogy nem igaz.
- GRÓF *(szárazon)* Micsoda figyelmesség.
- FIGARO Csak a kötelességemet teszem. És mivel nem történt semmi, közölhetem a kegyelmes úrral, hogy mindkét nembeli összes ifjú jobbágysai odalent vannak, hegedűkkel és dudákkal, a kíséretemben és csak a pillanatra várnak, amikor az ön engedélyével jegyesemet odavezethetem a...
- GRÓF És ki vigyáz addig a grófnőre a kastélyban?
- FIGARO Vigyázni rá? Hisz nem beteg!
- GRÓF Valóban; és az ismeretlen férfi, aki meg fogja környékezni?
- FIGARO Miféle ismeretlen férfi?
- GRÓF Akiról abban a levélben van szó, amit Baziliónak adtál.
- FIGARO Ki mondja ezt?
- GRÓF Egyébként is tudom, te csibész, de a képed is elárulja, hogy hazudsz.
- FIGARO Akkor hát nem én hazudok, hanem a képem.
- SUZANNE Hagyd már, szegény Figaróm, kár az ékesszólásért, mindent elmondtunk.
- FIGARO Mi az a minden? Úgy bántok velem, mint egy Bazilióval!
- SUZANNE Hogy te írtad azt a bizonyos levelet, hogy elhited a kegyelmes úrral, hogy a kis apród lesz az öltözőben, pedig csak én zárkóztam be oda.
- GRÓF Erre mit tudsz mondani?
- GRÓFNŐ Nincs mit titkolni, Figaro, vége a tréfának.
- FIGARO *(próbálja megfejteti)* Vége a... tréfának?
- GRÓF Igen, vége. Mit szólsz hozzá?
- FIGARO Csak azt, bár elmondhatnám ezt az esküvőmről is; és ha kegyeskedne elrendelni...
- GRÓF Beismered végre a levelet?
- FIGARO Mivel a kegyelmes asszony is így akarja, és Suzanne is így akarja, és ön is így akarja, hát nekem is így kell akarnom: de az ön helyében, kegyelmes uram, egy árva szót sem hinnék el abból, amit most beszélünk.
- GRÓF Lehazudja a csillagot is az égről; kezdem nagyon unni.
- GRÓFNŐ *(nevet)* Szegény fiú! Mért akarja arra kényszeríteni, hogy igazat mondjon?
- FIGARO *(halkan, Suzanne-nak)* Én csak figyelmeztettem a veszélyre; ennyit megtehet egy úriember a másikkért.

SUZANNE *(halkan)* Láttad a kis apródot?

FIGARO *(halkan)* Csupa horzsolás.

SUZANNE *(halkan)* Szegény pára!

GRÓFNŐ Induljunk, gróf úr; ezek ketten égnek már a vágytól, hogy egybekeljenek: érthető, hogy türelmetlenek! Nyissuk meg az ünnepséget!

GRÓF *(félre)* És Marcellina, Marcellina... *(fennhangon)* Előbb... szeretnék átöltözni.

GRÓFNŐ A háznép miatt? Én talán átöltöztem?

HUSZONEGYEDIK JELENET

Figaro, Suzanne, a grófnő, a gróf, Antonio

ANTONIO *(félre becsípvé, egy összetört cserép violát hoz)* Monsieur! Monsieur!

GRÓF Mit akarsz, Antonio?

ANTONIO Egyszer már tessék végre rácsot tetetni az ablakokra az ágyásaim fölött. Mindenféle dolgokat kidobálnak innen: az előbb egy egész férfit kidobtak.

GRÓF Innen?

ANTONIO Most tessék már megnézni, hogy elintézték a violámat.

SUZANNE *(halkan, Figaronak)* Vigyázz, Figaro! Vigyázz!

FIGARO Kegyelmes uram, nem józan ez már korareggel óta.

ANTONIO Nagy tévedés! Ez még a tegnapi. Mindig elhamarkodottan ítélik az emberfiáról.

GRÓF *(hévvel)* Az a férfi! Az a férfi! Az hol van?

ANTONIO Hogy hol van?

GRÓF Igen.

ANTONIO Ezt mondom én is. Tessék nekem előteremteni. A cselédje vagyok a kegyelmes úrnak, egyedül gondozom a kegyelmes úr kertjét; erre belezuhan egy férfi, és tessék már megérteni... lőttek a jóhíremnek.

SUZANNE *(Figaronak)* Tereld el a figyelmét, tereld el!

FIGARO Mondd, te folyton iszol?

ANTONIO Ki is készülnék, ha nem innék.

GRÓFNŐ De így, minden ok nélkül?

ANTONIO Az ember fia szomjúság nélkül is iszik és az év minden napján párosodik: ez különbözteti meg az állattól, asszonyom.

GRÓF *(élénken)* Válaszolj már, vagy elcsaplak.

ANTONIO Tán bizony el is mennék?

GRÓF Hogyhogy?

ANTONIO *(megérinti a homlokát)* Ha a kegyelmes úrnak hiányzik egy kereke, és nem tart meg egy ilyen jó cselédet, én nem ettem meszet, hogy elcsapjak egy ilyen jó gazdát.

GRÓF *(dühösen megrázza)* Szóval azt mondod, hogy az előbb kidobtak egy férfit ezen az ablakon!

ANTONIO Igen, excellenciás uram; egy perce sincs, fehér mellény volt rajta, de elfutott, isten uccse, mint a nyúl...

GRÓF *(türelmetlenül)* És utána?

ANTONIO Utána futottam én volna szívesen, de úgy bevertem a kezem a kerítésbe, hogy a zsibbadástól se kezét, se lábát nem tudom mozdítani ennek az ujjamnak. *(megmutatja az ujját)*

GRÓF De legalább felismernéd azt az embert?

ANTONIO Naná, hogy! Ha láttam volna!

SUZANNE *(halkan, Figarohoz)* Nem látta.

FIGARO Sok húhó egy cserép virágért! Mennyi kell a violádért, te üvöltő dervis? Kár tovább keresni kegyelmes uram: én ugrottam ki.

GRÓF Hogy ön?

ANTONIO *Mennyi kell a violádért, te üvöltő dervis?* Jól megnőttél azóta; mert én ugyan jóval kisebbnek meg véznábbnak láttalak.

FIGARO Magától értetődik; az ember ugrás közben összehúzza magát.

ANTONIO Én meg aszondom, hogy ez inkább az a... nyápic kis apród volt, ha már.

GRÓF Chérubint akarod mondani?

FIGARO Persze, direkt azért vágatott vissza a lován, Sevilából, ahova talán már meg is érkezett.

ANTONIO Ó nem, én ezt nem mondtam, nem én; lovat nem láttam ugrani, mert azt is megmondanám.

GRÓF Csak bírjam türelemmel!

FIGARO A hölgyek szobájában tartózkodtam, fehér mellényre vetkőztem a nagy melegben!... Suzanne-ácskámra vártam, amikor egyszercsak meghallom a kegyelmes úr hangját, akkora lármát csapott, magam sem tudom miféle félelem kerített hatalmába, már a levél miatt is; és be kell vallanom ezt a botorságot: gondolkodás nélkül kiugrottam az ágyásokra, meg is ficamodott a jobb lábam egy kicsit. *(dörzsöli a lábát)*

ANTONIO Hát, ha te voltál az, illik visszaadnom ezt a fecni papírost, ami esés közben pottyant ki a mellényedből.

GRÓF *(ráveti magát)* Add ide. *(kitekeri és összehajtja)*

FIGARO *(félre)* Most megfogott.

GRÓF *(Figaronak)* Ijedtedben csak nem felejtetted el, mi áll ebben az iratban, és azt sem, hogy hogyan került a zsebedbe?

FIGARO *(zavartan kotorászik a zsebeiben, mindenféle papírokat húz elő)* Nyilván nem... Csak hát annyi van belőle. Annyi mindennel kell törődnöm... *(nézi az egyik papírt)* Ez? Ó, ez Marcellina levele, négy teljes oldal, nagyon szép levél...! Ez meg nem annak a szegény, bekasztlizott vadorzónak a kérvénye?... Nem, az itt van...A kiskastély bútorainak a leltára a másik zsebemben volt... *(a gróf újra szétnyitja a kezében tartott iratot)*

GRÓFNŐ *(halkan, Suzanne-nak)* Istenem, Suzanne, ez a tisztí kinevezés!

SUZANNE *(halkan, Figaronak)* Mindennek vége; ez a kinevezés!

GRÓF *(újra összehajtja)* No, nagyokos, nem találod ki?

ANTONIO *(közelebb megy Figarohoz)* Kegyelmes úr azt kérdezi, hogy nem találod-e ki?

FIGARO *(ellöki)* Pfuj, te tahó - ne beszélj, az orrlyukamba.

GRÓF Nem rémlík, mi volt?

FIGARO Á, á, á, ah! *Povero!* ez annak a szerencsétlen kölyöknek a kinevezése, odaadta és elfelejtettem neki visszaadni. Ó, ó, ó, ó, oh! hogy én mekkora számár vagyok! Mihez kezd most a kinevezése nélkül? Gyorsan utána kell...

GRÓF És miért adta oda neked?

FIGARO *(zavarban van)* Az volt a... kívánsága, hogy tegyenek rá, még valamit.

GRÓF *(nézi a papírt)* Erről nem hiányzik semmi.

GRÓFNŐ *(halkan, Suzanne-nak)* A pecsét.

SUZANNE *(halkan, Figaronak)* A pecsét hiányzik.

GRÓF *(Figaronak)* Nem válaszolsz?

FIGARO Csak egy kis apróságról van szó. De azt mondja, ez a szokás...

GRÓF Szokás, szokás! Mit szokás?

FIGARO Rátenni a kegyelmes úr pecsétjét. Persze lehet, hogy nincs is rá szükség.

GRÓF *(Újra kinyitja a papírt és dühében összegyűri)* Úgy látszik, meg van írva, hogy ne tudjak meg semmit. *(félre)* Ez a Figaro irányítja őket, nem bírok velük! *(mérgesen elindul kifelé)*

FIGARO *(megállítja)* Itthagyd bennünket, és nem rendeli el az esküvőmet?

HUSZONKETTEDIK JELENET

*Bazilio, Bartolo, Marcellina, Figaro, a gróf, Naplop, a grófnő,
Suzanne, Antonio; a gróf szolgái és jobbágjai*

- MARCELLINA *(a grófnak)* Ne is rendelje el, méltóságos úr! Mielőtt neki kedvezne, tegyen igazságot a mi ügyünkben. Ugyanis kötelezettségei vannak velem szemben.
- GRÓF *(félre)* Ütött a bosszú órája.
- FIGARO Kötelezettségeim? Mifélék? Megmagyarázná?
- MARCELLINA Meg is magyarázom, te hitszegő! *(a grófné leül egy párnás karosszékre. Suzanne mögötte áll)*
- GRÓF Miről van szó, Marcellina?
- MARCELLINA Hivatalos házassági ígéretről.
- FIGARO Egy egyszerű elismervényről, amit egy kölcsön fejében adtam.
- MARCELLINA *(a grófnak)* Amiben ki van kötve, hogy elvesz feleségül. Nagyságod a tartomány főbírája...
- GRÓF Forduljon a bírósághoz, ott mindenkinek igazságot szolgáltatok.
- BAZILIO *(Marcellinára mutatva)* Ez esetben megengedi méltóságod, hogy én is érvényesíthessem jogaimat Marcellinára?
- GRÓF *(félre)* Na lám, itt az én jómadár postásom.
- FIGARO A másik bolond!
- GRÓF *(dühösen, Bazilionak)* A jogaid! A jogaid! Jókor kerülsz a szemem elé, ostobaság atyamestere!
- ANTONIO *(összezsapja a kezét)* Hogy eltalálta rögtön! Illik rá nagyon!
- GRÓF Marcellina, mindent felfüggesztünk jogcímed megvizsgálásáig, melyet a nagy tárgyalóteremben ejtünk meg nyilvánosan. Derék Bazilio! Hűséges és megbízható segítőtársam! Te pedig a városba mész és összeszeded a törvényszéki bírókat.
- BAZILIO Marcellina ügyében?
- GRÓF És idehozod a parasztot is, akitől a levelet kaptad.
- BAZILIO Ha ismerném.
- GRÓF Ellenszegülsz?
- BAZILIO Nem azért jöttem a kastélyba, hogy küldönc legyek.
- GRÓF Hát minek?
- BAZILIO Mint a falu értő orgonaművésze, a kegyelmes asszonyt okítom csemlalóra, szolgálóit énekelni, az apródokat mandolinozni tanítom; földolgom pedig méltóságod társaságát gitárommal szórakoztatni, amikor méltóságod ezt elrendelni méltóztatik.

NAPLOP *(előrelép)* Elmék én, naccságos úr, ha parancsója.

GRÓF Hogy hívnak, mit csinálsz?

NAPLOP A nevem Naplop, naccságos úr, én vagyok a kis kecskepásztor, a tűzi-játékhoz rendelték be. Ünnepe van máma a nyájba; és azt is tudom, hun árusítják azokat a fránya pöröket a faluban.

GRÓF Tetszik, hogy ilyen buzgó vagy; eredj: de te *(Bazilionak)* elkíséred ezt az urat, és gitároddal szórakoztatod végig az úton, Ő is a társaságomhoz tartozik.

NAPLOP *(boldogan)* Ó, hogy én is a... *(Suzanne leinti, a grófnőre mutatva)*

BAZILIO Hogy én kísérjem Naplopot gitáron?...

GRÓF Ez a dolgod. Indíts, vagy elcsaplak. *(el)*

HUSZONHARMADIK JELENET

Mindenki, kivéve a grófot

BAZILIO *(magában)* Nem megyek fejjel a falnak, nem töröm össze magam, nem vagyok én...

FIGARO Csak egy korsó.

BAZILIO *(félre)* Ahelyett, hogy az ő házasságát mozdítanám elő, az enyémet fogom összehozni Marcellinával. *(Figarohoz)* Ne kapkodj el semmit, hallod, míg vissza nem jövök. *(elmegy hátra a gitárért, felveszi a karosszékről)*

FIGARO Elkapkodni? Menj csak bátran, ne félj; még ha soha többé nem jössz is vissza... Látom, nincs nagy kedved az énekléshez; kezdjem én?... Rajta, vidáman, jó hangosan, la-mi-la, a jegyesemért. *(hátrálva táncol és az alábbi seguidillát énekli. Bazilio kíséri, a többiek követik)*

SEGUIDILLA

Nem nézek én a pénzre,
 Suzanne-om szívére,
 Vágyakozom
 Zom, zom, zom
 Zom, zom, zom
 Zom, zom, zom
 Zom, zom, zom
 Kell a kedvessége,
 Az életem fénye.

A szép amazon
Zon, zon, zon
Zon, zon, zon
Zon, zon, zon
Zon, zon, zon.

(a zaj elhalkul, a többit már nem hallani)

HUSZONNEGYPEDIK JELENET

Suzanne, a grófnő

- GRÓFNŐ *(a párnázott karosszékekben)* Csinos kis jelenetet rendezett nekem ez a te szeleburdid azzal a levelével.
- SUZANNE Ha látta volna a saját arcát, kegyelmes asszonyom, amikor kijöttem az öltözőből! Először csak elborult, mintha felhő szállt volna rá; de aztán szép lassan piros lett - piros, piros!
- GRÓFNŐ Szóval az ablakon ugrott ki?
- SUZANNE Habozás nélkül, a kis édes! Kiröppent...mint egy méhecske!
- GRÓFNŐ A legrosszabbkor jött ez a kertész! Elhagyott minden erőm... Egy árva szót sem tudtam volna kinyögni.
- SUZANNE Ellenkezőleg, asszonyom; végre láttam, hogy a nagyvilági életben milyen könnyen esik az előkelő hölgyek szájából a szemrebbenés nélküli hazugság.
- GRÓFNŐ Gondolod, hogy a gróf elhitte? És ha megtalálja a gyermeket a kastélyban?
- SUZANNE Majd elintézem, hogy olyan jól elrejtse...
- GRÓFNŐ El kell innen mennie. Mindazok után, ami az imént történt, gondolhatod, hogy nincs semmi kedvem őt küldeni a kertbe helyetted.
- SUZANNE De az az egy biztos, hogy én sem megyek. Így hát az esküvőm már megint...
- GRÓFNŐ *(felkel)* Várj... és mi lenne, ha helyette, vagy helyetted én mennék oda?
- SUZANNE Ön, asszonyom?
- GRÓFNŐ Így a legkisebb a kockázat... A gróf sem tagadhatja le... Megbüntetni a féltékenységeért és rábizonyítani a hűtlenségét, ez aztán... Rajta: az első szerencsés véletlen megerősít abban, hogy megkísértsem a másodikat. Azonnal tudasd vele, hogy lemész a kertbe. De egy szót se, senkinek...
- SUZANNE És Figaro?
- GRÓFNŐ Nem, nem. Nem akarom, hogy beleavatkozzon... Kérem a bársonyálarcomat és a nádpálcámat; kimegyek a teraszra, hogy végiggondoljam ezt az egészet. *(Suzanne bemegy az öltözőfülkébe)*

HUSZONÖTÖDIK JELENET

A grófnő, egyedül

GRÓFNŐ Elég vakmerő a tervecském! *(megfordul)* Ó, szalagom! Szépséges szalagom! Elfeledkeztem rólad! *(felveszi a karosszékről és feltekeri)* Többé nem válok meg tőled... Emlékeztetni fogsz a jelenetre, amikor az a szerencsétlen gyermek... Látja, gróf úr, mit művelt... És én! Én mit művelek?

HUSZONHATODIK JELENET

A grófnő, Suzanne
A grófnő lopva a keblébe rejti a szalagot.

SUZANNE Itt a pálca és az álarc.

GRÓFNŐ Ne felejtsd, megtiltottam, hogy egy szót szólj róla Figarónak.

SUZANNE *(vidáman)* Asszonyom, csodás a terve. Én is átgondoltam. Kiengesztel, felold, beteljesít; és akármi lesz is a vége, én biztosan férjhez megyek. *(megcsókolja az úrnője kezét. Kimennek)*

A két felvonás között a szolgák berendezik a nagy tárgyalótermet: két támláspadot hoznak az ügyvédek számára, azokat a színpad két szélén úgy teszik le, hogy mellettük szabad maradjon a járás. Hátra, középen, kétlépcsős dobogó kerül, erre a gróf karosszékét teszik. Elöl, oldalt helyezik el az írnok asztalát és zsámolyát. Hübele, valamint a többi bíró ülőhelyét a grófi dobogó két oldalán teszik le.

HARMADIK FELVONÁS

Terem a kastélyban, az úgynevezett trónterem, ami most a törvényszéki tárgyalás terméül szolgál; oldalt baldachin alatt a király arcképe

ELSŐ JELENET

A gróf, Pedrillo, ingujjban, csizmában, kezében lepecsételt csomag.

GRÓF (gyorsan) Megértettél?
PEDRILLO Meg, excellenciás uram. (el)

MÁSODIK JELENET

A gróf, egyedül

GRÓF (egyedül, kiabál) Pedrillo?

HARMADIK JELENET

A gróf, Pedrillo, aki visszajön

PEDRILLO Excellenciás uram?
GRÓF Nem látott senki?
PEDRILLO Egy lélek se.
GRÓF Az arabs paripát vidd.
PEDRILLO A kerítésnél vár felnyergelve.
GRÓF Aztán keményen, egyhuzamban Sevilleig.
PEDRILLO Könnyű út, csak három mérföld.
GRÓF Amint ott vagy, megtudod, hogy megérkezett-e az apród.
PEDRILLO A fogadóba?
GRÓF Igen. De ami a legfontosabb: hogy mikor érkezett?
PEDRILLO Értem.
GRÓF Add át neki a kinevezést és gyere vissza hamar.

PEDRILLO

És ha nincs ott?

GRÓF

Akkor még gyorsabban vágass vissza és számolj be róla. Mehetsz.

NEGYEDIK JELENET

A gróf, tűnődve járkál fel-alá

GRÓF

Nagy butaság volt Baziliót elküldeni!... A harag rossz tanácsadó. - Itt van először is ez a levél, ami arra figyelmeztet, hogy a grófnő becsületére törnek; mikor jövök, a komorna bezárkózik, az úrnője megrémül, vagy csak úgy tesz, mintha megrémülne; egy férfi kiugrik az ablakon, de utána egy másik vallja be... vagy csak úgy tesz, mintha ő ugrott volna ki... Elvesztettem a fonalat. Túl sok itt a homályos pont... Ha egy parasztom csúnyán él - kit érdekel? Olyanok is! De a grófnő! És ha egy gátlástalan alak mégis megpróbálná, mi jut az eszembe? Ha az embert előnti a vér, esküszöm, még a legfegyvermezettebb képzelet is csapongani kezd, mint egy álom. Jól szórakozott rajtam a grófnő, alig leplezte az örömét! - Tud magára vigyázni; a becsületem tehát... Az ördög tudja, mennyit ér! Másfelől mit értem el? Mi van, ha az a kétszínű Suzanne elárulta a titkomat?... Miért is ragaszkodom ehhez a pillanatnyi szeszélyhez? Már százszor is megpróbáltam szabadulni tőle... A bizonytalanság furcsa játécai! Ha simán megkapnám, ezerszer kevésbé kívánnám. - Ez a Figaro is hogy megvárakoztat! Óvatosan ki kell fürkésznem - *(Figaro megjelenik a háttérben)* majd úgy terelem a beszélgetést, hogy kiszedjem belőle, tud-e Suzanne iránti szerelmemről, vagy sem.

ÖTÖDIK JELENET

A gróf, Figaro

FIGARO

(félre) Szóval ez a nagy helyzet.

GRÓF

Ha egy szót is megtudok tőle...

FIGARO

(félre) Sejtettem én azt

GRÓF

Akkor szépen elvettem vele a vénséget.

FIGARO

(félre) Bazilio úr szerelmét?

GRÓF

Aztán majd kitalálom, hogy mi legyen a leányzóval.

FIGARO

(félre) Legyen a feleségem, kéremszépen.

GRÓF

(megfordul) Hogy? Mi? Mi van?

FIGARO

(előrejön) Hivatni méltóztatott.

GRÓF De mit mondtál az előbb?

FIGARO Nem mondtam semmit.

GRÓF *(megismétli) A feleségem kéremszépen.*

FIGARO Ez...ó, ez egy hosszabb szöveg vége volt: *Ezzel keresse meg a feleségem, kéremszépen.*

GRÓF *(járkál) A felesége...* Nagyon kíváncsi volnék, mi az a fontos dolog, ami feltartja uraságodat, mikor hívatom?

FIGARO *(úgy tesz, mintha a ruháját igazgatná)* Bepiszkoltam magam, mikor ráes-tem azokra az ágyásokra; ezért átöltöztem.

GRÓF És ez egy teljes órájába került?

FIGARO Kerül, amibe kerül.

GRÓF A cselédek, nálunk úgy látszik tovább öltözködnek, mint az urak. Mert nincsen inasuk, hogy segítsen neki.

GRÓF De még mindig nem értem, mi kényszerített arra, hogy az értelmetlen veszélyt vállalva kiugorj...

FIGARO Veszély! Ez úgy hangzik, mintha valami örvény nyelt volna el elevenen...

GRÓF Szándékosan értesz félre, hogy félrevezess, szemtelen szolga! Pontosan tudod: nem az izgat, hogy kiugrottál, hanem az, mért ugrottál ki!

FIGARO Kap egy hamis hírt, dühöng, jön is már, mindent elsöpörve, mint a more-nai zuhatag; egy férfit keres, meg kell találnia mindenáron; ha kell, betöri az ajtókat, ledönti a falakat! Véletlenül ott tartózkodom, ki tudja, nagy felindulásában talán...

GRÓF *(közbevág)* A lépcsőn is elmenekülhettél volna.

FIGARO Hogy elkapjon a folyosón, mi?

GRÓF *(dühösen)* A folyosón! *(félre)* Elönt a vér, és nem tudom meg, amit szeretnék.

FIGARO *(félre)* Engedjük közelebb, de játsszunk óvatosan.

GRÓF *(enyhülten)* Nem is ezt akartam mondani, hagyjuk ezt. Szerettelek volna... Igen, szerettelek volna Londonba vinni magammal, mint a gyorsfutáro-mat... de ha alaposabban belegondolok...

FIGARO A kegyelmes úr meggondolta magát?

GRÓF Először is, egy szót se tudsz angolul.

FIGARO Dehogynem. *Goddam.*

GRÓF Nem értem.

FIGARO Azt mondom, hogy tudom azt, hogy *Goddam.*

GRÓF Na és?

FIGARO Szép kis nyelv ez az angol, a fenébe! Kevéssel is sokra juthat benne az ember. A *Goddam*-mel Angliában bárhol, bármit el lehet érni. - Jó zsíros sült csirkére fáj a foga? Menjen be az első kocsmába, és csak ezt mutassa a pincérnek (*nyársat forgat*) *Goddam!* És máris hozzák a sózott marhalábat, kenyér nélkül. Csodálatos! Burgundira vagy rozéra vágyik? Szeretne felhajtani egy pohárkával? Elég csak ennyi (*dugót húz ki a palackból*) *Goddam!* És már hozzák is a sört, ekkora cinkorsóban, hogy csak úgy csorog a habja! Isteni! Összefut egy csinos nőszeméllyel, aki lesütött szemmel, hátrafesztett könyékkal tipeg és himbálja egy kicsit a csípőjét is hozzá? Tegye minden ujját kedvesen az ajkára - Ah *Goddam!* - Lekever egy akkora pofont az embernek, mint egy rakodómunkás. Ez is bizonyítja, hogy megértette. Az igazsághoz tartozik, hogy az angolok néha beszúrnak egy-egy szót ide-oda beszéd közben: de nem vitás, hogy a *Goddam!* nyelvük alapvetése; és ha a kegyelmes úr csak emiatt hagyna Spanyolországban...

GRÓF (*félre*) El akar jönni Londonba; nem járt el a nő szája.

FIGARO (*félre*) Azt hiszi, nem tudok semmit; dolgozzuk meg, beszéljünk a szájíze szerint.

GRÓF Mi oka lehetett a grófnőnek arra, hogy így a bolondját járassa velem?

FIGARO Kegyelmes uram, állítom, hogy ezt jobban tetszik tudni nálam.

GRÓF Minden kívánságát teljesítem, elhalmozom ajándékokkal.

FIGARO Adni ad, de közben hűtlen hozzá. Mit ér a fölösleg, ha hiányzik, ami kell?

GRÓF ... Azelőtt mindent elmondtál nekem.

FIGARO Most sem hallgatok el semmit.

GRÓF Mennyit kaptál a grófnőtől a cinkosságodért?

FIGARO Mennyit kaptam öntől amikor kimentettem őt a doktor karjai közül. Kegyelmes úr - kár megalázni azt, aki minket szolgál, csak rossz cseléd lesz belőle.

GRÓF Miért van mindenben, amit csinálsz, valami sunyiság?

FIGARO Aki keresi, meg is találja a hibát.

GRÓF Pocsék egy híred van!

FIGARO És ha jobb vagyok, mint a hírem? Olyan sok nagyúr mondhatja ezt el magáról?

GRÓF Százszor is láttam, hogy szerencsét próbálsz, de sose jártál az egyenes úton.

FIGARO Hogy képzeled, kegyelmes uram? Itt van a tömeg: mindenki fut, tolong, lökdösődik, könyököl, egymás hegyén-hátán, néhánynak sikerül, a többit eltapossák. Ami engem illet, én ebből kiszállok, inkább lemondok róla.

GRÓF A szerencséről? (*félre*) Ez új.

FIGARO *(félre)* Most én jövök. *(fennhangon)* Excellenciád rám bízta a kastély várnagyi tisztét; ez egy remek állás, ha nem is leszek fontos híreket szállító futár, boldogan éldegélek a feleségemmel, Andalúzia szívében...

GRÓF És mi akadályozna meg abban, hogy magaddal hozd Londonba?

FIGARO Annyiszor el kellene válnom tőle, hogy végül már torkig lennék az egészszel.

GRÓF Egy kis ésszel és kitartással nálam az előmeneteled is biztosítva lenne.

FIGARO Ész és előmenetel? Csúfolni tetszik? Középszerűség és talpnyalás, azzal az ember mindent elérhet.

GRÓF ...alattam még a politikába is beletanulhatnál.

FIGARO Azt már tudom.

GRÓF Mint az angol nyelv alapvetését?

FIGARO Igen, de ezzel nincs mit hancegni. Annyi az egész, hogy hallgasd el, amit tudsz, és beszélj arról, amit nem tudsz; hogy értsd, amit nem értesz, és ne halld, amit értesz; bírd mindig többet, mint amennyi erődből telik; tudd, hogy a nagy titok abban áll, hogy nincs titok; zárkózz be nagy komolyan és hegyezd a tollad, add üres fejjel a mélyet; jól-rosszul játszd meg a személyiséget; küldj szét kémeket, és jutalmazd árulókat; törj fel pecsétet, sikkassz el levelet; silány eszközeidet szentesítse céljaid nagyszerűsége: ez a politika, akasszanak fel, ha nem így van!

GRÓF Amiről te beszélsz, az az intrika!

FIGARO Politika, intrika, egykutyá: édestestvérek, csinálja, aki akarja. *Jobb szeretem, hej, a szeretőmet!* Ahogy a jó Henrik királyról szóló dal mondja.

GRÓF *(félre)* Szóval maradni akar. Értem...Suzanne elárult.

FIGARO *(félre)* Lépre csalom és a saját játszmájában verem meg.

GRÓF Szóval azt hiszed, hogy megnyered a pert Marcellina ellen?

FIGARO Csak nem tart bűnösnek, mert nem kérek abból a vénlányból, miközben excellenciád sorba elhappolja előlünk a fiatalokat?

GRÓF *(csúfondárosan)* A törvény székében a bíró nem a saját érdekeit nézi, csak a törvény szellemét.

FIGARO Elnéző a nagyokkal, szigorú a kicsikkel.

GRÓF Azt hiszed tréfálok?

FIGARO Ki tudja azt, kegyelmes uram? *Tempo e galant'uomo*, mondja az olasz; az idő mindig igazat mond, tőle majd megtudom, ki akar nekem rosszat és ki jót.

GRÓF *(félre)* Tehát mindent elmondtak neki; elveszi a vén csoroszlyát.

FIGARO *(félre)* Valamiben mesterkedik; mire jött rá?

HATODIK JELENET

A gróf, egy lakáj, Figaro

LAKÁJ *(bejelenti)* Don Gusman de Hübele.
GRÓF Hübele?
FIGARO Ő bizony. Körzeti bíró, törvényszéki alelnök, és a bírói tanácsadó testület tagja.
GRÓF Várjon. *(a lakáj el)*

HETEDIK JELENET

A gróf, Figaro

FIGARO *(Egy darabig nézi az eltűnődő grófot)* ...Ez minden, kegyelmes úr? Óhajt még valamit?
GRÓF *(magához tér)* Hogy én?... Kértem, hogy rendezzék be ezt a termet a nyilvános tárgyalás céljára. Hiányzik még valami? Itt a nagy karosszék önnek, kényelmes székek állnak a bírói testület rendelkezésére, az írnoknak itt ez a zsámoly, ez a két pad az ügyvédeké, az előkelőbbek elől foglalnak helyet, a söpredék hátul. Küldöm a takarítókat. *(el)*

NYOLCADIK JELENET

A gróf, egyedül

GRÓF Teljesen összezavart ez a gazember! A vitában mindig ő kerekedik fölém, a sarokba szorítja az embert... Na, jómadár és jómadárka? Összejátszotok ellenem? Legyetek barátok, szeretők, bármik, nekem mindegy, de a kutyafáját, férj-feleség, az bizony...

KILENCEDIK JELENET

Suzanne, a gróf

SUZANNE *(kifulladásra)* Monsigneur... bocsánat, Monsigneur.
GRÓF *(ingerülten)* Valami baj van kisasszony?

SUZANNE Most haragszik?

GRÓF Óhajt valamit?

SUZANNE *(félénken)* Az asszonyomnak migrénje van. Csak azért szaladtam, hogy kölcsönkérjem, a kegyelmes úr éteres üvegcséjét. Máris hozom vissza.

GRÓF *(odaadja)* Nem kell, tartsd meg nyugodtan, hamarosan neked is szükséged lesz rá.

SUZANNE Egy magamfajta egyszerű lánynak migrénje? Ez a betegség csak a szalonokban ragadós.

GRÓF És ha a fülig szerelmes menyasszony elveszti a jövődöbeli...

SUZANNE De hogyha kifizetem Marcellinát abból a hozományból, amit ígérni tetszett...

GRÓF Amit én tetszettem ígérni, én?

SUZANNE *(lesüti a szemét)* Ha jól értettem a kegyelmes urat...

GRÓF Igen, ha megértenél végre, akkor.

SUZANNE Excellenciádra hallgatni kötelességem, vagy nem?

GRÓF Te kis kegyetlen! Mért nem mondtad eddig?

SUZANNE Mikor van késő igazat mondani?

GRÓF Lejössz a kertbe szürkületkor?

SUZANNE Nem arra járok minden este?

GRÓF Ma reggel nagyon csúnyán bántál velem.

SUZANNE Ma reggel? - És az apród a szék mögött?

GRÓF Igaza van; kiment a fejemből. De mért utasítottad el olyan makacsul Baziliót, aki a nevemben...?

SUZANNE Mi szükség van itt egy Bazilióra?...

GRÓF Megint igaza van. De attól tartok, hogy egy bizonyos Figarónak mindent elmondtál!

SUZANNE Persze, persze, elmondok neki mindent - kivéve azt, ami nem rá tartozik.

GRÓF *(nevet)* Édesem! Szóval megígéred? Ha nem tartod meg a szavad, értsük jól egymást, szívem: ha nincs randevú, nincs hozomány, és nincs házasság se.

SUZANNE *(bókol)* Ha nincs házasság, nincs úri kiváltság sem, nagyuram.

GRÓF Honnan veszi ez ezeket? Komolyan, a végén még belehabarodok. Az asszonyod várja már az üvegcsét...

SUZANNE *(nevetve visszaadja neki)* Beszélhettem volna a gróf úrral ürügy nélkül?

GRÓF *(meg akarja csókolni)* Ennivaló teremtés!

SUZANNE *(kisiklik)* Jönnek.

GRÓF *(félre)* Az enyém. *(kisiet)*
SUZANNE Rohanok beszámolni a kegyelmes asszonynak.

TIZEDIK JELENET

Suzanne, Figaro

FIGARO Suzanne! Suzanne! Hova sietsz annyira a kegyelmes úrtól?
SUZANNE Ne félj a peredtől, most nyerted meg. *(kiszalad)*
FIGARO *(a nyomában)* De legalább áruld el, hogy...

TIZENEGYEDIK JELENET

A gróf, egyedül

GRÓF *(visszajön)* Most nyerted meg! - Szóval lépre csaltak! A két pimasz! Megbánjátok ti ezt még... Az ítélet támadhatatlan lesz és igazságos... De ha mégis kifizetné azt a vénlányt?... ugyan miből?... de ha mégis... Akkor még mindig kéznél van a büszke Antonio, akinek a szemében Figaro egy senki, hogy jön ahhoz, hogy elvegye az unokahúgát? Ezt a rögeszméjét kell ápolni egy kicsit... Miért is ne? Az intrika tágas mezején sok minden megterem... gondozni kell egy tökfej hiúságát is. *(kiált)* Anto... *(látja, hogy Marcellina és társai jönnek. El.)*

TIZENKETTEDIK JELENET

Bartolo, Marcellina, Hübele

MARCELLINA *(Hübelének)* Hallgassa meg az ügyemet, tisztelt uram.
HÜBELE *(talárt visel és enyhén hebeg)* Te-essék! Mo-ondja el szo-óbelileg.
BARTOLO Házassági ígéretről van szó.
MARCELLINA Pénzkölcsönnel kombinálva.
HÜBELE É-értem, etcetera, satöbbi.
MARCELLINA Nem, etcetera az nincs, uram.
HÜBELE É-értem: tehát elhozta a pé-énzt.
MARCELLINA Nem, uram; én kölcsönöztem.

HÜBELE É-értem. Most tehát vissza-kö-öveteli.

MARCELLINA Nem, uram; azt akarom, hogy feleségül vegyen.

HÜBELE É-értem, é-értem: ő el akarja ve-enni magát.

MARCELLINA Nem, uram; ezért van ez az egész per.

HÜBELE Ne-ekem akarja me-egmondani, hogy miért van a pe-er?

MARCELLINA Nem, uram. *(Bartolónak)* Hol vagyunk? *(Hübelének)* Maga fog itt ítélni?

HÜBELE E-ez-ért vettem az állásomat, nem?

MARCELLINA *(sóhajtv)* Nagy széken, hogy ezt is pénzért árusítják.

HÜBELE I-igaza van, jobb lenne, ha ingyen adnák. Ki az a-alperes?

TIZENHARMADIK JELENET

Bartolo, Marcellina, Hübele, Figaro, aki a tenyerét dörzsölgetve jön be.

MARCELLINA Ez a hitszegő ember az, uram.

FIGARO *(nagyon vidáman)* Talán zavarok? - Őméltósága azonnal itt lesz, tanácsos úr.

HÜBELE Láttam már ezt a fi-fi-fickót valahol?

FIGARO A felesége önagyságánál szolgáltam, Sevilában, tanácsos úr.

HÜBELE Mi-mi-mikor is?

FIGARO Majd egy évvel a kisebbik fia születése előtt, tanácsos úr, nagyon szép gyerek lett, büszke vagyok rá.

HÜBELE Ő a le-egszebb mind közül, igen. Ha-allom itt is ki-iteszel magadért?

FIGARO Kedves öntől. Szót sem érdemel.

HÜBELE Házassági ígéret! Sze-egényke.

FIGARO Bíró úr...

HÜBELE Nem látták vé-életlenül a ti-itkáromat, azt a jó-ófiút?

FIGARO Dupla Marék urat, az írnokot?

HÜBELE Igen, ő az, aki duplán fölöz le minden hasznot.

FIGARO Fölöz? Szerintem letarolja az utolsó szemig. Voltam én már nála a kivonat, na meg a pótkivonat ügyében is, ahogy dukál.

HÜBELE A fo-ormákat be-e kell tartani.

FIGARO Úgy van, bíró uram: tudnivaló, hogy aki pereskedik az a lényeggel törődik, a törvényszék meg csak a formára ügyel.

HÜBELE Nem is olyan bá-árgyú ez a fiú, mint amilyennek lá-átszik. Na, barátocskám, mivel ennyire értesz ho-ozzá, go-ondunk lesz az ügyedre.

FIGARO Méltányos ítéletére bízom magam, uram, holott ön a bíróság tagja.

HÜBELE Hogyan?... Igen, a bíróság tagja vagyok. De ha ta-artozol és ne-em fizetsz?

FIGARO Bíró úr is beláthatja, hogy az éppen olyan, mintha nem tartoznék.

HÜBELE Vi-ilágos. - Várjunk csak, mit mond ez?

TIZENNEGYEDIK JELENET

Bartolo, Marcellina, a gróf, Hübele, Figaro, ajtónálló

AJTÓNÁLLÓ *(a gróf előtt jön, kiált)* Ökegyelmessége, a gróf úr!

GRÓF Talárban, itt, Hübele uram? A ház belső ügyéről van szó. Jó lett volna az utcai ruha is.

HÜBELE Gróf úr, igazán kedves. De e-enélkül ki nem, te-eszem a lábam hazulról; csak a forma kedvéért, akarom mondani, a forma fontossága miatt! Van aki kineveti a bírót, ha rövid ruhában látja, de remeg a talár pusztá látványától is. A fo-orma, a fo-orma!

GRÓF *(az ajtónállónak)* Kezdődjön a tárgyalás.

AJTÓNÁLLÓ *(ajtót nyit, rikolt)* A tárgyalás megkezdődik!

TIZENÖTÖDIK JELENET

Az előbbieket, Antonio, a kastély személyzete, ünneplőbe öltözött parasztok és parasztasszonyok; a gróf a nagy karosszékre ül, Hübele egy székre mellette; az írnok az asztala mögötti zsámolyra; a bírók, az ügyvédek a padokra; Marcellina Bartolo oldalára; Figaro a szemközti padra; leghátul állnak a parasztok és a szolgaszemélyzet.

HÜBELE *(Dupla-Maréknak)* Dupla-Marék, sorold az ügyeket.

DUPLA-MARÉK *(egy papírról olvassa)* Nemes, igen nemes, végtelenül nemes Don Pedro George, Hidalgo, Los altos, y montes fieros, y otros montes bárója, Alonso Calderon, ifjú színpadi szerző ellen. Tárgy: halvaszületett komédia, melynek szerzőségét kölcsönösen tagadják, illetve a másoknak tulajdonítják.

GRÓF Mindkettejüknek igaza van. A bíróság nem illetékes. Ha újabb művet alkotnának közösen, elrendelem, azért, hogy a mű némi nyomot hagyjon a nagyvilág emlékezetében, a nemes adja hozzá a nevét és a költő a tehetségét.

DUPLA-MARÉK *(egy másik papírról olvas)* André Petrutchio, földműves; a tartományi adóbeszedő ellen. Tárgy: erőszakos behajtás.

GRÓF Nem vagyok illetékes. Jobbágymat jobban szolgálom, ha a királytól védem meg őket. Tovább.

DUPLA-MARÉK *(harmadik papírt vesz fel. Bartolo és Figaro felállnak)* Zöldvéry Barbe-Agar-Raab.Madeleine-Nicole-Marcellina nagykorú hajadon *(Marcellina feláll és köszön)* Figaro... ellen - keresztnév helye üres?

FIGARO Anonim.

HÜBELE A-a-nonim! Há-át ez meg miféle védőszent?

FIGARO Az enyém.

DUPLA-MARÉK *(ír)* Figaro Anonim ellen. Származása?

FIGARO Nemes.

GRÓF Te nemesember vagy? *(az írnok írja)*

FIGARO Ha az ég is úgy akarta volna, herceg fia lehetnék.

GRÓF *(írnoknak)* Tovább.

AJTÓNÁLLÓ *(rikoltja)* Csendet, uraim!

DUPLA-MARÉK *(olvas)* ...tárgy: nevezett Figaro házassága elleni nevezett Zöldvéry által emelt kifogás. Felperes védője doktor Bartolo, nevezett Figaróé magamaga, amennyiben a bíróság ezt a szentesített szokás és az ítélőszéki joggyakorlat ellenére megengedi.

FIGARO Ez a szentesített szokás, Dupla-Marék uram, legtöbbször csak profán visszaélés; mert még a kevésbé felkészült al- avagy felperes is jobban ismeri a maga ügyét, mint sok hideg verítékben úszó, torka szakadtából üvöltöző ügyvéd, aki mindennel tisztában van, kivéve a tényállást, mit számít neki, ha a védenca tönkremegy, a közönség unatkozik és a bíróság elalszik; az ilyenek olyan felfuvalkodottak és dagályosak, mintha ők írták volna az Oratio pro Murénát. Az esetet kevés szóval elmondhatom, igen tisztelt bíróság...

DUPLA-MARÉK Takarítsa meg azt a keveset is, ön nem a felperes, ön itt csak védekezhet. Lépjen elő, doktor úr és olvassa fel a házassági ígéretet.

FIGARO Úgy van, ígéretet!

BARTOLO *(felteszi a szemüvegét)* Egyértelmű ígéretet.

HÜBELE Lá-ássuk tehát.

DUPLA-MARÉK Csendet, uraim.

AJTÓNÁLLÓ *(rikolt)* Csendet!

BARTOLO	<i>(olvas)</i> „Alulírott elismerem, hogy Zöldvéry ésatöbbi Marcellina kisasszonytól, az Aguas-Frescas kastélyban kétezer frissen vert aranypiasztart átvettem; mely összeget kívánságára itt helyben visszafizetem, hanem akkor hálám jeléül feleségül is veszem, satöbbi, aláírás. Figaro” Indítványozom, hogy az alperes egyenlítse ki tartozását, teljesítse ígétét és viselje a per költségeit. <i>(szónokol)</i> Tisztelt bíróság... Soha figyelemreméltóbb esetet nem tárgyalta a magas törvényszék! S mióta Nagy Sándor házasságot ígérve a szép Thalestrisnek...
GRÓF	<i>(közbeszól)</i> Mielőtt továbbmennék, ügyvéd úr, megállapítottam a kereset jogosultságát?
HÜBELE	<i>(Figaróhoz)</i> É-él ki-ifogással a fe-elolvasottakkal szemben?
FIGARO	Csak annyiban, tisztelt bíróság, hogy rosszindulat tévedés vagy figyelmetlenség következtében hiba csúszott a felolvasásba; mert itt nem az áll hogy: „mely összeget...visszafizetem, HANEM akkor hálám jeléül feleségül is veszem” hanem az: „ visszafizetem, S HA NEM, akkor hálám jeléül feleségül veszem” - és ez nem egészen ugyanaz.
GRÓF	Mi van az okiratban: HANEM vagy S HA NEM?
BARTOLO	HANEM.
FIGARO	S HA NEM.
HÜBELE	Du-upla Marék, olvassa fel maga.
DUPLA-MARÉK	Ez a legbiztosabb, mert a felek olvasás közben gyakran szándékosan tévednek. <i>(olvas)</i> E, e, e, Zöldvéry, e, e, e, Marcellina kisasszony, e, e, e, megvan! „mely összeget kívánságára itt helyben visszafizetem, HANEM..., S HA NEM... HANEM...” - micsoda macskakaparás... és van itt egy paca is.
HÜBELE	Egy pa-aca? É-értem.
BARTOLO	<i>(szónokol)</i> Fenntartom, hogy kopulatív konjunkció esete áll fenn, mely összekapcsolja a mondat megfelelő részeit: kifizetem a kisasszonyt valamint feleségül is veszem
FIGARO	Fenntartom, hogy diszjunktív negáló konjunkció esete áll fenn, mely a tagmondatokat tagadólag szétválasztja; amennyiben nem fizetem ki a leányzót, annyiban feleségül veszem; ez az okostóni, sőt, okosabb tóni, ha még egyszer meg mer szólalni latinul, hát én görög vagyok; kiütöm a nyeregből.
GRÓF	Most hogyan döntsük el ezt a kérdést?
BARTOLO	Hogy kettévágjuk, tisztelt bíróság, és ne gyötörjük egymást egy szó miatt, elismerjük, hogy a S HA NEM esete áll fenn.
FIGARO	Vegyük jegyzőkönyvbe.

- BARTOLO Csatlakozunk. Ez a hitvány menedék nem menti meg a bűnöst: nézzük meg közelebbről. *(olvas)* „mely összeget kívánságára visszafizetem, s ha nem akkor, hálám jeléül feleségül is veszem,” - Ez éppolyan, mintha azt mondanánk: „Az érvágás után azonnal megkönnyebbül, s ha nem akkor, egy óra múlva” - tehát „mindenképpen”. Vagy: „a tamarintea hatása a székrekedésre mindjárt jelentkezik, s ha nem akkor, másnap”, vagyis mindenképpen, elkerülhetetlenül, vagyis az eredeti mondat értelme: „visszafizetem, s ha nem is ugyanakkor, de feleségül veszem, hálából” - ez világos, mint a nap. Mi nem ragaszkodunk a fizetség és a házasság egyidejűségéhez, de ahhoz igen, hogy a szerződésbe foglalt pontok mindegyike teljesítették.
- FIGARO Szó sincs róla, a mondat értelme a következő: „a betegség megöli, ha nem, akkor az orvos”, ha nem az egyik, akkor a másik, de inkább az orvos. Más példa: „írj rossz műveket, ha nem, akkor gáncsolni fognak az ostobák”. Vagy rosszat írok, ha nem akarom, hogy bántsanak, vagy jót, és akkor bántani fognak. Abban bizakodott, Bartolo mester, hogy elfelejtettem a mondattant? Tehát, még egyszer: fizetek, vagy ha nem, *vessző*, akkor hálából feleségül veszem.
- BARTOLO *(gyorsan)* Utána van a *vessző*.
- FIGARO *(gyorsan)* Előtte van a *vessző*. Előtte van a *vessző*, ha nem, tisztelt bíróság, akkor feleségül veszem.
- BARTOLO *(gyorsan az írásba pillant)* Sehol sincs *vessző*, tisztelt bíróság.
- FIGARO *(gyorsan)* De volt, tisztelt bíróság. Egyébként házasság esetén is vissza kell fizetni?
- BARTOLO *(gyorsan)* Igen; ebben a házasságban nem lesz vagyonközösség.
- FIGARO *(gyorsan)* Ágközösség se, ha a házasság nem biankó csekk. *(a bírók felkelnek és halkán tanácskoznak)*
- BARTOLO Szépen rendezi a tartozását!
- DUPLA-MARÉK Csendet, uraim.
- AJTÓNÁLLÓ *(rikácsolva)* Csendet!
- BARTOLO Ezt nevezi adósságfizetésnek ez az utolsó!
- FIGARO Védő úr, csak nem saját ügyében szól itt?
- BARTOLO A hölgy védője vagyok.
- FIGARO Joga van hülyeségeket beszélni, de a piszkolódást azt fejezze be. Amikor a bíróságok lehetővé tették, hogy harmadik személy szólhasson a peres felek nevében, tartva azok túlzott indulatától, ez nem azért történt, hogy a semleges védőkből büntetlenül szitkozódó kiváltságosok legyenek. Ez a legnemesebb intézmény lealacsonyításával volna egyenlő. *(a bíróság továbbra is halkán tanácskozik)*
- ANTONIO *(Marcellinának, a bírókra mutatva)* Mit gagyorásznak ezek össze annyit?
- MARCELLINA A főbíró megvesztegették, az megvesztegeti a többi, és én elvesztem a perem.

BARTOLO *(halk, komor hangon)* Tartok tőle.

FIGARO *(vidáman)* Bátorság, Marcellina!

DUPLA-MARÉK *(feláll, Marcellinához)* Ez már mégiscsak sok! Feljelentem önt, és a bíróság becsületének védelmében követelem, hogy a másik ügy előtt ebben hozzanak határozatot.

GRÓF *(visszaül)* Nem, írnok úr, az engem ért rágalom fölött nem mondok ítéletet. Spanyol bírónak nincs oka pirulni ázsiai törvényszékeken honos túlkapások miatt: van itt egyéb visszaélés elég. S hogy az egyiknek máris elejét vegyem, döntésemet meg fogom indokolni; a törvény ellensége a bíró, aki erre nem hajlandó. Mit követelhet a felperes? Házasságot fizetés elmulasztása esetén; az egyik kizárja a másikat.

DUPLA-MARÉK Csendet, uraim.

AJTÓNÁLLÓ *(rikácsolva)* Csendet!

GRÓF Mit mond erre az alperes? Hogy személyes szabadságához ragaszkodik; megadatik neki.

FIGARO *(vidáman)* Nyertem!

GRÓF De minthogy a szövegben ez áll: „mely összeget kívánságára visszafizetem, s ha nem, akkor hálám jeléül feleségül veszem, satöbbi”, a bíróság tehát arra kötelezi az alperest, hogy a kétezzer aranyat fizesse ki felperesnek, s ha nem, vessző, akkor vegye el feleségül, még a mai napon. *(feláll)*

FIGARO *(elhűlve)* Vesztettem.

ANTONIO *(boldogan)* Csodálatos ítélet.

FIGARO Mért olyan csodálatos?

ANTONIO Mert mostantól nem vagy az unokaöcsém. Örök hálám, Monseigneur.

AJTÓNÁLLÓ *(rikácsol)* Hagyjuk el a termet! *(az emberek kimennek)*

ANTONIO Mék, elmondom a húgomnak.

TIZENHATODIK JELENET

A gróf, fel-alá járkál, Marcellina, Bartolo, Figaro, Hübele bíró

MARCELLINA Végre fellélegzem!

FIGARO Én pedig megfulladok.

GRÓF *(félre)* Édes a bosszú. Micsoda megkönnyebbülés.

FIGARO *(félre)* Hol késik ez a Bazilio, aki Marcellina házasságát akarta megakadályozni; hol marad? *(a grófhhoz, aki távozik)* Kegyelmes uram, már itthagj minket?

GRÓF Az ítélet elhangzott.

FIGARO *(Hübelére)* Persze, mert ez a hólyag albíró...

HÜBELE Én vagyok ho-ho-hólyag?

FIGARO Ki más? Úgyse veszem feleségül. Nemesember vagyok. Már csak ezért se. *(a gróf megáll)*

BARTOLO De elveszi.

FIGARO Nemesi szüleim beleegyezése nélkül?

BARTOLO Nevezze meg őket! Mondja meg, hol vannak!

FIGARO Csak még egy kis időt kérek: már nyomon vagyok; tizenöt évi állhatatos keresés után.

BARTOLO Mit vág föl! Egy árvaházi gyerek!

FIGARO Talált, sőt, lopott gyerek, doktor úr!

GRÓF *(visszajön)* Lopott, talált - hol a bizonyíték? Még a végén azt kürtöli világgá, hogy megsértették a jogait.

FIGARO Ha a csipkés pólya, a hímzett takaró és az arany ékszerek, amiket a rablók rajtam találtak, nem bizonyítanak is magas származásomat, az elővigyázatosság, hogy ismertetőjelekkel látnak el, magában is tanúsítaná, hogy milyen drága voltam a szüleim szemében: és ráadásul itt ez a hieroglifa a karomon. *(a jobb karját le akarja mezteleníteni)*

MARCELLINA *(élénken felugrik)* Egy spatula? A jobbkarodon?

FIGARO Honnan tudja, hogy az?

MARCELLINA Istenem ! Ez ő!

FIGARO Igen, én én vagyok.

BARTOLO *(Marcellinának)* Ki? Hogy ő?

MARCELLINA *(élénken)* Ő Emmanuel.

BARTOLO *(Figarónak)* Cigányok loptak el?

FIGARO *(lázasan izgalomban)* Egy kastély közelében. Drága doktor, ha visszaad nemes családom kezébe, szabjon olyan árat, amilyet akar; előkelő szüleim nem számolják majd az aranyat.

BARTOLO *(Marcellinára mutat)* Íme az anyád.

FIGARO A nevelőanyám?

BARTOLO Az anyád.

GRÓF Az anyja!

FIGARO Ezt fejtse ki.

MARCELLINA *(Bartolóra mutat)* Íme, az apád.

FIGARO *(kétségbeesve)* Jaj nekem!

MARCELLINA Hát nem súgta meg a szíved ezerszer?

FIGARO Nem, soha.

GRÓF *(félre)* Az anyja!

HÜBELE Vi-ilágos, nem ve-eheti feleségül.

BARTOLO De én sem.

MARCELLINA Maga sem? És a fia? És az esküje?

BARTOLO Nem voltam eszemnél, Ha a feltörő emlékek köteleznék az embert, feleségül vehetné a fél világot.

HÜBELE És ha mindent ilyen a-alaposan megvizsgálánk, se-enki nem venne el se-enkit.

BARTOLO Az ismert botlások! Siralmas ifjúság!

MARCELLINA *(lassan belemelegszik)* Siralmas, de még milyen siralmas! Nem tagadom vétkeimet, melyek itt, lám, a napvilágra kerültek! Pedig nagyon kegyetlen dolog harmincévi tisztességes élet után bűnhődni értük. Én erényes életre születtem és úgy is éltem, míg a magam feje után éltem. De a szép illúziók, a tudatlanság és nélkülözés korában, egyik oldalon a csábítók hada, másikon a fojtogató nyomor, hogyan küzdjön meg az ember lánya egyszerre annyi ellenségével? És mindig az ítél a legszigorúbban fölöttünk, aki életében talán tíz másikat is a romlásba döntött!

FIGARO A bűnös bocsát meg a legkevésbé, ez már szabály.

MARCELLINA Hálátlan a férfi? Rosszabb annál! Mert ő megveti azt, akivel eljátszadzott, az áldozatát! Titeket kell megbüntetni a mi ifjúkori botlásainkért, titeket, meg a hivatalaitokat, ahol olyan elbizakodottan formálnak rólunk ítéletet, de vétkes hanyagságuk megfoszt a megélhetés tisztas esélyétől. Van munka az ilyen sorsverte lányok számára? Természetes joguk volna, hogy ők készítsék a női holmikat. De erre ma ezrével képeznek ki férfiakat.

FIGARO *(haraggal)* Még a katonákat is hímzésre fogják!

MARCELLINA *(felhevülten)* A férfiak még a módosabb családokban sem veszik ember-számba a nőket; elhalmozzák a tisztelet minden jegyével, de valójában szolgaságban tartják; ha a pénzünkről van szó, kiskorúaknak számítunk, de ha hibázunk, nagykorúak vagyunk a büntetésben; akárhogy is nézem, a férfiak viselkedése velünk szánalmas és undorító!

FIGARO Igaza van !

GRÓF *(félre)* Nagyon is igaza!

HÜBELE I-istenem! De még milyen igaza.

MARCELLINA Törődünk is fiam, egy ilyen ember ítéletével? Ne azt nézd, honnan jöttél, hanem azt, hogy hová mész; ez az egy számít. Pár hónap múlva nagykorú lesz a menyasszonyod, nem függ senkitől, csak saját magától; ő elfogad, arról kezeskedem. Gyengéd hitvesed és szerető édesanyád vesz majd körül, egyik jobban kényeztet, mint a másik. Légy elnéző irántuk, örülj az életnek: légy vidám, szabad és jó mindenkihez: mást nem is kér anyád az élettől.

FIGARO Minden szavad aranyat ér, mama, megfogadom a tanácsaidat. Milyen ostoba is tud lenni az ember! Ezer és ezer éve forog a világ és én azzal gyötröm magam, hogy az időtlen idők óceánjában azt a harminc vacak évemet, ami már úgyis elszállt, kinek köszönhetem? Akinek fáj, a lelke rajta. Mit kínozzuk magunkat egy életen át, mért törjük magunkat szüntelenül, mint a hajóvontató lovak, akik nem tudnak soha megállni, és akkor is jár a lábuk, mikor végre megpihenhetnének. Mi csak várjuk ki a sorunkat.

GRÓF Ez az ostoba história felborítja minden számításomat.

HÜBELE *(Figaróhoz)* És a nemesi származás? É-és a kastély? Ez az i-igazságszolgáltatás megtévesztése.

FIGARO Csinos kis ostobaságot akart velem éppen elkövetetni ez az igazságszolgáltatás! És ráadásul kiderült, hogy akit vacak száz aranyért már vagy húszszor majdnem agyonütöttem, az az apám! De mivel az ég megóvta becsületesemet egy kínos kalandtól, kérlek bocsáss meg apám... És te, anyám, csókolj meg... anyai szereteted minden melegével... *(Marcellina a nyakába ugrik)*

TIZENHETEDIK JELENET

Bartolo, Figaro, Marcellina, Hübele, Suzanne, Antonio, a gróf

SUZANNE *(futva jön, kezében erszény)* Monseigneur! Várjon! Ne adja őket össze: kifizetem azt az asszonyságot az úrnőmtől kapott hozományból.

GRÓF *(félre)* Pokolba az úrnőddel! Úgy látszik minden összeesküdött ellenem... *(el)*

TIZENNYOLCADIK JELENET

Bartolo, Antonio, Suzanne, Figaro, Marcellina, Hübele

ANTONIO *(észreveszi, hogy Figaro átöleli Marcellinát; Suzanne-nak)* Fizetni, mi? Odasüss!

SUZANNE *(megfordul)* Eleget láttam. Menjünk, bácsikám.

FIGARO *(megállítja)* Kérlek, ne menj. Mit látsz tulajdonképpen?

SUZANNE Azt hogy vak voltam, és te meg gyáva.

FIGARO Sem ezt, sem azt.

SUZANNE *(dühösen)* És azt is, hogy milyen szívesen veszed feleségül, ha már így ölelgeted.

FIGARO *(vidáman)* Ölelgetem, de mégse veszem el. *(Suzanne el akar menni, Figaro visszatartja)*

SUZANNE *(megpofozza)* Ne nyúljon hozzám, maga utolsó!

FIGARO *(a társasághoz)* Ez hát a szerelem? Mielőtt örökre elválnánk egymástól, nézd meg jól ezt a drága asszonyt.

SUZANNE Nézem.

FIGARO És milyennek találod?

SUZANNE Borzalmasnak.

FIGARO Éljen a féltékenység! Nem hízeleg senkinek.

MARCELLINA *(kitárt karokkal)* Öleld meg anyádat, édes Suzanne-kám! Ez a gonosz kötekedő, ez az én kicsi fiam.

SUZANNE *(hozzászalad)* Az édesanyja! *(egymás karjába borulnak)*

ANTONIO És ezt csak úgy nagy hirtelen...?

FIGARO ...Tudtam meg.

MARCELLINA *(boldogan)* Nem csapott be az én szerelmes szívem, csak azt nem tudta, miért szeret: a természetet nem lehet becsapni.

FIGARO Bennem meg a józan ész szólalt meg édesanyám, amikor ösztönösen elutasítottam a közeledését, de gyűlölni nem gyűlöltem, különben nem kértem volna kölcsön...

MARCELLINA *(visszaadja neki az írást)* Ez a tiéd, vedd vissza, fogadd el tőlem nászajándékul.

SUZANNE *(odadobja neki az erszényt)* Vedd ezt is.

FIGARO Hálás köszönetem.

MARCELLINA *(lelkesülten)* Lánynak balszerencsés voltam, nem sok híján szánalmas asszony lett belőlem; és most én vagyok a legboldogabb anya ezen a földön! Csókoljátok meg, gyermekeim; rátok pazarlom minden gyengédségemet. Milyen boldogság! Meglátjátok majd mennyire foglak szeretni!

FIGARO *(ellágyulva, telivér élénkséggel)* Hagyd abba, drága édesanyám, hagyd már abba! Vagy azt akarod, hogy kicsorduljon életem első könnye a szememből? De ezek örömkönnyek legalább. Milyen mafla is vagyok! Már majdnem elszégyelltem magam miattuk: éreztem, ahogy az ujjaim között végigcsorognak *(széttartott ujjait mutatja)* és balgamód vissza akartam tartani! Vetközz, szemérem! Hadd sírjak, hadd nevessek egyszerre; amit most érzek, az nem esik meg kétszer az emberfiával. *(anyját és Suzanne-t kétfelől magához öleli)*

MARCELLINA Kicsikém!

SUZANNE Kedvesem!

HÜBELE *(zsebkendővel törölgeti a szemét)* Mi van velem? É-én is hü-ülye vagyok?

FIGARO *(lelkesülten)* Nem félek kihívni már a sorsot - támadj bánat, ha mersz, állok elébe, két ilyen kedves lénnel az oldalamon.

ANTONIO *(Figaróhoz)* Nem kell ez a sok firleflanc. Ami meg a házasságot illeti, előbb ugye a szülők szoktak megházasodni, igazam van? A kedves papa és mama nem tart kézfogót?

BARTOLO Száradjon le a kezem, mielőtt egy ilyen semmirekellő anyjának oda-nyújtanám.

ANTONIO *(Bartolónak)* Tehát csak olyan ridegapja neki? *(Figarónak)* Ez esetben ne is beszéljünk róla, galambom.

SUZANNE De bácsikám...

ANTONIO Hát csak nem adom a testvérhúgom édes gyerekét egy senkifiához?

HÜBELE Maga a-agyalágyult - hát o-olyan nem létezik, hogy valaki ne valaki gyereke legyen!

ANTONIO Lárifári!... Nem kapja meg sose! *(el)*

TIZENKILENCEDIK JELENET

Bartolo, Suzanne, Figaro, Marcellina, Hübele

BARTOLO *(Figarónak)* Legjobb lesz, ha keresel valakit, aki örökbefogad. *(el akar menni)*

MARCELLINA *(Bartolo után szalad és átkarolva visszahúzza)* Várjon, doktor, hova megy?

FIGARO *(félre)* Az összes félkegyelmű azon van Andalúziában, hogy megakadályozza az esküvőmet.

SUZANNE *(Bartolónak)* Drága jó apuskám, hisz ez a maga fia.

MARCELLINA *(Bartolónak)* Az esze, a tehetsége, az alakja - tiszta apja.

FIGARO *(Bartolónak)* És egy fillérjébe sincs magának.

BARTOLO És a száz aranyam, amit zsebrevágott?

MARCELLINA *(simogatja)* A gondját viseljük majd, apuka!

SUZANNE *(simogatja)* Úgy fogjuk szeretni, drága jó apuka!

BARTOLO *(ellágyulva)* Apa, apuka, apuska! Hát én még a bíró úrnál is nagyobb ökörvagyok *(Hübelére mutat)* Úgy bánnak velem, mint egy gyerekkel. *(Marcellina és Suzanne megcsókolja)* Hohó, még nem mondtam igent. *(megfordul)* De hova lett a kegyelmes úr?

FIGARO Fussunk utána; csikarjuk ki belőle a végső szót. Ha újabb intrikán töri a fejét, kezdetünk mindent előről.

MIND EGYÜTT Fussunk, fussunk. *(kisodorják magukkal Bartolot)*

HUSZADIK JELENET

Hübele, egyedül

HÜBELE

Még a bíró úrnál is nagyobb ökör vagyok. I-ilyesmit e-esetleg go-ondolhat az e-ember, de... Nem valami u-udvariasak a népek errefelé. *(el)*

NEGYEDIK FELVONÁS

Girlandokkal, virágokkal, égő csillárokkal, gyertyatartókkal feldíszített hosszú ünnepi terem. Jobbra elől asztal, rajta írószerszámok, mögötte karosszék.

ELSŐ JELENET

Figaro, Suzanne

- FIGARO *(átkarolja Suzanne-t)* Elégedett vagy, szerelmem? Csak jobb belátásra bírta az én aranyaszájú anyám a doktorát; hiába berzenkedik ellene, feleségül veszi; ezzel a te kötekedő bácsikád is le lesz szerelve; most már csak ökegyelmessége dühöng, mert az ő házasságukkal révbe ér a miénk is. Nem is örülsz, hogy ilyen jól alakult?
- SUZANNE Olyan furcsa ez az egész.
- FIGARO Inkább vidám. Mi csak egy kis hozományt akartunk kipróbálni őexelenciájából; eddig már kettő is hullt az ölünkbe, és egyik se tőle. Téged egy vetélytársnő üldözött, engem egy fúria gyötört - és mára kiderült róla, hogy *a legeslegjobb* anya a földön! Tegnap még úgy voltam, mint az ujjam, mára már mindkét szülőm megvan, nem olyan fényesek, igaz, mint amilyenekkel szívesen eldicsekedtem volna; de nekünk így is jók, mi nem vagyunk nagyigényűek, mint a gazdagok.
- SUZANNE De amire törekedtél, kedvesem, amire számítottunk, abból nem lett semmi.
- FIGARO A véletlen, kicsim, ügyesebb volt nálunk. Ez a világ rendje. Az ember küzd, tervez, megfeszül, a sors meg, puff, elintézi: és a vérszomjas hóditó, aki az egész világot elnyelné, meg a jámbor világtalan, aki a kutyájára bízta magát, egyformán játékszerek a sors kezében, sőt, a világtalant gyakran jobban eligazítja, kevésbé vezeti félre a kutyája, mint azt a másik vakot a környezet. - Ami pedig a kedves kis világtalant, a szerelmet illeti... *(gyöngéden átkarolja Suzanne derekát)*
- SUZANNE Engem más nem is érdekel!
- FIGARO Akkor hadd legyek én a kiskutya, aki odavezeti őt a drága pici kapudhoz; és hadd lakjunk ott életünk végéig.
- SUZANNE *(nevet)* Ámor és te?
- FIGARO Én és a szerelem.
- SUZANNE És nem néztek új szálláshely után?
- FIGARO Ha rajtakapnál, jöjjön akár százezer udvarló...
- SUZANNE Folyton túlzol; az igazat mondd.

FIGARO Ez a legigazabb igazság!

SUZANNE Fúj, te égetnivaló, hát több is van belőle?

FIGARO De még mennyire. Amióta az emberek felismerték, hogy a tegnapi butaságokból lesznek a mai bölcsességek, és hogy az elterjesztett kis hazugságok idővel szörnyű-nagy igazságokat teremnek, azóta se szeri, se száma az igazságnak. Az egyiket ugyan ismerik, de senki nem meri terjeszteni, mert nem minden igazság kimondható; a másikat dicsérik, de nem hisz benne senki, mert nem minden igazságban éri meg hinni; a lángoló fogadkozások, az anyák fenyegetései, az iszákosok esküje, a hatalom ígéretése, a kereskedőink alkudozása, mind ide tartoznak, és még sorolhatnám. De szintiszta igazság csak egy van: a szerelmem az én Suzanne-om iránt.

SUZANNE Örülök a rakoncátlan jókedvednek - azt mutatja, hogy boldog vagy. Akkor most térjünk rá esti találkámra a gróffal.

FIGARO Ne térjünk rá soha többé; majdnem túl nagy árat fizettem érte - egy egész Suzanne-t.

SUZANNE Már nem akarod, hogy odamenjek?

FIGARO Ha szeretsz, Suzanne, add a szavad: nem mész, ott egye a fene - ez lesz a büntetése.

SUZANNE Nehezen egyeztem bele, úgyhogy könnyen lemondok róla. Felejtsük el.

FIGARO De igazán?

SUZANNE Én nem vagyok olyan, mint ti, nagy bölcsek: számomra csak egy igazság létezik.

FIGARO És szeretsz majd egy kicsikét?

SUZANNE Nagyon.

FIGARO Az nem elég.

SUZANNE Hogyhogy?

FIGARO A szerelemben, tudod, a sok is kevés.

SUZANNE Én nem értek ezekhez a rafinált dolgokhoz, de azt megmondhatom előre, hogy én csak a férjemet fogom szeretni.

FIGARO Ha állod is a szavad, csodálatos kivétel leszel. *(meg akarja csókolni)*

MÁSODIK JELENET

Figaro, Suzanne, a grófnő

GRÓFNŐ Megmondtam, éreztem: akárhol is vannak, együtt vannak. Ejnye, Figaro, hisz minden kettesben töltött perccel önmagát, a házasságát, a saját jövőjét rabolja meg. Egyébként is: már türelmetlenül várják.

FIGARO Igaza van, kegyelmes asszony, elfeledkeztem magamról. Megyek és kimentem magam. *(magával akarja vinni Suzanne-t is)*

GRÓFNŐ *(Suzanne-t visszatartja)* Ő majd később megy.

HARMADIK JELENET

Suzanne, a grófnő

GRÓFNŐ Minden megvan a ruhacseréhez?

SUZANNE Nem kell semmi, asszonyom, a találka elmarad.

GRÓFNŐ Csak nem meggondoltad magad?

SUZANNE Nem én, hanem Figaro.

GRÓFNŐ Becsapsz.

SUZANNE Jóságos Isten!

GRÓFNŐ Figaro nem az az ember, aki elszalaszt egy ilyen hozományt.

SUZANNE De hát mit képzelsz, kegyelmes asszonyom?

GRÓFNŐ Csak azt, hogy miután megegyeztél a gróffal, most már bánod, hogy beavattál a terveibe. Kiismertelek. Hagyj békén. *(el akar menni)*

SUZANNE *(térdre veti magát)* Az égre kérem, mindenre, ami szent! Nem tudja, milyen fájdalmat okoz ezzel Susanne-nak, asszonyom! Mikor annyi jóval elhalmozott és még hozományt is adott!

GRÓFNŐ *(felemeli)* De hát... nem is tudom, hogy mit beszélek! Hiszen én megyek helyetted a kertbe, kis szívem; nem veszíted el a férjedet, csak segítesz visszaszerezni az enyémet.

SUZANNE Úgy megrémített asszonyom!

GRÓFNŐ Mert teljesen kelekótya vagyok. *(megcsókolja Suzanne homlokát)* Hol lesz a randevúd?

SUZANNE *(megcsókolja a grófnő kezét)* Csak annyit értettem, hogy valahol a kertben.

GRÓFNŐ *(az asztalra mutat)* Fogd a tollat, adjuk meg pontosan a helyet.

SUZANNE Írjak neki?!

GRÓFNŐ Muszáj.

SUZANNE De legalább a kegyelmes asszony...

GRÓFNŐ Magamra vállalom mindent. *(Suzanne leül, a grófnő diktál)* Új szöveg az ismert dallamra: ...Gyönyörű lesz, az óriás gesztenyék alatt... Gyönyörű lesz az est...

SUZANNE *(ír)* Az óriás gesztenyék alatt... És aztán?

GRÓFNŐ Azt hiszed, nem ért ennyiből?

SUZANNE *(újraolvassa)* Aha. *(összehajtja a levelet)* De mivel zárjam le?

GRÓFNŐ Egy gombostűvel, siess: azzal fog válaszolni. Írd a hátára: *Küldje vissza a pecsétet.*

SUZANNE *(nevetve írja)* Ja úgy! *A pecsétet...* Ez mulatságosabb, mint az a másik pecsét!

GRÓFNŐ *(fájdalmas emlékezéssel)* Ah!

SUZANNE *(keresgél)* Nálam most nincs gombostű!

GRÓFNŐ *(kihúz egyet a köpenyéből)* Vedd el ezt. *(kebléből földre hull az apród szalagja)* A szalagom!

SUZANNE *(fölveszi)* Hisz ez a kis tolvajé! Csak nem volt olyan kegyetlen, hogy...?

GRÓFNŐ Talán a karján hagytam volna? Jól néznénk ki. Add vissza!

SUZANNE A kegyelmes asszony nem hordhatja ezt a vérrel szennyezett szalagot.

GRÓFNŐ *(visszaveszi)* Nagyon jó lesz Fanchette-nak... Ha majd megint virágot hoz...

NEGYPEDIK JELENET

Fiatal pásztorlány, Chérubin, lánynak öltözve, Fanchette és sok hasonlóan öltözött lány, kezükben csokrokkal; a grófnő, Suzanne

FANCHETTE Itt vannak a lányok a faluból, virágot hoztak a kegyelmes asszonynak.

GRÓFNŐ *(gyorsan összemarkolja a szalagot)* Bűbájosak! Sajnálom, hogy nem ismerlek mindnyájukat közelebből, kicsikéim. *(Chérubinra mutat)* Ki ez a helyes kislány, aki olyan szemérmesen elhúzódik?

PÁSZTORLÁNY Az unokahúgom, kegyelmes asszony; most jött, a lakodalomra.

GRÓFNŐ Milyen bájos. Húsz csokrot úgysem tudnék viselni, tiszteljük meg hát a vendéget. *(elveszi Chérubintól a csokrot és homlokon csókolja)* Hogy elpirult! *(Suzanne-nak)* Te nem úgy látod, Zsuzsi, hogy nagyon hasonlít valakihez?

SUZANNE Csakugyan, a megszólalásig.

CHÉRUBIN Ó, ez a csók, ezt nem is reméltem volna!

ÖTÖDIK JELENET

A kislányok, köztük Chérubin; Fanchette, Antonio, a gróf, grófnő, Suzanne

- ANTONIO Aszondom én, kegyelmes uram, hogy itt van köztük: a lányomnál öltöztették át, még ott van minden holmija. Ez itt a tiszti kalapja, ezt kivettem a kupacból. *(közelebb lép, mindent lányt megnéz, felismeri Chérubint, leveszi róla a fejkötőjét, Chérubin hosszú copfja a vállára hull. A fejébe nyomja a tiszti kalapot és azt mondja)* A hétszázát! Itt van, e, a tiszt úr!
- GRÓFNŐ *(hátrahőköl)* Szent Isten!
- SUZANNE Kis hülye!
- ANTONIO Mondtam én mindjárt, hogy ő az!...
- GRÓF *(haragosan)* Nos, asszonyom?
- GRÓF Nos, uram! Láthatja hogy önnél is jobban meglepődtem, és legalább annyira felháborít, mint önt.
- GRÓF Látom; és ma délelőtt?
- GRÓFNŐ Hibát követnék el, ha továbbra is félrevezetném. Valóban nálam járt akkor. Ott fogtunk abba a kis csínybe, amit ezek a gyerekek fejeztek be; éppen öltöztettük, amikor meglepett minket: ön oly könnyen elveszti a fejét! a gyermek menekült, én zavarba estem, a többi az általános felfordulásból következett.
- GRÓF *(bosszúsan, Chérubinhoz)* Miért nem utazott el?
- CHÉRUBIN *(lekapja fejéről a kalapját)* Kegyelmes uram...
- GRÓF Megbűnhődsz az engedetlenségedért
- FANCHETTE *(szeleburdian)* Kegyelmes uram, tessék meghallgatni! Valahányszor megölelt engem a kegyelmes úr, ugye tetszik emlékezni, mit tetszett mindig mondani: *Ha szeretni fogsz, kicsi Fanchette mindent megkapsz tőlem, amit csak akarsz.*
- GRÓF *(elvörösödik)* Ezt mondtam volna?
- FANCHETTE Ahelyett, hogy meg tetszene büntetni Chérubint, inkább tessék minket összeadni, és én a bolondulásig szeretni fogom a kegyelmes urat.
- GRÓF *(félre)* Mindenkit megbabonáz ez a kölyök?
- GRÓFNŐ Nos, uram; úgy látszik ön következik; ez a gyermeki vallomás, mely éppoly ártatlan, mint az enyém, két dolgot tanúsít egyszerre: ha fájdalmat okozok önnek, ezt sohasem teszem szándékosan, ön viszont mindent elkövet, hogy újra meg újra megsebezze a szívemet.
- ANTONIO Hát még a kegyelmes úr is? A szentségit! Majd helyrefofozom ezt a kis betyárt, ahogy szegény megboldogult édesanyja tette volna!... Még nem esett meg a baj, nem azér, de a kegyelmes asszony is tudja, mi van, ha megnő a kislány...
- GRÓF *(csüggedten, félre)* Egy rossz szellem fordít mindent ellenem!

HATODIK JELENET

Lányok, Antonio, Chérubin, Figaro, a gróf, a grófnő, Suzanne

- FIGARO Kegyelmes uram, ne tessék feltartani a lányokat, mert nem tudjuk elkezdni sem az ünnepet, sem a táncot.
- GRÓF Táncolnál? Nem mondd komolyan! Hisz akkorát estél ma reggel, hogy kifícamítottad a jobb lábadat!
- FIGARO *(mozgatja a lábát)* Egy kicsit fáj még; semmi az egész. *(a lányoknak)* Gyertek, szépségeim, gyertek!
- GRÓF *(maga felé fordítja)* Nagy szerencséd volt, hogy azok az ágyások olyan porhanyósak.
- FIGARO Szerencsém az tényleg volt, különben...
- ANTONIO *(maga felé fordítja)* Még össze is húzódkodott, úgy esett le a földre.
- FIGARO Ha ügyesebb vagyok, nyilván a levegőben maradok! *(a lánykákhöz)* Jönnék már, kisasszonyok?
- ANTONIO *(maga felé fordítja)* Eközben a kis apród Sevilla felé vágatott?
- FIGARO Vágatott vagy ügetett!...
- GRÓF *(maga felé fordítja)* És a kinevezése végig a te zsebedben volt?
- FIGARO *(némileg döbbenten)* Természetesen, de mi ez kihallgatás? *(a kislányokhoz)* Gyerünk, gyerekek!
- ANTONIO *(kézenfogja Chérubint)* Itt van egy kislány, aki azt állítja, hogy az én leendő unokaöcsém az egy hazug ember.
- FIGARO *(meglepetéssel)* ...Chérubin!... *(félre)* A kis hülye majom!
- ANTONIO Pedzed már?
- FIGARO *(keresgélve)* Pedzem... pedzem... És mit énekelt a kicsike?
- GRÓF *(szárazon)* Nem énekel, hanem azt beszéli, hogy ő ugrott a viola-ágyásokra.
- FIGARO *(eltűnődik)* Vagy úgy! Azt beszéli?... Akkor biztos úgy is van. Amiről nem tudok, azt nem vitatom.
- GRÓF Szóval ő is, te is?...
- FIGARO Miért ne? Néha valósággal elfogja az embert az ugorhatnék: gondoljon Panurge birkáira; és ha a kegyelmes úr dühöng, nincs ember, aki ne kockáztatná inkább...
- GRÓF Egyszerre, mindketten?

FIGARO Ha úgy hozza, több tucat is kiugrott volna; de mit számít ez kegyelmes uram, ha egyszer senki sem sérült meg? *(a kislányoknak)* Gyerünk, mi lesz már!

GRÓF *(magánkívül)* Talán színházban vagyunk? *(kintről harsonaszó hallatszik be)*

FIGARO Megadták a jelet az ünnepi bevonulásra. A helyetekre, szépségeim, a helyetekre. Jer, add a karod, Suzanne. *(mind elfutnak, Chérubin marad ott egyedül, a fejét lehajtja)*

HETEDIK JELENET

Chérubin, a gróf, a grófnő

GRÓF *(Figaro után néz)* Láttak már ilyen gátlástalan alakot? *(az apródnak)* Ami pedig őalamusztiságát illeti, ne játssza itt nekem a szégyenlőst, öltözzön át egykettőre, többé ne lássam ma este.

GRÓFNŐ Unatkozni fog szegényke.

CHÉRUBIN *(szeleburdian)* Unatkozni? Én? A homlokomon annyi boldogsággal, ami száz év börtönt is megér! *(felteszi a kalapját és elszalad)*

NYOLCADIK JELENET

A gróf, a grófnő
A grófnő nem beszél, csak hevesen legyezi magát

GRÓF Mi ez a boldogság a homlokán?

GRÓFNŐ *(zavartan)* Az... első tisztí kalapja, nyilván; a gyerekek mindenből játékot csinálnak. *(el akar menni)*

GRÓF Nem marad velünk, grófnő?

GRÓFNŐ Tudja, hogy nem érzem jól magam.

GRÓF Csak egy pillanatra maradjon, a pártfogoltja kedvéért, különben még azt hinném, haragszik.

GRÓFNŐ Itt jön a két menyegzői menet, ülünk le, fogadjuk őket.

GRÓF *(félre)* Menyegző! El kell tűrni, amit nem tudunk legyűrni!

KILENCEDIK JELENET

A gróf, a grófné, ülnek; induló ütemben szól a Folies d'Espagne

MENET

MEZŐŐRÖK, vállukon puska.

PANDÚROK, BÉKEBÍRÁK, HÜBELE.

PARASZTOK, PARASZTASSZONYOK, ünnepi viseletben.

KÉT FIATAL LÁNY, kezükben a fehér tollakkal díszített szűzi fejék;

KÉT MÁSIK, a fehér fátyollal;

KÉT MÁSIK a kesztyűt és s menyasszonyi csokrot hozza.

ANTONIO, mint násznagy, kézenfogva vezeti SUZANNE-t.

KÉT MÁSIK FIATAL LÁNY másik fehér fejéket, fátylat, csokrot hoznak, az elsőkhöz hasonlókat, Marcellina számára.

FIGARO násznagyként vezeti MARCELLINÁT, a menetet a DOKTOR zárja be, hatalmas virágcsokorral a kezében. Ahogy a fiatal lányok a gróf előtt elhaladnak, a szolgáltnak átadják a Suzanne-nak és Marcellinának szánt díszeket.

A parasztok és parasztasszonyok sorba állnak a terem két oldalán, fandangót járnak, kasztanyettet csörgetnek; utána kettős riturnell következik, ezalatt vezeti Antonio Suzanne-t a gróf elé, aki előtt Suzanne letérdepel. Míg a gróf Suzanne fejére teszi a fejéket, a fátylat és átadja neki a csokrot, két lány éneklő a következő duettet:

*Ifjú mátká, dicséred az úrt ma énekeddel,
Mert feladja im rádformált jogát,
S a gyönyör felett aratott győzelemmel
Hitvesednek szűz-tisztán ad át.*

Suzanne térdepel, és a dal utolsó soránál megrántja a gróf kabátja szárát, megmutatja neki a kezében tartott levelet; ezután a nézők felőli kezét a fejéhez emeli, ahol a gróf úgy tesz, mintha megigazítaná a fejéket; Suzanne odaadja neki a levelet.

A gróf titokban a keblébe rejti; befejeződik a duett; a menyasszony felemelkedik és nagyot pukedlizik a gróf előtt.

Figaro érkezik, átveszi Suzanne-t a gróf kezéből és a terem másik oldalára vonulnak, Marcellina mellé.

Ezalatt újabb fandangót táncolnak.

A gróf, akinek sürgős, hogy elolvassa Suzanne levelét, a színpad elejére jön, előveszi a levelet; de miközben kihúzza, olyan mozdulatot tesz, mint aki kegyetlenül megszúrta valamivel az ujját; rázogatja, nyomogatja, szopogatja és a tűvel lezárt levélre nézve így szól:

GRÓF *(a zenekar ezalatt pianissimóban játszik, csakúgy mint Figaro mondatai alatt) A fene vigye el a nőket, hogy mindenbe tűt kell szúrniuk! (ledobja a tűt a földre, azután elolvassa a levelet és megcsókolja)*

FIGARO *(aki ezt végignézte, így szól anyjához és Suzanne-hoz)* Ez biztos egy szerelmeslevél lesz, az egyik lányka csúszthatta a kezébe menet közben. Gombostűvel volt lezárva, ami kegyetlenül megszúrta.

A tánc újra kezdődik: a gróf, aki elolvasta a levelet, most megfordítja, és látja, hogy vissza kell küldenie a pecsétet válaszul. Keresgél a földön, végül megtalálja a tűt, amit a kabátujjába tűz.

FIGARO *(Suzanne-nak és Marcellinának)* Minden drága neki, ami a szeretett lényhez tartozik. Tessék, most még a tűt is felszedi. Mulatságos egy pofa!

Ezalatt Suzanne jeleket vált a grófnővel. A tánc véget ér, a kettős riturnell kezdődik.

Figaro most Marcellinát vezeti a gróf elé; abban a pillanatban, amikor a gróf elveszi a fejéket és elénekelnék a duettet, kiáltások szakítják meg a szertartást.

AJTÓNÁLLÓ Megállás, uraim, megállás! Ide úgyse fértek be mindannyian... Őrség! Őrség! *(a mezőőrök odasietnek)*

GRÓF *(felkel)* Mi történik ott?

AJTÓNÁLLÓ Kegyelmes uram, megjött Bazilio úr, nyakán az egész nagyközséggel, akik hallgatják ahogy énekel.

GRÓF Bejöhet, de egyedül.

GRÓFNŐ Engedje meg, hogy visszavonuljak.

GRÓF Nem fogom elfelejteni a kedvességét.

GRÓFNŐ Suzanne?... Majd később visszajön. *(félre, Suzanne-hoz)* Menjünk ruhát cserélni. *(el, Suzanne-nal)*

MARCELLINA Csak azért jön, hogy bajt keverjen.

FIGARO Majd elveszük tőle a kedvét.

TIZEDIK JELENET

Az előbbieket, kivéve a grófnőt és Suzanne-t; Bazilio, kezében a gitárja; Naplop

BAZILIO *(belép, a darabvégi vaudeville dallamára énekel)*

Ti megbántott és hűséges szívek,
Kiket megperzselt a szalmalángja,
Ne átkozzátok szerelmeitek,
Ha kedvet kaptak egy kis változásra!
Két szárnyat kapott Ámor, de minek?
Ha nem a szálldosásra?
Ha nem a szálldosásra?
Ha nem a szálldosásra?

FIGARO *(elindul felé)* Igen, két szárnyat kapott Ámor, ráadásul a szálldosásra, valóban - de mit akarsz ezzel mondani?

BAZILIO *(Naplopra mutat)* Én csak bebizonyítom engedelmességemet a kegyelmes úr iránt és énekemmel szórakoztatom ezt a társaságához tartozó urat - tehát elvárom, hogy szolgáltasson nekem is igazságot.

NAPLOP Hát nem volt nagy szórakozás, nagyságos úr, hallgatni a kornyikálását.

GRÓF Mit kívánsz, Bazilio?

BAZILIO Hát csak azt, ami jár, Marcellina kezét; és tiltakozom...

FIGARO *(közeledik)* Uram, látott már sültbolondot?

BAZILIO Uram, most is látok egyet.

FIGARO Mivel ilyen jó tükör a szemem, tanulmányozhatod a következményeket is benne. Ha csak egy pillantást is mersz vetni a nagyságos asszonyra...

BARTOLO De miért? Hagyd beszélni...

HÜBELE *(kettejük közé áll)* Há-át szabad i-ilyet két jo-óbarátaak...

FIGARO Mi, barátok?

BAZILIO Nagy tévedés!

FIGARO *(gyorsan)* Mert teleírt pár füzet kottát?

BAZILIO *(gyorsan)* Mert lehozta bökversét az újság?

FIGARO *(gyorsan)* Sramlizenész!

BAZILIO *(gyorsan)* Kultúrvigéc!

FIGARO *(gyorsan)* Hangversenytermek réme!

BAZILIO *(gyorsan)* Lovasfutárok krémje.

GRÓF *(ülve)* Szemtelenek vagytok mind a ketten.

BAZILIO Folyton piszkol!

FIGARO Ha volna még mit kenni rá!

BAZILIO Azt terjeszti rólam, hogy hülye vagyok.

FIGARO Ne a visszhangot, magadat okold.

BAZILIO Mikor a tanítványaim tehetsége színpadért kiált...

FIGARO Üvölt.

BAZILIO Megint kezdi!

FIGARO De ha egyszer így igaz? Herceg vagy talán, hogy a talpad nyalják? Viseld el az igazságot, nyomoronc! Ha már nem tudsz fizetett hízelgőt tartani. Ha meg annyira félsz tőlünk, mért jössz ide, hogy elrontsd az ünnepet?

BAZILIO *(Marcellinának)* Nem azt ígérte, hogy ha négy év múltán sem talál társat magának, nekem adja a kezét?

MARCELLINA De mi volt a feltételem?

BAZILIO Hogy amennyiben megtalálja elveszett fiát, őt örökbefogadom.

MIND EGYÜTT Megvan!

BAZILIO Ezen ne múljon!

MIND EGYÜTT *(Figaróra mutatnak)* Ő az.

BAZILIO *(rémülten hátrál)* Az ördög!

HÜBELE *(Baziliónak)* I-inkább lemond a kedves mamájáról

BAZILIO Van annál kínosabb, mintha egy ilyen lókötő apjának hiszik az embert?

FIGARO Van, ha a fiának nézik. Ne nevetess.

BAZILIO *(Figaróra mutat)* Ahol ez az ember valaki, ott én kijelentem, hogy senki vagyok. *(el)*

TIZENEGYEDIK JELENET

Előbbieket, kivéve Baziliót.

BARTOLO *(nevet)*

FIGARO *(fickándozik örömeiben)* A végén mégis hozzájutok a feleségemhez!

GRÓF *(félre)* Én meg a szeretőmhöz. *(felkel)*

HÜBELE *(Marcellinának)* És mindenki e-elégedett.

GRÓF Írják meg a két szerződést; aláírom.

MIND EGYÜTT Vivát! *(kimennek)*

GRÓF Pihennem kell egy órát. *(indul a többivel)*

TIZENKETTEDIK JELENET

Naplop, Figaro, Marcellina, a gróf

NAPLOP *(Figaronak)* Én meg menek a nagy gesztenyefákhoz, segíteni a tűzijáték-nál.

GRÓF *(futva visszajön)* Ki adta ezt az idióta parancsot?

FIGARO Mi vele a gond?

GRÓF *(élénken)* A grófnő nem érzi jól magát - ő honnan nézi végig a tűzi-játékot? A teraszon kell megcsinálni, szemben a lakosztályával.

FIGARO Megértetted, Naplop? A teraszon.

GRÓF Még hogy a gesztenyefák alatt! Micsoda ötlet! *(el, félre)* Majdnem füstbe ment a találkám.

TIZENHARMADIK JELENET

Figaro, Marcellina

- FIGARO Nézzenek oda, hogy törődik a feleségével *(ki akar menni)*
- MARCELLINA *(megállítja)* Csak még két szót, fiam. Szeretnék tisztázni veled valamit. Becsapott a szívem, igazságtalan voltam bájos feleségeddel szemben: azt hittem összeszűrte a levelet a gróffal, hiába tudtam Baziliótól, hogy hallani sem akart róla.
- FIGARO Rosszul ismered a fiadat, ha azt hiszed, hogy az ilyen női indulatok hatni tudnak rám. Engem a legfifikásabb nő sem tud megtéveszteni.
- MARCELLINA Ehhez tartsd magad mindig, fiam, mert a féltékenység...
- FIGARO ...a bomlott elme betegsége, hiúság buta szüleménye. Nekem erről megvan a magam filozófiája... s az megingathatatlan; ha Suzanne mégis megcsalna egy szép napon, előre megbocsátom neki: úgysem lesz könnyű dolga... *(megfordul és észreveszi Fanchette-t, amint jobbra-balra tekintve valakit keresgél)*

TIZENNEGYEDIK JELENET

Figaro, Fanchette, Marcellina

- FIGARO Nocsak... hallgatózik a kishúgom?
- FANCHETTE Nem én: azt nem illik.
- FIGARO Mondják - de mivel hasznot hajt, a kedvéért az emberek inkább elfeledkeznek az illendőségről.
- FANCHETTE Csak kerestem valakit.
- FIGARO Kis képmutató! Nagyon jól tudod, hogy nincs itt az illető.
- FANCHETTE Kicsoda?
- FIGARO Chérubin.
- FANCHETTE Nem is őt keresem, mert azt jól tudom, hogy ő hol van; hanem Suzanne nénikémet.
- FIGARO És mit akar tőle az én kishúgom?
- FANCHETTE Neked, bácsikám, elárulhatom. - Csak... csak egy gombostűt akarok neki visszaadni.
- FIGARO *(élénken)* Egy gombostűt! Egy gombostűt!... És ki küldi neki, te kis béka? A te korodban elkezdni ezt a mesters... *(összeszedi magát és kedvesen mondja)* ...amivel megbíznak azt rendesen elvégzed, ugye Fanchette? Az én csinos húgocskám igazán készséges...

FANCHETTE Akkor kire haragudott meg annyira? Már megyek is.

FIGARO *(visszatartja)* Na, még ne, hisz csak tréfáltam. Ugye a gombostűt azért adta a kegyelmes úr, hogy visszaadd Suzanne-nak; egy levélke volt összetűzve vele; láthatod, mindent tudok.

FANCHETTE Ha ilyen jól tetszik tudni, akkor mért tetszik kérdezni?

FIGARO *(keresgéli a szavakat)* Csak mert mulatságos volna megtudni, hogyan bízott meg téged a kegyelmes úr ezzel a feladattal

FANCHETTE *(naivan)* Úgy volt, ahogy mondani tetszett: *Fogd, kis Fanchette, add ezt a tűt a szép kuzinodnak, és csak annyit mondj, hogy ez a nagy gesztenyefa pecsétje...*

FIGARO A nagy...?

FANCHETTE *Gesztenyefáé.* De azt is hozzátette: *vigyázz, ne lásson meg senki.*

FIGARO Fogadj is szót, kishúgom: szerencsére nem látott meg senki. Végezd el szépen, ami a feladatod, de semmi olyat ne mondj Suzanne-nak, amit nem parancsolt meg a kegyelmes úr.

FANCHETTE Mért mondanék? Bácsikám úgy látszik gyereknek néz. *(ugrándozva kiszalad)*

TIZENÖTÖDIK JELENET

Figaro, Marcellina

FIGARO Nos, anyám?

MARCELLINA Nos, fiam?

FIGARO *(mint aki nem kap levegőt)* Hogy az a...! Mi ez, mi történik itt...?

MARCELLINA Mi történne? Mi van? Valami baj van?

FIGARO *(szívére tett kézzel)* Ólomsúllyal nehezedik rám, amit most hallottam.

MARCELLINA *(nevet)* Az a nagy magabiztosságod csak felfújtt léggömb volna? Egy gombostű és vége!

FIGARO *(őrjöngve)* De ez az a gombostű volt anyám, amit felszedett a földről!...

MARCELLINA *(arra emlékeztetve, amit az előbb Figaro mondott)* A féltékenység? Nekem erről megvan a magam filozófiája, anyám... s az megingathatatlan; ha Suzanne mégis megcsalna egy szép napon, előre megbocsátom neki...

- FIGARO *(élénken)* Ó, anyám, az ember mindig úgy beszél, ahogy a szíve diktálja: a legridegebb bíró is másként látja a törvényt, ha magát kell védenie! - Már nem csodálkozom, mért volt olyan ingerült a tűzijáték miatt. - Ami pedig azt a gombostű-szurkáló kicsikémet illeti, hiába ábrándozik a gesztenyéről! Annyira már hozzám tartozik, hogy vérbeboruljon tőle az agyam, de annyira még nem, hogy ne szabadulhatnék meg tőle, és ne vehetnék el egy másikat...
- MARCELLINA Ez már igen! Tegyük tönkre mindent, a pusztá gyanú miatt. Mi bizonyítja, hogy téged vezet az orrodnál fogva és nem a grófot, megmondanád? Megfellebbezhetetlenül ítélsz, mielőtt megvizsgáltad volna az ügyét. Ha egyáltalán odamegy a találkára, tudod-e, mik a szándékai, mit fog majd mondani és mit csinál? Megfontoltabb embernek hittelek.
- FIGARO *(áhítattal csókol kezét Marcellinának)* Igaza van, anyám, igaza, nagyon igaza, tökéletesen igaza. De azért az ember ne tagadja meg a természetét, mama! Csak jobb lesz tőle. Rendben: mielőtt bármit tennénk vagy ítélnénk, vizsgáljuk meg a tényeket. Tudom, hogy hol lesz a találka. Agyő, anyám. *(el)*

TIZENHATODIK JELENET

Marcellina, egyedül

- MARCELLINA Ég veled. - És én is tudom. Most, hogy őt így lecsitítottam, nézzünk Suzanne után; vagyis inkább figyelmeztessük; olyan kedves teremtés! Ha nem ugraszt minket senki össze, csak össze tudunk mi fogni, szegény, elnyomott nők, ellenetek, ti büszke, ti félelmetes... *(nevetve)* de végül mégiscsak együgyű férfiak *(el)*

ÖTÖDIK FELVONÁS

Tér a gesztenyefák alatt, egy park közepén; két pavilon, kiosk, vagy kerti házikó áll jobb- és baloldalon; a színpad mélyén díszesen művelt tisztás, elől fűsáv. A színpad sötét.

ELSŐ JELENET

Fanchette, egyedül

FANCHETTE *(egyik kezében két sütemény és egy narancs, a másikban égő lampion)*
Azt mondta, a baloldali pavilonban lesz. Ez az. - De ha mégse jön el, akkor mit tegyek... Ezek a gonosz cselédek a kamrában, nekem még egy narancsot és két szem süteményt sem akartak adni! - Kinek lesz, kisasszony? - Kinek, hát valakinek! - Tudjuk ám, kinek. - És ha úgy van is? Csak mert a kegyelmes úr nem akarja látni, muszáj neki éhenhalnia? - Egy nagy puszit kellett adnom érte!... Ki tudja? Talán majd tőle visszakapom. *(észreveszi Figarot, aki őt figyeli - felsikolt)* Ah! *(elfut és beszalad a baloldali pavilonba)*

MÁSODIK JELENET

Figaro, vállán nagy köpeny, szemébe húzott széles kalap; Bazilio, Antonio, Bartolo, Hübele, Naplop, egy csapat szolgál és paraszt.

FIGARO *(eleinte egyedül)* Ez Fanchette! *(sorban végigméri az érkezőket és komoran így szól)* Jó napot, urak, jó estét - mind itt vagytok?

BAZILIO Mind, akiket sürgősen iderendeltél.

FIGARO Hány óra lehet most körülbelül?

ANTONIO *(a levegőbe kémlel)* A holdnak már föl köllött volna gyünni.

BARTOLO Miféle sötét dologra készülsz te? Úgy nézel ki, mint egy összeesküvő!

FIGARO *(izgatottan)* Ha nem tévedek, ugyebár ti egy lakodalom miatt jöttetek a kastélyba?

HÜBELE U-úgy van.

ANTONIO A parkba indultunk, ott akartuk megvárni a jelet az ünnepségre.

FIGARO Akkor itt a helyetek, uraim; ezen a szent helyen ünnepeljük meg majd a tisztességes leányzót, akit ma feleségül veszek és vele együtt a derék nagyurat, aki őt magának kiszemelte.

BAZILIO *(eszébe jut, mi történt napközben)* Aha, mindent tudok. Hallgassatok rám, húzódjunk odébb, egy találkáról van szó; majd elmondom részletesen.

HÜBELE *(Figaróhoz)* Ma-ajd visszajövünk.

FIGARO Ha szólítalak, azonnal jöjjetek; és mondjatok el akárminek, ha nem lesz itt részetek egy épületes kis színelőadásban.

BARTOLO Ne feledd, hogy okos ember nem kezd a nagyokkal.

FIGARO Nem felejttem

BARTOLO És hogy az adu mindig náluk van - mert erősebbek.

FIGARO Na meg csálnak is, rendesen. De azt se feledd, hogy a pipogyával minden gazfickó elbánik.

BARTOLO Bezony.

FIGARO S én, ha nem is kékvérű, de Zöldvéry vagyok, anyám után.

BARTOLO Ezt megszállta ördög.

HÜBELE Me-eg bizony.

BAZILIO *(félre)* Szóval a gróf meg Suzanne összeszűrték a levelet a hátam mögött? Annál jobban örülök ennek az egész felfordulásnak.

FIGARO *(a szolgálkhoz)* Nektek nem megparancsoltam, csiszlikek, hogy fényesre világítsátok nekem az egész környéket? Aki a kezem közé kerül, annak meg vannak számlálva a napjai... *(elkapja Naplop karját és megrázza)*

NAPLOP *(sírva-ríva megy ki)* Áu! Állat, barom!

BAZILIO *(távozóban)* Isten tartsa meg a jókedvedet, férjek gyöngye *(mind el)*

HARMADIK JELENET

Figaro, egyedül

FIGARO *(járkál a sötétben, rettentő komoran mondja)* Asszony, asszony, asszony! Esendő, csalfa lény!... Minden teremtetett állat az ösztönére hallgat: ti arra, hogy csálni kell? Hiába unszoltam a grófnő előtt, hallani sem akart róla; ezzel szemben az esküvő kellős közepén, pont mikor hűséget esküdött... Az meg nevetett, míg olvasta a levelet, az az álnok. Úgy álltam ott, mint egy hülye... Nem, tisztelt gróf úr, nem kapja meg... nem lesz a magáé! Nagyúr az lehet, de nagy szellem soha! Legyen csak büszke a vagyonára, a rangjára, a kitüntetéseire, a hivatalára! De mondja, mit tett ön azért, hogy ilyen magasra jutott? Vette magának a fáradtságot, volt szíves megszületni. Pedig milyen középszerű! Nekem meg, a fene vigye el! több észre és körültekintésre volt szükségem ahhoz, hogy kiemelkedjem a szürke tömegből, hogy egyáltalán életben maradjak, mint amennyivel száz évig is elkormányozzák Spanyolországot; és most maga akar velem kikezdeni? Jönnek... Ez Suzanne... nem, senki... Pokolsötét az éj! Még

félíg se vagyok férj, de máris beleestem a legostobább férjszerepbe! *(leül egy padra)* Van-e abszurdabb sors, mint az enyém? Azt se tudom, ki szült, banditák elrabolnak, annak nevelnek engem is, de megundorodom az egésztől, valami tisztességes foglalkozásra vágyom - de mindenhol ajtót mutatnak! Kémiai tanulmányokba vetem magam, tanulok hozzá gyógyszeriant, sebészetet, de még egy nagy úr protekciója is alig volt elég ahhoz, hogy pályámat elkezdhessem, - mint lódoktor. - Mivel nem akarom tovább szomorítani a beteg állatok életét, és hogy kipróbáljam a legellentétebb foglalkozást, bevetem magam a színház világába: úgy kellett, mint malomkő a nyakamba! Összecsapok egy komédiát a hárem-erkölcsökről; spanyol íróként, gondolom, nyugodtan gúnyt űzhetek Mohamed prófétából: erre jön egy követ... azt se tudom, honnan, feljelent, hogy költészetem sérti a Magas Portát, Perzsiát, az Ind félsziget jelentős részét, egész Egyiptomot, Barca, Tripoli, Tunisz, Algír és Marokkó királyságát: és tessék, kis komédiámat máglyára vetik, hogy a mohamedán hercegek kedvébe járjanak, akik nyilván olvasni se tudnak, és egyetlen vágyuk, hogy korbáccsal kékre püföljék a hátunkat és közben azt üvölsék: „keresztény kutyák!” - Ha megalázni nem is lehet a szellemet, meghurcolni azt igen. - Orcám beesik, tartozom a háziúrnak: már látom jönni a rémséges végrehajtót, a parókájába tűzött tollal, beleremegek, és túl is teszem magam az egészen. Akkoriban vita folyt, a gazdagság természetéről, de mivel elmélkedni olyan dolgokról is lehet, amik nincsenek az ember birtokában, bár egy fillérem sem volt, írok egy dolgozatot a pénz értékéről és a tiszta bevételről, mire látom, hogy a kocsi előtt, amiben visznek, leeresztik egy nagy erőd felvonóhidját, ahová belépve felhagytam minden reménnyel és lemondhattam a szabadságról. *(felkel)* Csak egyszer elkaphatnék egy ilyen újsütetű nagy embert, aki könnyű szívvel tesz tönkre másokat; jól megmondanám neki a véleményemet amikor egy kiadós kegyvesztettség kigyógyítja a gögijéből. Megmondanám, hogy a kinyomtatott ostobaságoknak nincs semmi jelentősége, csak ott, ahol tilos a terjesztésük, hogy a bírálat szabadsága nélkül mit sem ér a hízelgő magasztalás; és hogy csak a kicsi ember fél a kicsi betűktől. *(visszaül)* Elegük lett abból, hogy egy ilyen ingyenszöveget tovább tartsanak és egy szép napon kitettek az utcára; és mivel ebédelni akkor is kell, ha az ember éppen nincs börtönben, megint kihegyezem a tollamat, mindenhol érdeklődöm, mi újság; mondják, hogy pénzügyi visszavonultságom idején Madridban új rendszert léptettek életbe, bevezették a szabadkereskedelmet és ez a sajtótermékekre is vonatkozik, azzal a kikötéssel, hogy írásaimban nem említem sem a hatóságokat, sem a vallást, sem a politikát, sem az erkölcsöket, sem hivatali személyeket, sem a hiteltestületeket, sem az operát, sem egyéb látványosságokat, sem senkit, akinek bármilyen véleménye van, egyébként mindent szabadon kinyomtathatok, mindössze két-három cenzor felügyelete alatt. Élni kívánván az édes szabadsággal, kis időszaki kiadvány megjelentetését hirdetem meg, úgy vélem senki vizeit nem zavarom, ha újságomat *Limlomnak* nevezem el. Huhh! Ezer zugfirkász támad rám; betiltanak; ott állok megint munka nélkül! Teljes volt a kétségbeesésem, mikor valaki rám gondolt egy állás betöltésénél, de sajnos megfeleltem: számolni kellett tudni, egy táncost vettek fel a helyemre. Nincs más hátra, lopni

kell; szerencsejátékban adom a bankot; fordul a kocka! a legjobb helyeken vacsorázom, és úgynevezett előkelőségek tárják ki előttem otthonuk kapuját, hogy odabent legombolják rólam a nyereség háromnegyedét Magas lóra ülhettem volna; kezdtem, megérteni, hogy a meggazdagodáshoz elég ügyesnek és nem kell okosnak lenni. De mivel körülöttem mindenki csal lop és hazudik, és egyedül tőlem várják el, hogy becsületes legyek, megint csak én fizettem rá. Már azon vagyok, hogy búcsút intek ennek a szép világnak, le a víz fenekére, amikor egy jóságos istenség eszembe idézi első foglakozásomat, fogom újra a felszerelést, a fenőszíjat, a reményeket a gőzfejúekre hagyom, szégyenemet az út közepén, mert az csak kolonc a gyalogosnak, városról városra járva borotválók és végre gondtalanul megélek. Nagyúr utazik át Sevillán, felismer, én megházasítom, és cserébe, mert fáradozásaim révén jutott a feleségéhez, most hozzá akar jutni az enyémhez! Megintcsak intrika és újabb viszontagságok! A szakadék szélén állok, és abban a szent pillanatban, amikor feleségül venném a saját anyámat, szép sorban előkerülnek a szüleim. *(felkel és egyre jobban belemelegszik)* Fellángol a vita. Ki volt az? ő volt? Én voltam? Te voltál? Hát akkor kicsoda? *(visszazöttyen a padra)* Milyen bizarr ez az egész!) Hogy kerültem én ebbe? Mért ez történt velem, és mért nem valami más? Ki mérte mindezt szegény fejemre?) Mivel nem szabadon választottam utamat, nem tudom, hogyan térhetnék le róla; virággal hintettem tele, amennyi csak jókedvemből tellett, de a jókedv, amiről most beszélek, az enyém-e? Enyém-e bármi? Enyém-e ez az én, ami úgy foglalkoztat? Ami kezdetben csak ismeretlen részecskék formátlan halmaza; később magatehetetlen, nyomorult pondró; később bolondos kis állat; végül gyönyörre vágyó fiatalember, aki tud élvezni, ehhez megvan minden adottsága; minden mesterségbe belevágott, mert élni muszáj - hol úr volt, hol szolga, ahogy a sorsnak tetszett! - Ambiciózus, de csak hiúságból; szorgalmas, ha a szükség úgy hozza; ám alapvetően mégiscsak lusta... a henyélést élvezi a legjobban! A veszély szónokká teszi; a jókedv költővé; ha az alkalom kívánja, zenész; ha rájön a bolondóra, szerelmes; mindent láttam, mindent végigcsináltam, mindent felhasználtam. De mára szétfoslott minden illúzióm, és kiábrándultam... Kiábrándultam!... Kiábrándultam!... Suzanne, Suzanne, Suzanne! kegyetlenül meggyötörsz!... Lépteket hallok... Jönnek. Itt a mindent eldöntő pillanat! *(visszahúzódik a jobboldali első színpal mögé)*

NEGYEDIK JELENET

Figaro; a grófnő, Suzanne ruháiban; Suzanne, a grófnő ruháiban; Marcellina.

SUZANNE *(halkan, a grófnőnek)* Igen, Marcellina azt mondta, hogy Figaro itt lesz.
 MARCELLINA Itt is van; halkítsd le a hangod.
 SUZANNE Az egyik tehát hallgatózik, a másik pedig mindjárt itt lesz; kezdjék el.

MARCELLINA Hogy mindent halljak, elrejtőzöm a pavilonban. *(bemegy a pavilonba, ahova Fanchette ment be)*

ÖTÖDIK JELENET

Figaro, a grófnő, Suzanne

SUZANNE *(hangosan)* Asszonyom, hogy reszket! Talán fázik?

GRÓFNŐ *(hangosan)* Párás az este, visszafordulok.

SUZANNE *(hangosan)* Ha a kegyelmes asszonynak nincs szüksége rám, egy pillanatra itt maradnék levegőzni, a fák alatt.

GRÓFNŐ *(hangosan)* Még meghűlsz nekem, hűvös a szél.

SUZANNE *(hangosan)* Már hozzászoktam.

FIGARO Hozzá hát! *(A Figaróval szemközti színpal mögé megy)*

HATODIK JELENET

*Figaro, Chérubin, a gróf, a grófnő, Suzanne - Figaro és Suzanne
a saját oldalukon a színpad elejére jönnek -*

CHÉRUBIN *(tisztai öltözetben, vidáman dúdolja a románc dallamát)* La-la-la-la-la-la-la stb., stb.

Keresztanyámért, ki mint a nap
Fáj szívem, s szól a szám.

GRÓFNŐ *(félre)* A kis apród!

CHÉRUBIN *(megáll)* Valaki jár itt; usgyi, gyorsan be a rejtekhelyemre, ahol a kis Fanchette... Egy nő!

GRÓFNŐ *(meghallja)* Szent Isten!

CHÉRUBIN *(előredőlve kémlel a sötétbe)* A szemem káprázik? Ez a tolldíszes fejké,
mely felvillant a félhomályban, azt súgja nekem, hogy ez csak Suzanne
lehetett.

GRÓFNŐ *(félre)* Ha most jönne a gróf!... *(a gróf feltűnik a háttérben)*

CHÉRUBIN *(a grófnő mellé lép és megfogja a kezét, az védekezik)* Igen, ezt a bájos leánykát Suzanne-nak hívják: kit téveszthetne meg puha kezecskéje, a rátoró remegés, a szívem hangos dobbanása! *(a szívére akarja szorítani a grófnő kezét, de az elhúzza)*

GRÓFNÖ *(halkan)* Menjen innen.

CHÉRUBIN Ugye megesett rajtam a szíved, az hozott ide, a búvóhelyem közelébe?
GRÓFNŐ Rögtön jön Figaro!...
GRÓF *(közeledik, félre)* Nem Suzanne-t látom ott?
CHÉRUBIN *(a grófnőnek)* Figarótól nem félek, mert nem is rá vársz te itt.
GRÓFNŐ Hát kire?
GRÓF *(félre)* Valaki van ott vele.
CHÉRUBIN Hát a Monseigneure, te gyalázatos, aki ma reggel kért tőled találkát, mikor én a karosszék mögött lapultam.
GRÓF *(félre, dühöngve)* Már megint ez az átkozott apród!
FIGARO Hallgatózni arany.
SUZANNE *(félre)* A kis fecsegő!
GRÓFNŐ Nagyon lekötelezne, ha magamra hagyna.
CHÉRUBIN Kérem előbb engedelmességem díját.
GRÓFNŐ *(rémülten)* Mit képzelsz?
CHÉRUBIN Előbb húsz csókot a te kontódra, aztán százat a szépséges úrnődére.
GRÓFNŐ Van képe?
CHÉRUBIN Van képem, igen: te a grófnőt helyettesíted a grófnál, én pedig a grófot nálad; aki pedig póruul jár, az csakis Figaro.
FIGARO *(félre)* Kis csirkefogó!
SUZANNE *(félre)* Pimasz, mint egy apród! *(Chérubin meg akarja csókolni a grófnőt; a gróf közéjük lép, ő kapja a csókot)*
GRÓFNŐ *(hátrál)* Egek!
FIGARO *(félre, hallva a csókot)* Szép kis alakot vettem feleségül! *(hallgatózik)*
CHÉRUBIN *(kitapogatja a gróf ruháját, félre)* Ez a kegyelmes úr! *(beszalad a pavilonba, ahol már ott van Fanchette és Marcellina)*

HETEDIK JELENET

Figaro, a gróf, a grófnő, Suzanne

FIGARO *(közeledik)* Most pedig...
GRÓF *(azt hiszi, az apródnak mondja)* Hogy uraságod meg ne duplázza a csókjai számát. *(azt hiszi Chérubinnak ad egy pofont)*
FIGARO *(közvetlenül mellette áll, ő kapja)* Au!...
GRÓF ... Itt van az elsőért máris a fizetség.
FIGARO *(odébbáll, az arcát dörzsöli, félre)* Nem minden arany, ami hallgatózás.

SUZANNE *(hangosan felnevet a másik oldalon)* Hahahahahahahaha!

GRÓF *(a grófnőhöz, akit Suzanne-nak vél)* Mi ütött ebbe az apródba? Kap egy rettenetes nyaklevest és kacagva menekül!

FIGARO *(félre)* Hát ha még ő kapta volna!...

GRÓF Ez tűrhetetlen! Egy lépést sem lehet már tenni... *(a grófnőnek)* De hagyjuk ezt a gyerekséget; ne rontsa el az örömet, hogy itt találalak.

GRÓFNŐ *(Suzanne beszédmódját utánozza)* Hitte volna?

GRÓF Az ötletes levélkéd után! *(megfogja a grófnő kezét)* Te remegsz?

GRÓFNŐ Az előbb nagyon féltem.

GRÓF Nem azért kaptam én a csókot, hogy téged megfosszalak tőle. *(megcsókolja a homlokát)*

GRÓFNŐ Szabad ezt?

FIGARO *(félre)* Riherongy!

SUZANNE *(félre)* De édes!

GRÓF *(megfogja a felesége kezét)* Milyen puha a kezed, milyen selymes a bőröd; mennyivel szebb a te kezed, mint a grófnőé!

GRÓFNŐ *(félre)* Mit tesz az elfogultság!

GRÓF Van ilyen rugalmas, gömbölyű karja? Ilyen kecses és furfangos ujjai?

GRÓFNŐ *(Suzanne hangján)* És a szerelme...?

GRÓF A szerelem... csupán a szív regénye; valódi történet benne a gyönyöré: az térdepelted eléd.

GRÓFNŐ Már nem szereti?

GRÓF Nagyon szeretem: de három évi együttlét olyan tiszteletreméltóvá tud tenni egy házasságot!

GRÓFNŐ De mi az, ami hiányzik belőle?

GRÓF *(simogatja)* Amit benned megtalálok, szépségem...

GRÓFNŐ De mondja meg.

GRÓF ...Mit tudom én... Kevesebb egyhangúság, kihívóbb viselkedés, az a nem-tudni-mi, amitől vonzó valaki; hogy néha elutasít, nem tudom... A feleségeink azt hiszik, azzal már mindent megtettek, hogy szeretnek, közlik is velünk, hogy szeretnek, de mennyire szeretnek! (már amennyiben szeretnek), és aztán olyan készségesek, folyton-folyvást és szünet nélkül oly fáradhatatlanul szolgálatkészek, hogy egy szép estén, nem kis meglepetésre, a csömör kopog az ajtón a boldogság helyett.

GRÓFNŐ *(félre)* Micsoda lecke!

GRÓF Nézd, kicsi Suzettem, már milliószor megfordult a fejemben, hogy mi csak azért keressük máshol a gyönyört, amit náluk nem találunk, mert nem tanulmányozzák a tetszeni tudás művészetét, hogy életben tartsák, megújítsák, újra meg újra felszítsák a szerelmes vágyakozást, hogy úgy mondjam birtoklásuk varázsát a változatosság révén.

GRÓFNŐ Minden rajtuk múlna?...

GRÓF *(nevetve)* És a férfiakon semmi? Változtassuk meg talán a természetet? A mi dolgunk az, hogy megszerezzük őket, az övék pedig...

GRÓFNŐ Az övék pedig...?

GRÓF Hogy megtartsanak. Ezt túl sokszor elfelejtik.

GRÓFNŐ Hát én nem fogom.

GRÓF Sem én.

FIGARO *(félre)* Sem én.

SUZANNE *(félre)* Sem én.

GRÓF *(megfogja a felesége kezét)* Visszhang van itt. Beszéljünk halkabban. De neked ne legyen ilyesmire gondod, te a szerelemre születél, a lényed csupa tűz, csupa báj, s ha ehhez hozzájön még egy szösszenetnyi szeszély, te leszel a legingerlőbb szerető a világon! *(megcsókolja a homlokát)* Egy kasztíliai szava megmásíthatatlan, kedves Suzanne. Íme az arany, amit ígértem, visszaváltom vele az édes óra jogát, amit önként adsz nekem. De mivel megfizethetetlen a kegy, melyben részesítesz, fogadd el ezt a briliánst is, viseld szerelmem zálogaként.

GRÓFNŐ *(bókol)* Suzanne mindent elfogad.

FIGARO *(félre)* Az utolsó!

SUZANNE *(félre)* Ez is megy a többihez.

GRÓF *(félre)* Haszonleső; annál jobb.

GRÓFNŐ *(hátranéz)* Fáklyákat látok.

GRÓF A nászünnepre készülődnek: mit szólnál ha betérnénk egy pillanatra az egyik házikóba, és továbbengednénk őket?

GRÓFNŐ Sötét van odabent.

GRÓF *(gyengéden bevonja)* Mért baj az? Nem olvasni akarunk.

FIGARO *(félre)* Ez képes és bemegy! Jól sejtettem. *(előlép)*

GRÓF *(kiereszti a hangját, ahogy megfordul)* Ki járkal itt?

FIGARO Nem járkal, hanem érkezik!

GRÓF *(halkan, a grófnőnek)* Ez Figaro!... *(elfut)*

GRÓFNŐ Megyek én is. *(belép a jobboldali pavilonba, míg a gróf eltűnik a színpad mélyén lévő fák között)*

NYOLCADIK JELENET

Figaro, Suzanne, a sötétben

- FIGARO *(azt nézi, hova tűnt a gróf és a grófnő, akit még mindig Suzanne-nak vél)* Nem hallok semmit; nyilván bementek; jól nézek ki. *(más hangon)* Ti kétbalkezes férjek, akik kopókat béreltek és hónapokig gyötritek magatokat a szörnyű gyanúval, és nem tudtok rájönni semmire, mért nem utánoztok engem? Én már az első nap szaglászok a feleségem után, kihallgatom; egy pillanat alatt lehull a lepel, mindent tudok. Ragyogó dolog a bizonyosság, az ember legalább tudja magát mihez tartani. *(élénken járkal)* Hálaisten, evvel sincs több gondom; kit érdekel, hogy becsapott? Az a fő, hogy elkaptam őket.
- SUZANNE *(halkan előrejön a sötétben, félre)* Megfizetsz a gyanúsítgatásáért. *(a grófnő beszédét utánozva)* Ki jár ott?
- FIGARO *(szertelenül)* Ki jár ott? Hát aki tiszta szívéből azt kívánja, bár vitte volna el a pestis, mikor született...
- SUZANNE *(a grófnőhangján)* De hiszen ez Figaro!
- FIGARO *(odanéz és élénken mondja)* Kegyelmes asszonyom!
- SUZANNE Halkabban.
- FIGARO *(gyorsan)* Az ég vezette ide a kegyelmes asszonyt! Mit gondol, hol van most a kegyelmes úr?
- SUZANNE Érdekel is engem az a szívtelen! Mondd...
- FIGARO *(még gyorsabban)* És a hitvesem, Suzanne, mit gondol, hol van most?
- SUZANNE Ne olyan hangosan!
- FIGARO *(nagyon gyorsan)* A kis Suzanne, akit mindenki olyan tisztességesnek tartott, aki megjátszotta a nagy ártatlant. Együtt bezárkóztak oda. Mindjárt kiabálni kezdek.
- SUZANNE *(kezeivel fogja be Figaro száját, elfelejti elváltoztatni a hangját)* Ne kiabáljon.
- FIGARO *(félre)* Ez Suzanne! Goddam!
- SUZANNE *(a grófnő hangján)* Mért olyan nyugtalan?
- FIGARO *(félre)* Az áruló! Túl akart járni az eszemen?
- SUZANNE Bosszút kell állnunk, Figaro.
- FIGARO Ég a vágytól, asszonyom?
- SUZANNE Nem volnék nő, ha nem így lenne. A férfiak száz módot is tudnak a bosszúra.
- FIGARO *(bizalmasan)* Ketten is elegenden leszünk hozzá, asszonyom. A női módszer... az mindennel felér.
- SUZANNE *(félre)* De szívesen pofon vágnám!

FIGARO *(félre)* Nem is lenne rossz, még a nászéjszaka előtt...

SUZANNE Mit ér az ilyen bosszú, ha nem fűszerezi egy kis szerelem!

FIGARO Ha nem érzi, asszonyom, ennek csakis a tisztelem az oka.

SUZANNE *(éllel)* Lehet, hogy őszinte, de nekem elég kényszeredettnek tűnik a vallomása.

FIGARO *(komikus hévvel, térdenállva)* Imádom magát, kegyelmes asszonyom. Vegye tekintetbe az időt, a helyet, a körülményeket, és talán majd pótolja a szívében élő csalódás a bókjaimból látszólag hiányzó szenvedélyt.

SUZANNE *(félre)* Viszket a tenyerem!

FIGARO *(félre)* Úgy ver a szívem!

SUZANNE De uram, gondolt-e már arra...

FIGARO Igen, asszonyom, már gondoltam rá.

SUZANNE ...Hogy a harag és a szerelem...

FIGARO Nem tűr halasztást. A kezét, hölgyem?

SUZANNE *(a saját hangján, miközben egy pofont kever le neki)* Nesze!

FIGARO Ah! demonio! Micsoda pofon!

SUZANNE *(még egyet ad neki)* És ehhez mit szólsz?

FIGARO Ki-kinek-miért-mikor, az ördögbe is? Mi van ma? Pofozónap?

SUZANNE *(minden mondatnál megüti)* Hogy ki-kinek-mikor-miért? Hát Suzanne, és most, és neked - nesze a gyanakvásodért, nesze a bosszúért, az árulásért, a trükkjeidért, a sértéseidért, a terveidért. Ez hát a szerelem? Mondod-e még úgy, mint ma reggel?

FIGARO *(nevetve felemelkedik)* Santa Barbara! Igen, ez a szerelem. Ó boldogság, ó, gyönyörűség! Százszor is boldog Figaro! Üss-verj csillagom, abba ne hagyd! De ha már csupa véraláfutás a testem, nézz jó szemmel kicsi Suzanne a legboldogabb férfira, akit nő valaha is jól eltángált.

SUZANNE A legboldogabb? Te sötét szélhámos; Hát nem elcsábította volna a grófnőt azzal a szédületes gügyögésével, hogy majdnem elfeledkeztem magamról és elmentem vele a grófnő helyet?

FIGARO Ne ismertem volna föl az én édesem hangját?

SUZANNE *(nevetve)* Felismertél? Ezért még bosszút állok!

FIGARO Elpüfölni az embert és utána még neheztelni is rá, ez tényleg nőre vall. De mondd, minek köszönhetem, hogy itt látlak, mikor azt hittem, hogy bent vagy a gróffal? És hogy kerül rád ez a ruha, ami úgy félrevezetett, és most ártatlanságod fényes bizonyítéka?

SUZANNE Ártatlan az te vagy, hogy ilyen naivan belesétáltál a másnak állított csapdába! Tehetünk róla ha egy róka helyett kettőt fogtunk?

FIGARO És ki fogja a másikat?

SUZANNE A felesége.

FIGARO A felesége?

SUZANNE A felesége.

FIGARO *(mint egy őrült)* Figaro, Figaro! Akaszd föl magad; ezt nem tudtad volna kitalálni! - A felesége? Ó, nálunk tizenkétezerszer, sőt, tizenötezerszer eszesebb asszonyok! Az előbbi csókokat tehát nem más kapta, mint...

SUZANNE A kegyelmes asszony.

FIGARO És az apródét?

SUZANNE *(nevet)* Azt a kegyelmes úr.

FIGARO És délelőtt, a karosszék mögött?

SUZANNE Senki.

FIGARO Biztos ön ebben?

SUZANNE *(nevet)* Ma pofoneső lesz, Figaro.

FIGARO *(megcsókolja Suzanne kezét)* A tieid igazi gyöngyszemek. De a grófé az tisztességes nyakleves volt.

SUZANNE Gyerünk, alázkodj meg, te gögös!

FIGARO *(amit mond meg is csinálja)* Úgy van, térdre, hajts fejet, görnyedj, hasalj!

SUZANNE *(nevet)* Ez a szegény gróf! Mennyire igyekezett...

FIGARO *(térdre tápáskodik)* Elcsábítani a saját feleségét!

KILENCEDIK JELENET

A gróf jön hátulról, a jobboldali pavilon felé tart, Figaro, Suzanne.

GRÓF *(magában)* Hiába kerestem a fák közt, lehet, hogy bement ide.

SUZANNE *(Figarónak, halkan)* Ez ő.

GRÓF *(kinyitja a pavilon ajtaját)* Itt vagy, Suzette?

FIGARO *(halkan)* Keresi, én meg azt hittem, hogy...

SUZANNE Nem ismerte meg.

FIGARO Adjuk meg a kegyelemdőfést? *(megcsókolja Suzanne kezét)*

GRÓF *(megfordul)* Egy férfi a grófnő lábainál!... És nincs nálam fegyver! *(közelebb jön)*

FIGARO *(feláll, elváltoztatott hangon)* Bocsásson meg asszonyom, hogy szokásos találkánkat az esküvő napjára időzítettem.

GRÓF *(félre)* Ez az alak volt az öltözőfülkében. *(a homlokára csap)*

FIGARO De még egy ilyen ostoba félreértés sem akadályozhatja meg vágyaink beteljesülését.

GRÓF *(félre)* Dögvész, halál, pokol!

FIGARO *(a házikó felé vezeti Suzanne-t, halkán)* Szitkozódik. *(fennhangon)* Siessünk asszonyom, köszörüljük ki a reggeli csorbát, amikor ki kellett ugranom az ablakon.

GRÓF *(félre)* Végre minden kiderült.

SUZANNE *(a jobboldali pavilon előtt)* Mielőtt utánam jönne, nézzen körül, nem követtek-e. *(Figaro homlokon csókolja Suzanne-t)*

GRÓF *(felkiált)* Bosszút! *(Suzanne beszalad a házba, ahova Fanchette, Marcellina és Chérubin mentek be)*

TIZEDIK JELENET

A gróf, Figaro. A gróf megragadja Figaro karját.

FIGARO *(szörnyű rémületet színelve)* Hisz ez a gazdám!

GRÓF *(felismeri)* Te gazember! Most megvagy! Emberek, ide! Hahó, ide!

TIZENEGYEDIK JELENET

Pedrillo, a gróf, Figaro

PEDRILLO *(lovaglőcsizmában)* Csakhogy megtaláltam a kegyelmes urat!

GRÓF Hál'Isten, ez Pedrillo. Egyedül vagy?

PEDRILLO Most jöttem Sevilából, lóhalálban.

GRÓF Állj ide mellém és üvöls, ahogy a torkodon kifér!

PEDRILLO *(torkaszakadtából üvölti)* Egy árva apródot sem találtam!!! Itt a csomag!!!

GRÓF *(ellöki)* Barom!

PEDRILLO A kegyelmes úr mondta, hogy ordítsak.

GRÓF *(még mindig fogja Figarót)* Hogy meghallják és idejöjjenek. - Hé, emberek; ide, ide! Mindenki!

PEDRILLO Figaro is itt van, meg én is, mi baja a kegyelmes úrnak?

TIZENKETTEDIK JELENET

*Az előbbiek, Hübele, Bartolo, Bazilio, Antonio, Naplop;
az egész lakodalmas nép beszalad, fáklyákkal.*

BARTOLO *(Figarónak)* Látod, amint jelt adtál máris jöttünk...

GRÓF *(a baloldali pavilonra mutat)* Pedrillo, állj az ajtó elé. *(Pedrillo odamegy)*

BAZILIO *(halkan, Figaróhoz)* Rajtakaptad Suzanne-nal?

GRÓF *(Figaróra mutat)* Ti pedig fogjátok közre ezt az embert! Az életetekkel felelték érte!

BAZILIO Ha! ha!

GRÓF *(dühöngve)* Kuss! *(Figaróhoz, jeges hangon)* Lovag úr, hajlandó válaszolni a kérdéseimre?

FIGARO *(hidegen)* Mi mást tehetnék, uram, hiszen ön itt mindenki felett uralkodik, kivéve saját magát.

GRÓF *(fékezve magát)* Magamat kivéve?

ANTONIO Ez már beszéd.

GRÓF *(megint dühbe gurul)* De ami a legjobban felbőszít, az az, ahogyan megjátssza itt a nagy egykedvűt.

FIGARO Nem vagyunk mi katonák, akik nem tudják, miért ölnek, és miért kell meghalniuk. Ami engem illet, én tudni akarom, hogy mért dühöngök, ha már dühöngök.

GRÓF *(magánkívül)* Megörülök! *(összeszedi magát)* Jóember, ne játssza meg magát! Volna szíves elárulni, ki volt az a hölgy, akit az imént ebbe a pavilonba vezetett?

FIGARO *(gonoszul a másikra mutat)* Abba ott?

GRÓF *(gyorsan)* Ebbe itt!

FIGARO Vagy úgy. Egy ifjú hölgyet, aki kitüntetett a kegyeivel.

BAZILIO *(döbbenten)* Hoppá!

GRÓF Hallották, uraim?

BARTOLO *(döbbenten)* Hallottuk.

GRÓF *(Figarónak)* És az ifjú hölgy, tudomása szerint, nincs másutt elkötelezve?

FIGARO *(hidegen)* Tudtommal egy nagyúr járt utána egy darabig, de aztán vagy elhanyagolta, vagy én jobban tetszettem neki, mert ma már engem tüntet ki a kegyeivel.

GRÓF *(élénken)* Kitünt... *(összeszedi magát)* Legalább őszinte! mert amit most bevallott, uraim, azt esküszöm, a saját fülemmel hallottam, és pedig a cinkosa szájából.

HÜBELE Ci-inko-osa!
GRÓF *(magánkívül)* Ha már a szégyenem nyilvános, legyen nyilvános a bosszúm is!

TIZENHARMADIK JELENET

Előbbiek, a gróf nélkül

ANTONIO Nagyon helyes.
HÜBELE *(Figaróhoz)* Most akkor ki vo-olt a másik fe-eleségével?
FIGARO *(nevetve)* Egyikünknek sem volt ebben az örömben része.

TIZENNEGYEDIK JELENET

Az előbbiek, a gróf, Chérubin

GRÓF *(a pavilonban beszél, valakit húz kifelé, akit még nem látunk)* Ne ellenkezzen asszonyom, ön elveszett, ütött az utolsó órája! *(kijön, anélkül, hogy megnézné)* Milyen szerencse, hogy nincs élő záloga e meggyűlölt kapcsolatnak...

FIGARO *(felkiált)* Chérubin!

GRÓF Az apródom?

BAZILIO Ha! ha!

GRÓF *(magánkívül, félre)* Már megint ez az elátkozott apród! *(Chérubinnak)* Mit művelt maga odabent?

CHÉRUBIN *(félénken)* Elrejtőztem, ahogy parancsolni tetszett.

PEDRILLO Ezért kellett agyonhagszolni azt a szegény lovat!

GRÓF Eredj, Antonio; vezesd bírāja elé a gyalázatost, aki megszegényített.

HÜBELE A kegyelmes asszonyt keresi ott méltóságod?

ANTONIO A szakramentumát, a gondviselés akarta így; amit itt a környéken tetszett mostanában művelni...

GRÓF *(dühöngve)* Befelé! *(Antonio bemegy)*

TIZENÖTÖDIK JELENET

Előbbiek, kivéve Antonio

GRÓF Meglátják uraim, hogy az apród nem egyedül volt odabent.
CHÉRUBIN *(félénken)* Kegyetlen sors lett volna osztályrészem, ha egy együttérző lélek nem édesíti meg keserűségét.

TIZENHATODIK JELENET

Előbbiek, Antonio, Fanchette

ANTONIO *(kézen fogva hoz valakit, akit még nem látunk)* Rajta, kegyelmes asszony, ne keresse magát, jöjjön ki, hisz tudjuk, hogy bement.
FIGARO *(felkiált)* A kis kuzin!
BAZILIO Ha! ha!
GRÓF Fanchette!
ANTONIO *(megfordul és felkiált)* A teringettét, méltóságos uram! Nem jó tréfa volt engem beküldeni, hogy most az egész világ láthassa, hogy az én lányom okozta az egész kavarodást!
GRÓF *(magánkívül)* Honnan tudhattam volna, hogy odabent van? *(be akar menni)*
BARTOLO *(elé lép)* Engedje meg gróf úr, ez a helyzet egyre zavarosabb. Én még nem vesztettem el a hidegvéremet. *(bemegy)*
HÜBELE A szálak e-egyre kuszábbak.

TIZENHETEDIK JELENET

Előbbiek, Marcellina

BARTOLO *(bent beszél, aztán kijön)* Ne féljen, asszonyom, nem bántja senki. Felelek érte. *(megfordul és felkiált)* Marcellina!...
BAZILIO Ha, ha!
FIGARO *(nevet)* Ez maga a téboly! Anyám is benne van?
ANTONIO Ez csak egyre rosszabb lesz!
GRÓF *(magánkívül)* Kit érdekel? A grófné...

TIZENNYOLCADIK JELENET

Előbbiek, Suzanne, Suzanne legyezője az arca előtt.

- GRÓF Na végre! Előjött! *(erőszakosan karon ragadja)* Mit gondolnak, uraim, mit érdemel egy gyűlöletes... *(Suzanne térdre veti magát a gróf előtt, a fejét lehajtja)* Nem és nem! *(Figaro térdre veti magát a másik oldalon)*
- GRÓF *(még hangosabban)* Nem és nem! *(mindenki térdre veti magát, Hübele kivételével)*
- GRÓF *(magánkívül)* Még ha százan kérnétek, akkor sem!

TIZENKILENCEDIK ÉS EGYBEN UTOLSÓ JELENET

Az előbbiek; a grófnő kijön a másik pavilonból

- GRÓFNŐ *(térdre veti magát)* Hogy többen legyenek, csatlakozom.
- GRÓF *(nézi a grófnőt és Suzanne-t)* Mi ez, mit látok?
- HÜBELE *(nevet)* A mindenit! E-ez a kegyelmes asszony.
- GRÓF *(fel akarja emelni a grófnőt)* Mi? Ez ön volt, grófnő? *(könyörgő hangon)* Csak a nagylelkű bűnbocsánat...
- GRÓFNŐ *(nevetve)* Nem és nem! mondaná maga az én helyemben; és én, ma már harmadszor, feltétel nélkül megadom. *(felemelkedik)*
- SUZANNE *(felemelkedik)* És én is.
- MARCELLINA *(felemelkedik)* És én is.
- FIGARO *(felemelkedik)* És én is; visszhang van itt! *(mindenki felemelkedik)*
- GRÓF Visszhang! - Túl akartam járni az eszükön és ők úgy bántak velem, mint egy gyerekkel!
- GRÓFNŐ *(nevetve)* Ne bánja, gróf úr.
- FIGARO *(térdét kalapjával porolva)* Egy ilyen nap, mint a mai, a legjobb iskola egy nagykövetnek.
- GRÓF *(Suzanne-nak)* És a gombostűvel összetűzött levélke?...
- SUZANNE A kegyelmes asszony diktálta.
- GRÓF Akkor a válasz is neki jár. *(kezet csókol a grófnőnek)*
- GRÓFNŐ Mindenki megkapja, ami neki, jár. *(az erszényt Figarónak, a briliánst Suzanne-nak adja)*
- SUZANNE *(Figarónak)* Még egy hozomány.
- FIGARO *(megütögeti a kezében levő erszényt)* A harmadik. Ezt volt a legnehezebb összehozni.

SUZANNE Mint a házasságunkat.

NAPLOP És a menyasszony harisnyakötőjét megkapom?

GRÓFNŐ *(előrántja a keblében őrizgetett szalagot és a földre dobja)* A harisnyakötő? Rajtam a menyasszony ruhája, tessék! *(a fiúk föl akarják kapni)*

CHÉRUBIN *(aki a legéberebb, odafut, felkapja és így szól)* Aki ezt akarja, annak tőlem kell elszednie.

GRÓF *(nevetve, az apródhoz)* Csiklandós uraság, megmondaná végre, hogy mit talált olyan mulatságosnak abban, hogy pofonvágták?

CHÉRUBIN *(hátrál, félig kivonva kardját)* Engem, ezredes úr?

FIGARO *(komikus haraggal)* Az én képemen csattant; így tesznek igazságot a nagyok!

GRÓF *(nevet)* Az ő képén. Ah, ah, ah, mit szól ehhez az én édesem?

GRÓFNŐ *(Tűnődéséből felriadva, mély átéléssel)* Igen, kedves gróf, egy életen át, és fenntartás nélkül, erre megesküszöm.

GRÓF *(a bíró vállára csap)* És önnek, kedves de Hübele úr, mi a bírói véleménye a dolgok jelen állásáról?

HÜBELE E-erről az e-egésről, gróf úr kérem?... Há-át nem is tudom ho-ogy mit mondjak: ez az álláspontom...

MIND EGYÜTT Bölcs ítélet!

FIGARO Szegény voltam: megvetettek. Látták, hogy eszem is van: meggyűlöltek. Most, hogy szép feleségem és csinos vagyonom lett...

BARTOLO *(nevetve)* Megnyered mindenki szívét.

FIGARO Lehetséges ez?

BARTOLO Ismerem az embereket.

FIGARO *(a nézőket üdvözölve)* A feleségemet és a vagyonomat kivéve mindenem az önöké.

VÉGE